

Da mulți ani!

**Redacția REVISTEI BIBLIOTECILOR
urează tuturor cititorilor și colaboratorilor
săi succese în activitatea profesională
și fericire în viața personală**

REVISTA BIBLIOTECILOR

anul XXII nr. 12

decembrie 1969

S
U
M
A
R

	<u>pag.</u>
Ioana TAUTU : Cum se naște un plan pentru perioada de iarnă. Însemnări la capătul citorva zile petrecute în comuna Peștișani	707
Florică CALOIANU : Vladimir Ilici Lenin. 100 de ani de la naștere. Bibliografie de recomandare (I)	712
Furnizori și beneficiari despre informarea specialiștilor în agricultură. Interviu cu dr. doc. șt. I. Trifu, directorul Centrului de documentare agricolă... Și cu Irina Vamoși, inginer zootehnician la Cooperativa agricolă de producție „Infrățirea” din Șercaia, județul Brașov	715
VERESS Andrei și Dorin MATEIU : Activitatea de informare științifică la B.C.U. Cluj. Considerații statistice pe marginea activității „Sălii de referințe bibliografice”	719
Ion DRĂGĂTOIU : Filmul artistic și studiul literaturii	723
A. GAVRIL : Circulația cărții de literatură română la Biblioteca orașenească Vaslui	726
Statutul bibliotecilor — o necesitate. Schimb de opinii	736
Cronică	739
ISTORIA CĂRȚII ȘI A BIBLIOTECILOR	
<u>Gebhard BLÜCHER</u> : Considerații filigranologice asupra „Evangheliarului slavon” al lui Lavrentic	741

BIBLIOTECI DE PESTE HOTARE

Mircea AVRAM : Unele aspecte din activitatea bibliotecilor publice ale R. F. a Germaniei	743
O convenție de cooperare între bibliotecile publice și ale sindicatelor din R. D. Germană	746

PROFILURI

Elena PIRU : Opera lui Ion Creangă în limbi străine	748
Gheorghe PĂTRAR : Creangă în biblioteca „G. T. Kirileanu”.	750
Ion STOICA : Știri noi despre biblioteca lui Creangă ?	752

LUCRĂRI DE SPECIALITATE

- Dunăreanu, Elena. Presa românească sibiană (1851—1968);
Maftci, Ionel. Personalități ale științei, culturii și artei
românești; Encyclopaedia of Library and Information
Science 753

FIȘIER

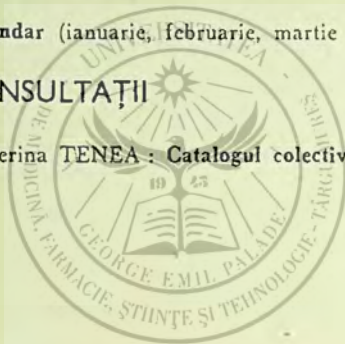
- Berescu, Gh. Etica muncii și modul de viață; Jacta, Maximilian.
Procese celebre; Bandi, Hans-Georg. Originea eschimo-
șilor; Müller, Joseph E. Arta modernă; Ráth-Vegh
István. Istoria culturală a prostiei omenești; Editura
tehnică vă prezintă seria A.M.C.; Pop, Simion. Criza
de timp 756

★

- Calendar (ianuarie, februarie, martie 1970) 760

CONSULTAȚII

- Ecaterina TENEA: Catalogul colectiv (II) 764

REDAȚIA :

Str. Biserica Amzei, nr. 5—7, sectorul 1,
București. Oficiul poștal 22. Telefon 13.94.04

COLEGIUL DE REDACȚIE

George BAICULESCU, Virgil CÂNDEA, Antoaneta CORVĂTESCU-
TOFAN, Ștefan GRUIA (redactor șef), Eugen IOVANOV, Atanase
LUPU, Nicolae PASCU, Angela POPESCU-BRĂDICENI, Dan
SIMONESCU.

CUM SE NAȘTE UN PLAN

PENTRU PERIOADA DE IARNĂ

Însemnări la capătul câtorva zile petrecute în comuna Peștișani

Argument introductiv

Rar drumuri pe care să nu dorești să le refaci... Rar locuri pe care să nu vrei să le revezi... Rar oameni de care să nu îți se facă dor să-i reîntâlnești...

Tot astfel și în profesia noastră, cu bibliotecile!

Sînt unități animate de bibliotecari destoinici, pe care, o dată cunoscîndu-le rezultatele, dorești să îi revezi, să le adîncești experiențele, să le comunici drept pildă...

Sînt și unități unde lucrurile nu merg tocmai bine, unde nepriceperea sau indiferența, lipsa de îndrumare sau lipsa unor condiții adecvate te îndeamnă de asemenea să revii, după un timp, cu speranța că situația se va fi îndreptat, cu dorința de a putea aprecia, de astă dată, acolo unde, fără plăcere, ai fost nevoit, altă dată, să critici...

Revenind pe meleagurile gorjane, în comuna Peștișani, despre care, cu luni în urmă, am avut prilejul să scriem cîteva rînduri*), îndemnul de a fost de natura celor din prima categorie.

Cîteva elemente de cadru

Pentru a putea pătrunde în viața spirituală a comunei e necesar, mai întii, să-i schițăm trăsăturile generale. Peștișanii se întind pe o rază de cca 18 km, înglobînd, pe lângă satul de centru care-i dă numele, 6 sate

*) Vezi: Revista bibliotecilor, 21, nr. 8, aug 1969, p. 461.

aparținătoare: Brădiceni (fostă comună), Frîncești, Hobița, Boroșteni, Gureni, Seuca. Numărul locuitorilor se cifrează la 4 900, din care 1 180 locuiesc în satul Peștișani.

Exploatarea lemnului este un dat economic caracteristic al comunei. Mulți locuitori din Gureni, Boroșteni, Frîncești lucrează la I.F.-uri. Numărul muncitorilor din Peștișani atinge o proporție de 40 la sută din populația comunei, din aceștia mai mult de jumătate fiind muncitori forestieri, iar restul, navetiști, lucrează fie la Combinatul de exploatarea lemnului din Tg. Jiu, fie la Fabrica de ciment din Birsești, fie la minele de la Motru...

C.A.P.-urile din comună, cu specific agricol, zootehnic, viticol și pomicol, se dezvoltă în special în ceea ce privește ultimele două sectoare. Tinărul inginer agronom Victor Vilcu, aflat numai de 3 ani prin părțile locului, dar preocupat cu pasiune de destinele C.A.P.-urilor din localitate, mi-a mărturisit că este sigur că în următorii ani se va vorbi despre podgoriile și livezile din Peștișani.

În comună există un dispensar — cu sediul în satul Brădiceni — deservit de 15 salariați, din care 2 medici.

În total, în Peștișani, în diferite sectoare lucrează peste 160 de salariați, din care 100 cu pregătire medie și mai mult de 40 cu pregătire superioară.

Numărul mare de intelectuali se explică prin faptul că în comună funcționează un liceu de cultură generală, cu internat, în care învață 660 de elevi, la care se adaugă

8 școli de 4 clase, repartizate în diferite zone ale comunei, și două grădinițe.

Ca instituții de cultură menționăm căminul cultural, cu filială în satul Brădiceni, biblioteca comunală, cu filiale în toate satele aparținătoare, o universitate populară sătească cu două secții — *Momente din istoria literaturii române* și *Memoria pământului românesc* — și un mic muzeu sătesc, în Brădiceni. O librărie, un cinematograful (De fapt există și 3 aparate de proiectie folosite în satele aparținătoare), peste 100 de televizoare, cca 1200 de aparate de radio sînt cîteva date care pot întregi imaginea asupra cadrului în care se desfășoară viața spirituală a Peștișanilor.

În prim plan, biblioteca...

Am vizitat Biblioteca comunală din Peștișani într-o perioadă în care, chiar dacă nu definitiv, planul de activitate pentru perioada iernii (ca și cel pentru anul următor) începea să prindă contururi, o perioadă în care de fapt în toate bibliotecile comunale apropierea anotimpului alb determină pregătiri speciale, sistematizate în planuri, pentru crearea unui climat cît mai propice difuzării cărții.

Am asistat la procesul viu de elaborare, cînd bibliotecara Florența Blendea, pornind de la niște experiențe mai vechi, pe baza cunoașterii obiectivelor generale de dezvoltare a comunei și printr-o fructuoasă colaborare cu alți factori interesați de viața culturală a comunității respective, își fixa principalele obiective ale muncii cu cartea în perioada următoare. Unele s-au precizat chiar sub ochii noștri, în timpul discuțiilor dezgolite de orice formalism, pe care le-a purtat cu unii intelectuali din localitate și, în principal, cu membrii consiliului bibliotecii.

„În planul nostru de activitate — ne-a spus bibliotecara Florența Blendea — *un obiectiv de seamă îl constituie sărbătorirea celui mai important eveniment al anului „70”, aniversarea a 100 de ani de la nașterea lui U. I. Lenin*”.

Sprijinirea cu mijloace specifice (liste de recomandare, expoziții la locul de desfășurare a cursurilor, difuzarea propriu-zisă a lucrărilor adecvate) a formelor de învățămînt politic și agrozootehnic, ca și a universității populare, înființate în acest an, va constitui pentru bibliotecă, ca și pînă acum, o preocupare permanentă.

Datele înscrise în registrul de activitate al bibliotecii (la sfîrșitul trimestrului III — 980 de cititori, cu o frecvență de 3 913 și 8 191 de volume consultate) vorbesc despre niște rezultate mulțumitoare: 20 la sută din populația comunei este atrasă la lectură, fiecărui locuitor corespunzîndu-i, în medie, 1,6 cărți citite.

Comparînd însă rezultatele cu cifrele statistice înregistrate în anul precedent, se observă o scădere, la sfîrșitul aceleiași perioade biblioteca avînd înscriși ca cititori 26 la sută din populația comunei, iar fiecărui locuitor revenindu-i, în medie, 2 volume consultate.

Faptul i-a dat de gîndit Florenței Blendea.

Cauzele se cunosc. Biblioteca de la centru este deschisă actualmente săptămînal un număr mai mic de ore decît pînă acum, bibliotecara asigurînd, de două ori pe săptămîină, și funcționarea filialei din Brădiceni (fostă bibliotecă comunală cu bibliotecar salariat și program permanent). Ar mai fi de adăugat imposibilitatea de a asigura filialele cu un număr mai însemnat de titluri și de exemplare (Trimestrial fiecărei filiale i se asigură între 150 și 200 de volume), dată fiind însăși penuria de la centru, ca și insuficiența cunoaștere a colecțiilor bibliotecii comunale în satele aparținătoare. Apoi, faptul că în timpul verii activitatea bibliotecilor filiale scade în mod firesc, bibliotecarii voluntari care asigură funcționarea acestor unități, recrutați din rîndul cadrelor didactice, fiind în vacanță.

... și planul ei...

Trebuiau găsite soluții pentru înviorarea lecturii publice în comună.

„Principiul nostru obiectiv pentru perioada următoare este de a face din biblioteca noastră cu adevărat o bibliotecă a întregii comune. Deci, *toată atenția spre activitatea filialelor!*”

— ne-a spus Florența Blendea. „*Possibilități avem, unii bibliotecari voluntari dinu-și tot interesul. Aș aminti pe învățătorul Ion Brînzan din satul Seuca, care îndeplinește de mulți ani această muncă, obținînd rezultate frumoase în difuzarea cărții, lucru favorizat de faptul că este foarte apropiat de săteni, cunoscîndu-le nevoile, inclinațiile, gusturile. Cei mai mulți le-a fost doară dascăl... Aș mai aminti-o și pe Maria Vinătoru, învățătoare în satul Boroșteni, care a venit cu tot entuziasmul tinereții sale în această muncă obștească pe care o îndeplinește de numai un an...*”

Printre metodele ce se vor folosi întru îndeplinirea obiectivului amintit, două merită în mod special a fi relevate, pentru nouitatea și — sperăm! — eficiența lor:

— *Introducerea sistemului reținerilor anticipat*. În acest scop se vor întocmi și multiplica liste de recomandare pe teme, însumînd fiecare 20—25 de titluri, pe care bibliotecarii voluntari le vor difuza locuitorilor din satul respectiv, o dată cu invitația de a nota ce anume ar dori să citească dintre cărțile recomandate. În reîmprospătarea fondurilor de la filiale se va ține de fiecare

dată seama în primul rînd de aceste solici-
tări.

— În fiecare filială se va organiza, lunar, la o dată din vreme popularizată prin stația de radio-amplificare sau afișe, *Standul lunii*, de preferință în ziua în care se aduc nou-
tăți de la centru. Cărțile vor fi expuse și se vor efectua împrumuturi pe loc solicitanților, difuzîndu-se totodată și cărțile reținute cu anticipație. Tot cu acest prilej se vor organiza unele manifestări de masă — meda-
lioane literare, seri de poezie, prezentări de cărți, lecturi dramatizate — distribuirea căr-
ților îmbrăcînd astfel în această zi un ca-
racter sărbătoreț.

S-a împămîntenit ideea că biblioteca și
respectiv cartea au dobîndit, o dată cu lărga
pătrundere a radio-televiziunii în toate me-
diile, un dușman redutabil. Pentru a con-
traacara pericolul de a pierde în această
competiție un număr de cititori, bibliotecara
din Peștișani și-a propus să inițieze o acți-
une intitulată: *Biblioteca și emisiunea de
radio-televiziune preferată*. Pornind de la
unele emisiuni politice sau sociale, de știință
sau de tehnică, literare sau de călătorii, se
va face săptămînal, pe panouri special ame-
najate, amplasate atît la sediul bibliotecii
cît și în alte puncte din comună, reco-
mandarea unor lucrări din colecțiile biblio-
teciei, chiar și a unor articole din periodice,
cu același subiect sau înrudite tematic. Se-
lecția titlurilor va fi asigurată cu concursul
unui colectiv, alcătuit din intelectuali din
comună care și-au oferit colaborarea, după
specialitatea lor, pentru această acțiune.

... și mai ales animatorii ei...

Dincolo de obiectivele privind stimularea
lecturii publice în comună în general, Flo-
rența Blendea s-a preocupat, în întocmirea
planului de activitate al bibliotecii, de fie-
care categorie de cititori în parte. Am
însoțit-o, cum am mai arătat, în „prospecți-
unile” făcute pe teren.

Vom spiciu în continuare cîteva din ob-
iectivele înscrise în plan ca unmare a discu-
țiilor la care am asistat, vom reproduce
cîteva aprecieri, cîteva sugestii, unele vizînd
direct activitatea bibliotecii, altele activitatea
culturală în general, toate probînd însă ace-
leași preocupări, aceeași participare activă
a intelectualității din comună la desfășu-
rarea acestora la nivelul cerințelor contem-
porane.

De la profesorul de matematică Constan-
tin Murgiu, președinte al organizației sin-
dicale din localitate (Ar fi locul să salutăm
aici faptul că biblioteca primește trimestrial
din partea sindicatului o subvenție de
2 000—3 000 de lei!) a venit ideea instituirii
la bibliotecă a unui *colț al specialistului*,

ca și organizarea împrumutului interbiblio-
tecar, de unde necesitatea ca în comună să
parvină mai multe instrumente de informare
bibliografică. De altminteri, ca un laitmotiv,
a revenit în cuvîntul tuturor intelectualilor
dificultatea pe care o întîmpină aceștia în
informarea și documentarea lor, imposibili-
tatea de a avea acces, măcar și în mod
indirect, la fondurile de publicații ale ma-
rilor biblioteci și ale unităților specializate.
Intr-adevăr, chiar și cele mai elementare
lucrări de informare lipsesc din fondul bi-
bliotecii, de-ar fi să amintim și numai *Dic-
ționarul enciclopedic român!*

Cauzele deficiențelor existente în dotarea
bibliotecii sînt independente de voința bi-
bliotecarei, care se consultă, cu multă con-
științiozitate, la întocmirea precomenzilor cu
toți cei interesați, deși experiența de mai
mulți ani a învățat-o că îi e inutilă stră-
dania. Comenzile nu se respectă! Aprovi-
zionarea făcîndu-se de la C.L.D.C. Craiova,
în loc să se facă cum ar fi firesc de la
Tg. Jiu, nu este posibilă întreținerea unei
legături permanente cu unitatea furnizoare,
direct sau prin intermediul bibliotecii mu-
nicipale. Bani puțini, cărți puține, adeseori,
din păcate, necorespunzătoare publicului din
Peștișani! (Alocația bugetară în județul
Gorj, după cum am mai pomenit și cu
alte ocazii, e cu mult sub minimul reco-
mandat de C.S.C.A. pentru achizițiile de
carte.)

Deficiențe asemănătoare se observă și în
ceea ce privește aprovizionarea cu cărți a
bibliotecii liceului.

*„Avem la bibliotecă un fond de cărți de
aproape 6 mii de volume — ne-a spus direc-
torul liceului Ion Peștișeanu —, dar mai
mult de jumătate nu circulă, neavînd nici o
contingență cu programa de învățămînt, cu
cerințele educației școlare, aceste volume
fiînd cu mult mai nimerite pentru o biblio-
tecă de cultură generală ca cea a comunei.
Moștenire de pe vremea regiunii! Lipsesc
în schimb titluri absolut necesare sau nu-
mărul de exemplare (unul sau două) este
complet insuficient pentru unele lucrări re-
comandate în bibliografia obligatorie. Am și
avut posibilitatea să completăm multe lacune,
beneficiînd de o alocație bugetară substan-
țială, 8 mii lei, dar nu-i putem cheltui. Cei
de la Craiova nu respectă comenzile, astfel
încît valoarea cărților achiziționate pînă în
prezent abia atinge 1 700 lei. Bani stau și
procesul instructiv-educativ suferă!”*

În schița de plan a bibliotecii comunale
am întîlnit un obiectiv interesant: *Înființarea
unui club al iubitorilor de poezie*. Cîteva
profesori, un inginer agronom, un medic și

cîteva elevi din clasele mari, au cerut bibliotecii sã le asigure cadrul și condițiile de funcționare pentru un asemenea club, conceput astfel: 10—15 membri, întâlniri lunare, lecturi și discuții libere, axate pe autori sau pe anumite teme, conform unui plan stabilit cu ocazia ședinței inaugurale. Biblioteca va fi prezentã prin semnarea unor lucrãri sau articole de referință, prin recomandarea unor volume de poezie nou achiziționate, prin mici expoziții, audiții pe discuri sau la magnetofon etc...

Inițiatorul acestei acțiuni, profesorul de matematicã Ion Mangu, s-a abținut sã anticipateze mai mult decît cã prima întîlnire va fi consacratã poetului Ion Minulescu. În schimb, în calitatea sa de îndrumãtor al muncii cu pionierii, a sugerat îmbogățirea planului bibliotecii cu cîteva acțiuni. Dintre acestea, pe lîngã organizarea în continuare a unor concursuri periodice, care s-au bucurat de o bunã primire din partea copiilor — „Cel mai bun povestitor” și „Cel mai bun recitator”, la acesta din urmã sarcina alegeții poeziilor, pe o temã anunțatã, revenind însãși micușilor participanți, care deprimd astfel cum sã se orienteze în fondurile unei biblioteci — inițierea unui nou concurs cu tema *Desenez din cartea mea preferatã*. Lucrul nu e nou pentru copiii din comunã, care, în cadrul unor ore de desen la școalã, au avut o temã pe care au executat-o cu multã plãcere: „Chipul zmeului din basmul *Prislea cel voinic și merele de aur*”. Desenele vor face obiectul unei expoziții, constituind totodatã și un mijloc de recomandare în rîndul colegilor a cãrților mai mult îndrãgite din colecțiile bibliotecii.

Cu privire la problemele tineretului, bibliotecara s-a adresat în primul rînd secretarului U.T.C., Ion Nestorescu, care ne-a spus zîbind cã în activitatea sa cu cei 410 utocești din comunã, din care 300 elevi, se cãlãuzește dupã principiul „Mens sana in corpore sano”. Lucrul nu e de mirare, interlocutorul nostru fiind profesor de educație fizicã! Educația prin carte ocupã un loc de seamã în preocupãrile organizației U.T.C. Ca urmare, printre alte acțiuni destinate tineretului, în planul de activitate al bibliotecii a fost înscris un concurs „Cine știe cîștigã” cu tema *Personalitãți gorjene*. întrebãrile urmînd a fi stabilite de un colectiv de profesori, iar bibliografia asiguratã de cãtre bibliotecã.

În legãturã cu tineretul din comunã, inginerul agronom Victor Vilcu remarcã însã cã, în general, în acțiunile întreprinse pe linie culturalã, în spețã de deșteptare și cultivare a interesului pentru carte, se neglijeazã tocmai o categorie de tineri care ar avea mai multã nevoie de atenție și care în fond este deosebit de receptivã: mecanizatorii. În perioada iernii, cînd aceștia dispun de mai mult timp liber, ar trebui antrenãți în dife-

rite acțiuni. Un cerc turistic, pe lîngã cãminul cultural, pentru cunoașterea împrejurimilor, ar putea constitui un interesant punct de plecare. Excursiile, urmate de discuții, vor prilejui bibliotecii unele prezentãri de cãrți. Dupã o vizitã la Tismana, de pildã, s-ar putea citi *Rãsaritul lumii la Tismana* de Grigore Alexandrescu (apoi și alte poezii ale poetului!), s-ar putea face lecturi din Coșbuc și chiar din unele lucrãri de evocare istoricã. Și fiecare popas turistic poate prilejui asociații din cele mai ingenioase cu... implicații literare.

În perioada în care majoritatea locuitorilor din comunã sînt antrenãți în diferite forme de învățãmînt ideologic și profesional, s-ar putea organiza și pentru mecanizatorii un cerc de citit, alegîndu-se texte atractive, ușor accesibile.

La directorul cãminului cultural, Ion Banța, am întîlnit multã bunãvoințã, dar mai puține idei pentru activitatea culturalã, deși competența nu-i lipsește. Ion Banța dispune însã de foarte puțin timp liber, fiind membru în mai multe — poate prea multe! — comitete și comisii. Ca vicepreședinte în consiliul comunal d-sa rãspunde de C.A.P.-uri, deci de probleme economice și nu de activitatea culturalã, cum ar fi firesc. E un nonsens și consecințele se vãd.

Cãminul cultural din Peștișani e mai mult un simbol decît o activitate. o formã fãrã fond, o clãdire neîncãlzitã, cu ușile închise, în timp ce sãtenii oșteazã amintindu-și de frumoasele zile de altãdatã cînd acolo era centrul vieții culturale din comunã. Existã o pãrerã unanimã în Peștișani, anume cã pe vremea cînd activitatea cãminului era condusã de un cadru didactic cu jumãtate de normã se fãcea mai multã treabã. Acum directorului îi lipsește timpul, energia, spiritul de inițiativã și mai ales capacitatea de a coordona. Cadrele didactice, ale cãror sarcini pe linie culturalã au fost nominalizate încă de la începutul anului școlar, nu așteaptã decît sã fie solicitãți într-o acțiune sau alta. De fapt nu așteaptã...

Cum s-a vãzut și numai din cele relatate pînã acum, s-au grupat, alãturi de ceilalți intelectuali din comunã, în jurul singurei instituții culturale a cãrei prezențã se face simțitã în permanențã în Peștișani, cu o continuitate neîntreputã de la înființare (1952): BIBLIOTECA. Acești intelectuali — și regretãm cã nu le-am putut cita tuturor numele — nu așteaptã, ci sînt în adevãratul sens al cuvîntului animatorii vieții spirituale din comunã, așã cum partidul și statul nostru așteaptã de la ei.

Ioana TAUTU

P.S. Curiozitatea m-a făcut să cercetez fișele de cititor ale citorva membri din consiliul comunal. Cărțile înscrise pe fișe, imprumutate mai ales în primele luni ale anului — probabil ca urmare la felicitările trimise de bibliotecară cu prilejul Anului Nou, în al căror text era cuprinsă și o invitație de a deveni cititori ai bibliotecii — probează că între aceștia și bibliotecă nu s-a creat o legătură traicică. Acest fapt explică într-un fel de ce bibliotecă nu găsește din partea conducerii comunei o justă apreciere a locului său în viața Peștișanilor și un sprijin corespunzător.

În frumoasa clădire în care își are sediul bibliotecă, la catul de sus la care se ajunge printr-o dosnică intrare sorăidă, trei sferturi din înobil, și în principal parterul, este ocupat de cooperația de consum: bogă, frizerie, croitorie etc. Din discuțiile purtate cu diferite persoane din comună am înțeles că ar fi posibilă — și de dorit! — o mai judicioasă repartizare a spațiului locativ de care dispune consiliul, în favoarea instituțiilor culturale, nici căminul cultural, nici

cinematograful neavînd o soartă mai bună decît bibliotecă.

Ar mai fi și unele probleme de ordin administrativ: repartizarea unei cote suficiente de lemne, la centru și la filiala din Brădiceni, asigurarea curățeniei, a spartului lemnelor, a căratului lor din curtea de vizavi unde sînt depozitate etc. Cu privire la îngrijitorul de la consiliu, cititor de altminteri asiduu al bibliotecii, care nu ar avea decît de trecut strada pentru a îndeplini aceste treburi, mi s-a spus în glumă de către unul din cei îndreptățiți să se ocupe de rezolvarea situației că „dacă tovarășa Florența îl mai cinștește din cînd în cînd cu o țuică o s-o ajute, că-i om cumsecade”. Surprinzătoare soluție! La fel de surprinzătoare ca faptul că în satul aparținător Brădiceni există salarizat un îngrijitor cu jumătate de normă pentru a asigura curățenia în filialele căminului și bibliotecii, deschise numai de două ori pe săptămînă... Ca buni gospodari, conducerea consiliului va găsi desigur în scurt timp cele mai bune soluționări ale situației. O merită și bibliotecă și beneficiarii săi.

ÎNTRU 1—20 DECEMBRIE a.c. a fost deschisă în Pavilionul Casei de cultură din Parcul Herăstrău expoziția „În sprijinul bibliotecilor” organizată de Direcția bibliotecilor din Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă și Fondul de Stat al Cărții. Menită să contribuie la ridicarea calitativă a dotării bibliotecilor cu instrumente de lucru, expoziția pune la

tatorilor o extrem de variată gamă de materiale grafice și audio-vizuale, imprimate tipizate, diverse tehnici de întreținere și reparare a cărților, modele noi de mobilier, diferite materiale de propagandă etc. Despre importanța acestei expoziții și despre diferitele probleme pe care le ridică vom publica în numărul viitor al revistei noastre un articol.

Abonamentele la
REVISTA BIBLIOTECILOR
se fac la toate
oficiile poștale din țară

VLADIMIR ILICI LENIN

100 de ani de la naștere

BIBLIOGRAFIE DE RECOMANDARE (I)

Artiștii (pictorii, sculptorii, scriitorii) din toate țările lumii au încercat și încearcă mereu să cuprindă „ceea ce nu poate fi cuprins”: figura lui Lenin. Interesul lor pentru această genială personalitate, pentru această mare viață consacrată fericirii omenirii muncitoare n-are nevoie de explicații. E firesc. Viața lui Lenin nu putea încăpea în ramele înguste ale unei biografii. Contemporaneitatea îi zugrăvește încontinuu portretul, căci cu cât trece timpul, cu atât învățăturile lui Lenin prind viață una după alta, cu atât figura lui devine mai monumentală, mai luminoasă.

A fost, desigur, o mare fericire să trăiești în preajma lui Lenin, să-i ascuți și să-i urmezi sfatul. Și chiar să-i fi contemporan. Să fi martorul „furtunii revoluționare” aparent atât de haotică și de derutantă, în realitate atât de înțelept condusă spre izbândă de Lenin. Noi nu avem decât privilegiul de a ni-l imagina. Din vorbele lui, din șapteie lui și din portretele (picturi, sculpturi, portretele literare) care ne stau la îndemână. „E greu să-i faci portretul. Pe Lenin îl găsești pe deplin în cuvintele lui care îl cuprindeau în întregime. Era simplu și drept, ca tot ce spunea” (M. Gorki. V. I. Lenin). „Dac-ar purta un sumărel, s-ar putea ușor pierde în mulțimea țărănilor de pe Volga... Dacă ar avea în cap o șepceută soioasă, nu l-ai putea

deosebi din masa muncitorească obișnuită... Dar cât de înșelătoare sînt toate acestea! E de ajuns să te uiți bine, să te uiți la ochii lui, căprui închis, pătrunzători, plini de forță și energie lăuntrică și, pe dată, simți că ai în fața ta un om care e departe de tipul obișnuit” (N. Virta. Clopote în amurg). «La tribună apăruse un orator, un bărbat mic de statură, cu surtuc cenușiu, de sub care se vedea o vestă mototolilă, încrețită de-a latul. Omul își înclină capul pleșuv cu fruntea bombată și începu să răsfoiască un vraf de hirtii. Cu o voce care nu-l pronunța bine pe „r”, începu: „Tovarăși”» (A. Tolstoi. Calvarul). „Lenin venea de-a dreptul spre el, străbătînd sala în fruntea delegaților din toată lumea. Era grăbit și pășea cu capul înainte, despiciind parcă aerul” (C. Fedin. Portretul lui Lenin). Lenin? „E de-al nostru. E cazac de Don, născut lângă Salsk, în stanița Uelikokneajeskaia... Și la chip e tocmai ea și cazacii din jurul Donului: umerii obrajilor mari, ochii așijderca... Mă mir tare numai de un lucru: dacă Uladimir Ilici e cazac de-al nostru și-i artilerist, de unde a putut el să capete atîta știință?” (M. Șolohov. Donul liniștit).

Oameni care l-au văzut și oameni care și l-au imaginat. Noi răsfoim albume. Și-l ascultăm. Căci glasul i-a rămas nestins.

V. 1. LENIN ÎN PROZA BELETRISTICĂ

Bibliografie

Volin, B. *Studentul Vladimir Ulianov*. Buc., Editura tineretului, 1960. 223 p.

Virta, N. *Clopotele în amurg*. Roman. Vol. 1—2. Buc., Cartea rusă, 1954. Vol. 1, cap. VI, paragr. 1, 2, 3, p. 205—213.

Fragmentul cuprinde o relatare despre formarea primelor cercuri muncitorești și activitatea de organizare și îndrumare dusă de Lenin în anii lui de tinerețe. Cuprinde, de asemenea, un excelent portret literar, realizat după amintirile lui Krjijanovski despre Lenin.

Koptoliov, Afanasi. *Marele început*. Roman. Buc., Editura pentru literatură universală, 1967. 371 p.

Despre activitatea marxiștilor ruși în ultimul deceniu al sec. al 19-lea. Eroii romanului sînt revoluționari cunoscuți (Krjijanovski, Babușkin, Nadejda Krupskaja ș.a.). În prim plan apare, în mod firesc, chipul lui Lenin. Relevante sînt cîteva momente: Cunoștința cu Nadejda Konstantinova Krupskaja (p. 66); relatările cu privire la mama lui Lenin (p. 87 și 108—118); Lenin și copiii (p. 195); Lenin și munca în bibliotecă (p. 213); întîlnirea cu tovarășii exilați în Siberia (p. 324—336).

Mstislavski, S. *Pasărea primăverii*. Roman. Buc., E.S.P.L.A., 1950. Cap. XXVII (Cu înșeși mîinile procurorului), p. 332—341.

Se prezintă figura unui revoluționar aflat în detențiune de multă vreme. Pînă la el ajunge cu greu cuvîntul lui Lenin. Datorită neglijenței procurorului care — în timpul unei vizite în celulă — îi arată o scrisoare ca venind din partea soției deținutului și îi lasă, da plecare, o icoană a Madonei în cantonul căreia se aflau fragmente din presa bolșevică a anului 1905, eroul revoluționar întuiește odată momentul luptei și este cuprins și mai puternic de dorința de a se afla alături de tovarășii săi.

Șolohov, M. *Donul liniștit*. Roman. Vol. 1—2. Buc. E.S.P.L.A. — Cartea rusă, 1963. Vol. 1. Cartea a doua, cap. al 17-lea, p. 475—480.

Scena întîlnirii dintre Bunciuc și un grup de cazaci, cărora le aduce vești din Petersburg, de unde tocmai sosise. I se pun zeci de întrebări. Una persistă însă cu stăruință (și cu un comic candid). Ea se referă la Lenin, pe care cazacii îl considerau de-al lor, cazac și aduc în dispută unele argumente hazlii la prima vedere, dar

care vorbeau împede despre popularitatea lui Lenin și dragostea de care se bucura în rîndul poporului.

Gorki, Maxim. *Opere în 30 de volume*. Vol. 17. Buc., E.S.P.L.A. — Cartea rusă, 1960, p. 7—21.

Gorki prezintă momentul întîlnirii sale cu Lenin la Londra (Congresul P.M.S.D.R. din 1907). Îi face un memorabil portret literar, impresionant prin forța lui evocatoare și sugestivă.

Kazakievici, E. *Caictul albastru*. În: *Povestiri despre Lenin*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1963. p. 7—125.

Lenin la Razliv (vara anului 1917). Un moment de grea încercare pentru conducătorul revoluției proletare din Rusia. Încolțit din toate părțile, culomniat în fel și chip, nevoit să se ascundă, Lenin se comportă și în această împrejurare cu demnitate. Își folosește vechile însemnări (caictul albastru) pentru realizarea lucrării *Statul și revoluția*. Este în permanență activ. Își ascunde cu abilitate zbulcîmul sufletesc.

Vișnevski, D. *A 72-a zi*. Roman. Buc., Editura pentru literatură universală, 1964. 307 p.

Anul 1918. Chipul lui Lenin se profilează distinct pe fundalul evenimentelor revoluționare (complexe, contradictorii), care se succed efervescent. Romanul se încheie cu descrierea celei de-a 72-a zi de la izbucnirea Revoluției din Octombrie. Pagini deosebit de izbutite: 163—171 (Lenin primește diferite delegații de țărani și muncitori); 196—202 și 217—275 (Două convorbiri ale lui Lenin cu John Reed și Albert R. Williams); 297—303 (Lenin dă recomandare de intrare în partid unui ostaș din Armata Roșie).

Tolstoi, A. *Calvarul*. Roman. Vol. 1—3. Buc., Editura pentru literatură, 1963. Vol. 2, p. 276—280. (Biblioteca pentru toți).

Lenin este prezentat la un miting al muncitorilor. El le vorbește despre sarcinile imediate ale proletarilor într-un moment greu al revoluției (anul 1918). Se redă modul simplu și convingător în care Lenin se adresa maselor. Din elemente disparate (descriere, mișcare) se constituie — în fragmentul respectiv — și un portret literar de o mare forță sugestivă.

Borisov, L. *Smolnii*. În: *Povestiri despre Lenin*. Buc., Cartea rusă, 1956, p. 13—34.

Se prezintă freamătul activității din palatul Smolnii, de unde Lenin conducea revoluția proletară. În centrul atenției stă figura genialului conducător. E prezentat la masa de lucru, în

clipe de scourt răgaz și — mai ales — stînd de vorbă cu oamenii simpli înțînîți pe scară, la intrare sau pe stradă.

Drabkina, E. *Există un asemenea partid!* În: *Povestiri despre Lenin*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1963. p. 125—363.

Cuprinde povestiri cu un pronunțat caracter memorialistic, întrucît toate au la bază evenimente reale la care a participat autoarea sau care i-au fost relatate. Revelatoare sînt capitolele: *În anul 1905* (p. 147—151); *„Există un asemenea partid!”* (p. 180—185); *Acolo, la Smolnii* (p. 207—208); *Lucrul cel mai de seamă* (p. 239—244); *„Uă ascult, tovarășe”* (p. 305—312); *Sub zidul Kremlinului* (p. 358—361), în care sînt prezentate emoționante momente ale luptei revoluționare pe o perioadă îndelungată de timp (1896—1919).

Fedin, K. *Portretul lui Lenin*. În: Fedin, K. *Opere*. Vol. 6. Buc., Editura pentru literatură universală, 1962, p. 317—323.

La Congresul Internaționalei a 3-a comuniste, un pictor face sforțări să-l schițeze pe Lenin. Era extraordinar de mobil, își schimba atitudinea și expresia feței în funcție de conținutul materialului prezentat, în pauze stătea de vorbă cu delegații, apărea mereu în alte și alte ipostaze și pictorul nu reușește „să-l prindă”. Redă într-o schiță doar unele trăsături asemănătoare, dar Lenin cel viu, col înimitabil, îi scăpase...

Antonov, S. *Chestiunea principală*. În: *Povestiri despre Lenin*. Buc., Cartea rusă, 1956, p. 34—49.

Este surprins un moment deosebit de greu: anul 1920. Se prezintă o adunare a muncitorilor și țăranilor la care Lenin vorbește despre necesitatea de a lichida bandele albe (Vranghel nu fusese încă învins). Toți cei care luau cuvîntul se refereau la necazuri mari și mici, dar Lenin îi convinge că — în clipa respectivă — a învinge definitiv dușmanul era problema principală.

Bek, A. *Scrisoarea lui Lenin*. În: *Povestiri despre Lenin*. Buc., Cartea rusă, 1956, p. 49—65.

Anii 1920—21, ani de grea încercare pentru clasa muncitoare. Lipsuri de tot felul. Foamete. Pe acest fundal se povestește despre vizita făcută lui Lenin de către un delegat al minerilor din Donbas, căldura cu care a fost primit, atenția cu care a fost ascultat. Lenin le-a adresat minerilor

o scrisoare. Într-o oclipă de cumpănă, această scrisoare a lui Lenin i-a făcut să-și uite greutățile. Uzina a continuat să lucreze.

Seifulina, L. *O legendă țărănească despre Lenin*. În: *Povestiri despre Lenin*. Buc., Cartea rusă, 1956, p. 65—79.

Autoarea se referă la un basm ascultat de ea în iarna anului 1918, în care se vorbea despre felul cum Lenin și țarul au împărțit între ei poporul: tot ce era os domnesc i-a revenit țarului, iar pe țărani și muncitori și i-a oprit Lenin. Pînă la urmă, țarul pornește cu război ca să-și ia înapoi săracii (ei erau aceia care îl hrăneau). Cuvinte simple, naive, dar care dovedesc dragostea poporului pentru Lenin.

Leonov, L. *Skutarevski*, Roman. Buc., E.S.P.L.A. — Cartea rusă, 1959, p. 82—87.

Lenin discută cu un profesor (Skutarevski) probleme privind cercetarea științifică. Îl preocupă urgontarea electrificării țării. Față de intelectualii „tovarăși de drum”, Lenin avea — după cum se vede din fragmentul respectiv — o atitudine mai rezervată, dar plină de atenție.

Ivanov, V. *Trenul blindat 14—69*. În: Ivanov, V. *Nuvel, povestiri, amintiri*. Buc., Cartea rusă, 1955, p. 24—29.

Un moment din războiul civil. Este prins un soldat american și țărani, în loc să-l omoare, încearcă să-l „lămuirească” ce înseamnă revoluția proletară. Dar vorbeau limbi diferite. Se înțeleg, totuși, atunci cînd se pronunță cuvintele: Lenin, Republica sovietică, proletariat. Scena e hazlie, plină de farmec.

Aramilev, I. *La odihnă*. Buc., Cartea rusă, 1954. 16 p. (Lectura. Nr. 13).

O povestire luminoasă, optimistă, în care Lenin este prezentat ca un pasionat vîntor. Iubea natura, dar mai presus de orice îi iubea pe oameni. Chiar și la odihnă se interesează de viața sătenilor, îi ascultă cu atenție, cu înțelegere.

Kononov, A. *Povestiri despre Lenin*. Ediția a 2-a. Buc., Editura tineretului, 1957. 83 p.

Volumul este integral închinat lui Lenin. Recomandăm cu osebire schițele: *Glonțul dușmanului* (p. 55—59), *Subotnikul* (p. 59—63) — despre participarea lui Lenin la un subotnik alături de muncitori —, *Vizita la Kașino* (p. 63—68) —, în care se descrie participarea lui Lenin la inaugurarea unei uzine electrice sătești.

Paustovski, K. *Faireddin și Lenin*. În: *Viața lui Lenin*. Buc., E.S.P.L.A., 1952, p. 55—59.

Un băran din Turkmenia, delegat la un Congres al sovietelor, ia cuvântul — la stăruința lui Lenin — și prezintă viața grea a poporului său. I se pare de necrezut promisiunea lui Lenin că totul se va schimba în bine. Timpul și realizările înfăptuite l-au făcut să-și înlăture scepticismul.

Dangulov, S. *Lenin stă de vorbă cu America*. În: *Povestiri despre Lenin*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1963, p. 363—518.

Cele zece povestiri ale lui S. Dangulov sînt consacrate temei: cum cucerea Lenin rațiunea și inimile celor mai buni oameni ai lumii de peste hotare (John Reed, Albert R. Williams, Raymond Robins, Robert Minor, Lincoln Steffens, Bill Haywood, Tom Moony) și cum lupta el cu dușmani ca Vanderlip și Bullitt. Povestirile au la bază documente puțin cunoscute și mărturii ale memorialiștilor.

Bonci-Bruevici, V. *Lenin și copiii*. Buc., Editura tineretului, 1966. 14 p.

Cuprinde: *Motanul Uaska, Asociația șarjurilor curate, La pămîl de iarnă al școlii*.

Sînt scurte povestiri, în care Lenin apare ca prieten al copiilor, deci într-o impostază mai puțin obișnuită.

Ascultînd despre Lenin. Buc., Editura tineretului, 1964. 58 p.

Cuprinde: *Proză* (amintiri semnate de N. K. Krupskaia, A. I. Ulianova și povestiri semnate de M. Stelmah, A. Kõnonov, V. Bonci-Bruevici, V. Momecnko și alții), despre anii copilăriei și tineretii lui Lenin. *Uersuri* semnate de: P. Ticina, M. Riiski, M. Isakovski și alții).

Ostrovski, N. *Așa s-a călît oșelul*. Ediția a 7-a. Buc., Editura tineretului, 1963, p. 320—329.

La moartea lui Lenin, sute de mii de muncitori au devenit comuniști, demonstrînd — după expresia plastică a autorului — că „pomul care are rădăcini puternice în pămînt nu pierе atunci cînd i se retează vîrfurile”.

NOTĂ. În numerele următoare, vom completa bibliografia referitoare la viața și activitatea lui V. I. Lenin cu lucrări de memorialistică și publicistică, precum și cu poezia și dramaturgia din literatura sovietică și din literatura altor popoare, care i-a fost dedicată și care a apărut în limba română.

Florica CALOIANU

Furnizori și beneficiari despre INFORMAREA SPECIALIȘTILOR IN AGRICULTURĂ

INTERVIU CU

DR. DOC. ȘT. I. TRIFU,

DIRECTORUL CENTRULUI

DE DOCUMENTARE AGRICOLĂ

Dacă numai cu cîțiva ani înainte specialiștii din agricultură erau oarecum mai dezavantajați în privința procurării documentației de specialitate față de colegii lor din alte ramuri, înființarea relativ recentă a Centrului de documentare agricolă a creat condițiile — e opinia majorității specialiștilor — necesare unei prompte și utile informări științifice în toate ramurile agriculturii și la toate nivelele cercetării, experimentării și producției agricole. În acest sens, ne-am adresat directorului Centrului de documentare agricolă, dr. doc. șt. I. Trifu, care a răspuns cu amabilitate la întrebările noastre vizînd o serie de aspecte din activitatea instituției. În centrul întrebărilor noastre s-a aflat preocuparea de a urmări circuitul informațional stabilit între furnizori și beneficiari și perspectivele lui de dezvoltare.

— *U-am ruga să ne precizați, pentru început, categoriile beneficiarilor care intră în sfera activității Centrului de documentare agricolă.*

— Noi edităm o serie de publicații periodice care cuprind sub diferite forme (referate, rezumate, adnotări, traduceri, integrale etc.) o uriașă cantitate de informație științifică și tehnică tipărită în întreaga lume în domeniul agriculturii. Tîndem să acope-

rim integral, prin această activitate, solicitările cercetării, experimentării și producției agricole. Ne adresăm deci inginerilor agronomi și agronomilor, inginerilor mecanizatori și mecanizatorilor, inginerilor zootehniști, medicilor veterinari, cercetătorilor, tehnicienilor din întreprinderile agricole, întreprinderile de mecanizare a agriculturii, cooperativele agricole de producție, stațiunile experimentale, institutele de cercetare și de învățământ etc.

— *Am ajuns deci la miezul problemei. Ce le puneți la dispoziție și ce vă solicită?*

— Pe scurt, lucrurile stau astfel: sînt preluate anual peste 2.500 de reviste de specialitate și alte publicații din domeniul agriculturii. Depinzînd de importanța informațiilor cuprinse, aceste surse primare sînt analizate, traduse, rezumate sau adnotate etc. Grupate pe specialități, le multiplicăm și le punem la dispoziția solicitanților. Iată, de pildă, *Documentarea curentă*. Cuprinde 8 serii: *Economie agrară, Cultura și protecția plantelor de cîmp, Horticultură, Creșterea animalelor, Medicină veterinară, Mecanizarea agriculturii, Știința solului și îmbunătățiri funciare, Apicultură*. Toate, cu excepția *Apiculturii*, au 24 de apariții anuale. Un număr cuprinde, în genere, note și știri, manifestări științifice, prezentări de cărți și traduceri de articole. Deci numai în cadrul secțiunii *Documentarea curentă* noi scoatem anual 180 de numere. Gîndiți-vă acum că, în afară de această secțiune, mai edităm *Revista de referate* (9 serii cu 12 apariții anuale), *Noutăți agricole* (pe 11 profiluri cu 12 apariții anual fiecare), *Studii documentare pe teme de cercetare* etc. Aș putea să vă dau oțeva cifre edificatoare: lunar sînt rezumate circa 3.000 de articole, iar anual furnizăm aproximativ 50.000 de informații multiplicat în 45 de milioane de pagini.

— *Datele pe care ni le prezentați sînt considerabile. În ce măsură această cantitate de informație ajunge la beneficiar și cum e utilizată de acesta?*

— Activitatea noastră e diferențiată în funcție de solicitările beneficiarului. Să vă dau un exemplu: *Noutățile agricole* de care aminteam cuprind în total 11 profiluri: 9 dintre ele sînt destinate IAS-urilor și 2 IMA-urilor. Conținutul lor îl formează sintezele unor probleme practice, de sezon, în agricultură sau mecanizare. Această serie de publicații, ca și *Documentarea curentă*, e destinată nemijlocit producției și ajunge, de altfel, în mîinile specialiștilor din întreprinderile agricole. Folosim mult în aceste publicații desenele, fotografiile, graficele, diagramele pentru a fi oțt mai clare și cit

mai utile. În profilurile care interesează IMA-urile, dăm tot felul de indicații și procedee de deparanare sau de îmbunătățire a mașinilor agricole. În schimb, pentru institutele de cercetare și de învățământ sau stațiunile experimentale edităm volume masive de 60—120 de pagini, reprezentînd monografiile pe probleme actuale. Astfel, în 1970 vom tipări 12 studii din colecția *Studii documentare pe teme de cercetare* și 13 tome în *Studii de sinteză*, și așa mai departe. La sfîrșitul anului obișnuim să legăm într-un volum, pe subiecte, diversele traduceri efectuate.

— *Ați putea să ne dați cîteva elemente pentru a aprecia interesul cu care sînt primite publicațiile editate de dv.?*

— Desigur. Pentru 1970 au fost făcute 1.700.000 de abonamente în toată țara. Trebuie să vă spun că marea majoritate a beneficiarilor noștri o constituie IAS-urile, IMA-urile, institutele de cercetări și stațiunile experimentale, mult mai puțin cooperativele agricole de producție. Astfel, dacă media abonamentelor la un IAS atinge cifra de 6.000—7.000 de lei anual (există unele la care atinge și 20.000 de lei), la CAP-uri aceste cazuri sînt excepționale. În privința CAP-urilor căutăm acum mijloace de interesare pe specificul agricol. Un alt indiciu al interesului pe care îl sîntresc publicațiile noastre este numărul solicitărilor venite din partea beneficiarilor. Primim mereu cereri de traduceri din diferite studii sau articole semnlate de noi în publicațiile curente. Astfel, dintr-un total de 42.000 de pagini traduse anual, 19.000 se fac la cerere. Aici trebuie să remarc însă că solicitările venite direct din producție sînt mult mai puțin numeroase decît cele venite de la institutele de cercetare, stațiunile experimentale și ministerul de resort. Problema stimulării interesului de informare în cazul specialiștilor din producție rămîne încă deschisă.

— *Cum priviți și cum realizați împrumutul de publicații interbibliotecar?*

— Trebuie să vă spun că în privința împrumutului de cărți și de periodice nu ridicăm nici o piedică. Oricine poate împrumuta de la noi orice publicație dorește și sîntem bucuroși că-l putem servi. S-ar putea ridica aici obiecția pericolului pe care l-ar reprezenta pierderile. Noi considerăm că și în acest caz publicația respectivă și-a făcut datoria, din moment ce a fost folosită. Dar nu am avut pînă în prezent asemenea cazuri. În cursul acestui an, biblioteca noastră a furnizat aproximativ 1.000 de publicații, prin împrumut interbibliotecar, în provincie.

— Spuneai că CAP-urile manifestă un interes ceva mai scăzut pentru înformarea curentă în domeniile agriculturii. Nu credeți că bibliotecile publice, respectiv cele comunale, ar putea și atrase în acest circuit incluzând în colecțiile lor publicațiile care prezintă interes pentru ele din cele editate de Centrul de documentare agricolă?

— Este o chestiune pe care nu am avut-o pînă acum în vedere. Fără îndoială că o asemenea participare ar avea rezultate în privința informării nu numai a specialiștilor ci și a oricăror alte persoane interesate. Ar fi apoi un impediment faptul că revistele noastre au un preț încă destul de ridicat pentru posibilitățile bibliotecilor comunale. Dar ideea în sine credem că poate fi luată

în considerație și vom studia posibilitatea de a aplica. În acest scop vom trimite gratuit, începînd din 1970, publicațiile noastre la cîteva biblioteci comunale.

— În acest sens, credeți că o colaborare între comitetele județene pentru cultură și artă și direcțiile agricole județene în scopul studierii condițiilor și intereselor de lectură ale specialiștilor din agricultură ar putea releva alți necesități neacoperite cît și modalitățile de stimulare a interesului specialiștilor în ceea ce privește înformarea științifică curentă?

— Cred nu numai că ar fi util ci și necesar.

Interviu realizat
de Adrian PÎRVULESCU

. . . ȘI CU
IRINA VAMOȘI,
INGINER ZOOTEHNICIAN
LA COOPERATIVA AGRICOLĂ
DE PRODUCȚIE „ÎNFRĂȚIREA”
DIN ȘERCAIA,
JUDEȚUL BRAȘOV

Dimineață însorită, într-un sfîrșit de octombrie liniștit și propice ultimelor lucrări agricole în cîmp ale acestui an. În plină bătaie pentru umplerea hambarelor și pentru pregătirea rodului anului viitor, satul pare pustiu, ca de altfel și sediul cooperativei agricole de producție din Șercaia. O întîmplare fericită — încheierea unor situații scriptice într-un birou al sediului cooperativei — ne oferă posibilitatea să răpim cîteva minute Irinei Vamoși, inginer zootehnician la această unitate agricolă. Stînjeniți de inoportunitatea momentului pentru a nota cîteva păreri despre înformarea și documentarea specialiștilor din agricultură la locul de producție, adresăm totuși interlocutoarei noastre rugămînta cu care am venit la Șercaia. Ni se răspunde cu o amabilitate încurajatoare:

— Discutarea unei probleme atît de importantă, de care rezultatele muncii noastre, în foarte multe cazuri, sînt legate nemijlocit, mi se pare un lucru binevenit în orice

moment, chiar dacă pentru noi, cei din agricultură, timpul este foarte prețios și descori insuficient.

— Să facem atunci cunoștință cu cooperativa în care lucrați și cu specificul muncii dv.

— Astăzi, cooperativa agricolă de producție „Înfrățirea” este o unitate puternică, acoperind trei sate — Șercaia, Hălmeag și Vad — și dispunînd de un teren de 5 000 de hectare. Ea se dezvoltă pe baza unei producții agricole și zootehnice multilaterale. Predomină însă cultura cartofului, a sfeclei de zahăr și a cerealelor, iar în sectorul zootehnic, creșterea ovinelor, a bovinelor și a porcinelor. În sectorul de care răspund direct — și lucrez aici din anul 1964 — avem la ora actuală 3 400 de ovine, 1 160 de bovine și 340 de porcine. Este o avere apreciabilă, care, pentru a fi sporită mereu, cere, în afară de muncă și devotament, o îngrijire și o atenție specială.

— Ce importanță acordați documentării și informării de specialitate în îndeplinirea sarcinilor de producție pe care le aveți?

— Cred că am anticipat acest răspuns cu aprecierea pe care am făcut-o la începutul convorbirii noastre. Pentru a putea înțelege mai bine importanța ce o prezintă pentru mine această activitate, trebuie să mai adaug ceva. Am absolvit facultatea în anul 1953, iar în timpul care a trecut de atunci zootehnia a evoluat nebanuit de mult. Frevent apar metode și tehnici noi în creșterea și îngrijirea animalelor, în îmbunătățirea rase-

lor. Mecanizarea unor procese, în special a celor de exploatare a produselor animale, se extinde într-un ritm foarte accentuat. E foarte ușor de închipuit că, doar cu cunoștințele căpătate cu ani în urmă în facultate, nu am putea aplica, de pildă, folosirea rațiilor nutritive stabilite științifice și nici a furajelor minerale.

— *Cu alte cuvinte, noutăți și iar noutăți în zootehnie...*

— Da, și legătura cu ele, în vederea cunoașterii și aplicării lor, se face doar prin citit. Cartea de specialitate se impune ca indispensabilă.

— *Cum ajungeți la ea?*

— Întii să amintesc calea cea mai ușoară: intru în birou și o iau din rafturile bibliotecii de specialitate a cooperativei noastre sau, acasă, o aleg din biblioteca personală. Aici, la sediu, dispunem de circa 300 de cărți de strictă specialitate agro-zootehnică, de care ne folosim foarte des în munca de zi cu zi. Nu cu prea multe noutăți în ea, datorită condițiilor mai greoace de procurare a lor, așa putea să citez câteva cărți cu care s-a îmbogățit mai nou biblioteca noastră: Jay L. Lush, *Ameliorarea animalelor*; *Reproducția animalelor domestice* (2 vol.); V. Gligor ș.a., *Igienă animalelor domestice*; I. Adameșteanu și E. Poll, *Patologia medicală a animalelor domestice* (2 vol.) etc.

O a doua cale de a ajunge la cartea care ne interesează atât de mult este... mai lungă și uneori cu probleme. Mă refer la informarea noastră asupra lucrărilor care apar. Cu toate că sîntem abonați la unele publicații ale Centrului de documentare agricolă din București (*Documentare curentă*, *Bibliografia agricolă curentă română*), consider că atât eu, cit și cei doi ingineri agronomi care mai lucrează în cooperativa noastră, chiar dacă avem posibilitatea să recepțăm multe informații din aceste publicații, sîntem lipsiți adeseori de o informare completă și la vreme asupra noutăților editoriale din domeniul nostru. Cred că se simte distanța la care se află de noi direcția agricolă județeană și lipsa unui sprijin sistematic din partea ei în această privință.

— *Biblioteca comunală din Șercaia vă poate ajuta în situația pe care ne-o expuneți?*

— Numai într-o oarecare măsură — pentru că abordăm problema informării de strictă specialitate. Biblioteca comunală este o bibliotecă de cultură generală, deci ea

profil, chiar dacă conține și lucrări din domeniul agro-zootehniei, nu ne poate asigura cartea de specialitate. La fel, fiind o bibliotecă mică, nu poate poseda lucrări de strictă specialitate, ci are doar, potrivit sarcinilor ei, lucrări de nivel mediu. Și informarea prin bibliotecă se menține la același nivel, fără a exista posibilități de documentare. La bibliotecă există amenajată în permanență o vitrină prin care sînt recomandate noile achiziții din diverse domenii, inclusiv din agro-zootehnică. Tot astfel, bibliotecara din comună a amenajat un panou, cu liste bibliografice și cu expoziții de cărți, pentru recomandarea lucrărilor bibliotecii, iar la stația de radioficare a comunei au loc săptămînal prezentări de cărți și recomandări bibliografice, în limba română, maghiară și germană, ținute tot de bibliotecara din comună. Dacă adăugăm prezența în biblioteca comunală a buletinului *Cărți noi*, putem aprecia că această instituție are un rol însemnat în informarea noastră. Este un mijloc prin care, în domeniul culturii generale și, în oarecare măsură, în agro-zootehnică, avem asigurată informarea și, prin împrumutul interbibliotecar, chiar posibilitatea de a procura unele cărți pe care nu le avem în comună. Documentarea propriuzisă, de strictă specialitate, ne interesează într-o măsură mai mare, dată fiind importanța ei pentru producție. Aici, situația e cea pe care am relevat-o mai sus, cu unele neajunsuri și probleme.

— *Întrevedeți soluția?*

— Da, dar nu numai în ce ne privește — aici, la locul de muncă. Noi, specialiștii din agricultură, sîntem într-o permanentă criză de timp, găsind rareori răgaz chiar pentru consultarea cărților de care avem nevoie. Cu atât mai puțin ne rămîne vreme pentru găsirea și procurarea publicațiilor de informare și de documentare, a bibliografiilor. Cred că un ajutor foarte mare ne-ar putea aduce direcția agricolă județeană, organizînd un nu prea complicat, dar sistematic, sistem de circulație a informației în specialitatea noastră pentru unitățile agricole din județ. În aceeași direcție, și bibliotecile mai mari (din Făgăraș sau din Brașov) ar putea întreprinde ceva pentru informarea noastră curentă de specialitate. Astfel de acțiuni, corolate cu serviciul adus de biblioteca publică în privința informării generale și de specialitate la nivel mediu, ne-ar îngădui să ne găsim în permanență mult mai bine ancorați în realitatea complexă a zilelor noastre.

Interviu realizat de
George VLADESCU

Activitatea de informare

științifică

la B. C. U. Cluj

CONSIDERAȚII STATISTICE PE MARGINEA ACTIVITĂȚII „SĂLI DE REFERINȚE BIBLIOGRAFICE”

Înființarea relativ recentă în biblioteca noastră a unei „săli de referințe bibliografice”, destinată satisfacerii tuturor solicitărilor de informații venite din partea publicului cititor, ne-a permis să tragem, pe baza unui studiu efectuat aici, câteva concluzii abăt asupra audienței și utilității acestei săli cât și asupra perspectivelor ei de dezvoltare. Trebuie să precizăm de la bun început că în organizarea sălii s-a pus un accent deosebit pe informarea cu caracter general și pe informarea de profil umanist, științele naturii, științele exacte și aplicate au o pondere mai redusă datorită faptului că însăși unitatea centrală a Bibliotecii universitare e profilată pe domeniile umanistice. Menită să fie olt mai apropiată de circuitul cititorilor în bibliotecă, sala cuprinde, în afara mijloacelor proprii de informare (cataloge sistematice, fișiere tematice etc.), un număr olt mai mare de surse de referință (enciclopedii, dicționare de specialitate, bibliografii de toate genurile, atlase, anuare statistice etc.), organizate în sistemul accesului liber la raft, pe domenii, astfel încit să poată asigura utilizarea lor olt mai liberă de către solicitantul de informații. O altă destinație a acestei săli este atit crearea obișnuinței unei informări autonome la studenți olt și satisfacerea interesului de informare în discipline conexe.

Pentru a se putea analiza eficiența informațională a „sălii de referințe” și pentru a se putea înregistra interesul cititorilor, în primele cinci luni ale anului 1969 a fost efectuată o anchetă în rindul cititorilor pe

baza unor „fișe de informare” (buletin de solicitare a informației — fig. 1 —), investigație ale cărei rezultate le prezentăm mai jos. Analiza se subîmparte în două capitole principale:

I. Frecvența solicitărilor de informații, II. Utilizarea surselor de informare, și este efectuată separat pentru categoria cititorilor-studenți și separat pentru alte categorii de solicitanți.

I. FRECVENȚA

a. Frecvența solicitărilor de informații

În intervalul de timp analizat, sala de referințe bibliografice a fost frecventată de un număr de 1405 cititori-persoane fizice, care au efectuat 4029 de intrări (4029 de fișe completate), ceea ce reprezintă o medie zilnică de frecvență de 30—35 de informații în primele 2 luni ale perioadei (cuprinzînd și vacanța de iarnă a studenților), respectiv o medie de 35—40 de solicitări de informații pe zi în a doua parte a perioadei. Fiecare cititor-persoană fizică în perioada analizată, a solicitat serviciile sălii de referințe bibliografice în medie de 2,9 ori.

Este deosebit de ilustrativ pentru dinamica solicitărilor de informații faptul că în cursul întregului an 1967, înainte de organizarea sălii de referințe, am înregistrat o frecvență a solicitărilor de 4005, în 1968 frecvența fiind de 4485. Revine deci o medie lunară de 340 în 1967, 375 în 1968 și 810 în 1969 (pentru perioada analizată), ceea ce înscamnă o creștere de 240 la sută în 1969 față de 1967. Analiza cifrelor statistice se

va raporta peste tot, în continuare, la cifra de 4 029, reprezentând totalul solicitărilor de informații (100 la sută) pe intervalul de timp analizat.

Majoritatea solicitanților — 78,6 la sută — sînt studenți; 11,0 la sută, cadre didactice și cercetători (5 la sută cadre didactice universitare, 2 la sută cadre didactice de la alte institute, 4 la sută cercetători de la diferite institute) și 10,4 la sută alte categorii de cititori. Proportia relativ mare a cititorilor din alte categorii cuprinde o gamă variată de persoane și ocupații: specialiști de la întreprinderi, cadre din învățămîntul mediu, ziaristi și chiar elevi.

Cei 3 161 de cititori (studenți) sînt în marea lor majoritate de la facultățile umaniste și reprezintă în primul rînd filologia și istoria (53 la sută, respectiv 17 la sută). Studenții de la facultățile de științele naturii reprezintă doar 14 la sută din totalul studenților solicitanți de informații.

Într-un număr redus, 3,4 la sută, sînt reprezentati aici și studenții de la alte institute de învățămînt superior din Cluj, în primul rînd I.M.F. și Institutul agronomic.

Analizînd frecvența cititorilor studenți pe ani de studii, constatarea generală pe Universitate este că aproape 70 la sută din totalul acestora sînt din anii superiori (III—V) și numai 30 la sută din anii inferiori, lucru foarte firesc de altfel. Interesant este faptul că proporția cea mai mare este reprezentată de studenții anilor III și nu de cei din anii IV și V.

Dar acest lucru este valabil grupînd cifrele pe facultăți numai pentru unele din ele, ca Biologia, Filologia, Istoria. În același timp, la Fizică și Drept anul IV reprezintă ponderea cea mai mare din totalul studenților, la Chimie și Matematică anul II, iar la Studiul economic anul V.

b. Frecvența pe domenii

Domeniile cercetate, avînd în vedere cele două grupuri mari (științele naturii și științele umaniste), prezintă aproape aceleași proporții ca și în cazul frecvenței studenților pe facultăți, adică 15,8 la sută științele naturii și 84,2 la sută științele umaniste.

Științele filologice, în general, reprezintă aproape jumătate, 49,7 la sută, din frecvența totală, numai literaturile străine reprezentînd 27,8 la sută, în timp ce filozofia, istoria și pedagogia reprezintă un sfert din totalul frecvenței pe domenii, iar economia și dreptul 10,2 la sută.

c. Frecvența pe surse de informare

Grupînd sursele de informare în patru categorii, conform fișelor de solicitare, pu-

tem constata că cei mai mulți cititori utilizează enciclopediile, 40,0 la sută, urmînd în ordine desorecîndă cataloagele sistematice, 26,5 la sută, bibliografiile, 23,8 la sută, în cele din urmă, cataloagele de cditură, 9,5 la sută, ele fiind mai mult utilizate pentru comenzi și în mai mică măsură de cadrele didactice și cercetători pentru informare.

Proportia utilizării diferitelor categorii de surse de informare reflectă interesul cititorului (student) față de una sau alta din aceste categorii, dînd totodată bibliotecii indicații importante privind politica de completare a fondului de referințe.

II. UTILIZAREA SURSELOR DE INFORMARE

1) Publicații consultate de studenți

a) Pe domenii

Cei 3 161 de studenți-solicitanți au consultat 16 680 de volume-publicații din sală, ceea ce reprezintă în medie 5,3 volume lucrări de referință pe student-frecvență.

Cele mai multe surse consultate au avut ca obiect literaturile străine (33,1 la sută), urmate de limbi și istoria literaturii în general (15,6 la sută), apoi istoria și istoria mișcării muncitorești (15,1 la sută), aceste trei domenii reprezentînd aproape două treimi din totalul lucrărilor consultate (63,8 la sută).

O pondere destul de mare are matematica-fizica-tehnica cu 1 291 de volume (7,8 la sută) și economia cu 1 022 de volume (6,1 la sută). Se constată deci, în general, un interes deosebit pentru sursele de informare din domeniul științelor umaniste. Acest interes este motivat de faptul că variatele mijloace necesare pentru informarea științifică (enciclopedii, dicționare, bibliografii, materiale de referință etc.) nu se găsesc la fiecare bibliotecă de facultate în parte, ci numai în clădirea centrală a bibliotecii, în sala de referințe. Cu totul alta este situația la științele naturii. Revistele de referate și bibliografiile speciale și restrînte la domeniu, existente la fiecare bibliotecă de specialitate (de facultate), satisfac, în general, cerințele de informare, motiv pentru care frecvența la aceste domenii în sala de referințe este destul de redusă.

Comparînd specialitatea studenților cu domeniile intereselor lor de lectură se pot face constatări interesante.

Lucrările referitoare la științele juridice sînt studiate numai de studenții Facultății de drept. Cu foarte mici excepții, situația este identică și în domeniul economiei. În schimb, istoria mișcării muncitorești, filozofia, matematica, limbile și istoria literaturii sînt consultate de către studenții din toate facultățile universității.

Domeniul chimiei este consultat numai de studenții de la chimie, de la fizică și în foarte mică măsură de la matematică, în schimb domeniul biologiei-geografiei este consultat, pe lângă studenții facultății respective — bineînțeles în proporții mai reduse —, și de către studenții tuturor facultăților umaniste, precum și de fizicieni și chimiști.

Limbile, istoria și critica literară sînt consultate în primul rînd de studenții facultăților umaniste, înregistrîndu-se însă interes și din partea studenților de la celelalte facultăți.

Dacă lucrările de sinteză din domeniul literaturii prezintă interes pentru toți studenții universității, în schimb materialele de referință în legătură cu operele literare sînt consultate, cu mici excepții, numai de filologi și istoricieni.

Lărgind această corelație și la anii de studii, putem face din nou constatarea că lucrările sînt consultate în primul rînd de studenții anilor superiori — în primul rînd anul V — și mai puțin de studenții primilor doi ani. Excepție face filozofia, domeniul în care studenții anului doi au cercetat cele mai multe surse de informare.

Acceași grupare a fișelor ne permite să inversăm, într-un fel, întrebarea :

— Care sînt domeniile ce-i interesează pe studenții-solicitanți, grupați pe facultăți?

Studenții facultăților de științe ale naturii se limitează în general la domeniile lor de specialitate, pe lângă care se interesează în mai mică măsură de istorie, filozofie și isto-

rie literară. În schimb — cel puțin pe baza datelor prelucrate —, studenții facultăților umaniste manifestă un interes mult mai larg, consultînd și domenii dinafara specialității lor. Astfel, studenții filologi sînt interesați și de filozofie, istorie, pedagogie, biologie, ba chiar și matematică-fizică. Studenții istoricieni, pe lângă domeniile de specialitate, consultă limbi și literatură, economie, biologie și chiar matematică. Economisții au și ei o arie mai largă de interese de informare, ocupîndu-se pe lângă economie și de istorie, filozofie, drept și literatură, matematică și biologie. Juriștii manifestă de asemenea interes față de istorie, filozofie, literatură, economie, biologie și matematică.

Studenții celorlalte institute de învățămînt superior consultă în general lucrări de referință din domeniul matematicii și fizicii, chimiei, biologiei-geografiei, filozofiei, istoriei, pedagogiei, literaturii și economiei.

b) Pe surse de informare

Analizînd fișele completate de către studenți, grupate pe surse de informare, putem constata că aproape jumătate din totalul volumelor consultate (49,8 la sută) sînt enciclopedii și (28,4 la sută) diferite bibliografii, cataloagele de edituri și fișierele sistematice și tematice reprezentînd împreună 21,8 la sută (4,7 la sută, respectiv 17,1 la sută) din totalul surselor solicitate.

Acastă precizare generală este valabilă pentru studenții de la majoritatea facultă-

Completați cu atenție acest buletin de cîte ori utilizați serviciile sălii de referințe. Așteptăm de asemenea, cu interes, SUGESTIILE dumneavoastră.

NUMELE

Student Pac. _____ anului _____

OCUPAȚIA

Cadru didactic universitar Pac. _____

Cercetător științific _____

Alte categorii _____

DOMENIUL ȘI TEMA CERCETATĂ _____

SURSELE DE INFORMARE
UTILIZATE (subliniați)

Enciclopedii
Bibliografii
Cataloage de editură
Cataloage sistematice

SUGESTII (cu privire la organizarea sălii de referințe, propuneri pentru completarea fondului de referințe, alte propuneri)

Fig. 1

tilor, excepție făcând numai facultățile de chimie și drept, la care ponderea cea mai mare o reprezintă bibliografiile.

Publicațiile consultate de studenții celorlalte institute, care reprezintă doar 3,2 la sută din totalul volumelor, sînt în primul rînd enciclopedii și bibliografii (70,0 la sută) și într-o măsură mai mică cataloagele de editură sau fișierele sistematice și tematice.

2) Publicații consultate de celelalte categorii de solicitanți

Aceste categorii au consultat 21,4 la sută din totalul surselor de informare utilizate.

a) Grupînd cifrele pe cele două domenii mari putem stabili că științele naturii reprezintă 20 la sută, iar științele umaniste 80 la sută din totalul publicațiilor cercetate de către toți solicitanții din această categorie.

O grupare mai amănunțită ne permite să constatăm următoarele :

— Cadrele didactice de la universitate și de la celelalte institute de învățămînt superior solicită în primul rînd surse privind istoria literaturii, critica literară, filozofia, literatură străină, istoria, economia și biologia, aceste domenii reprezentînd 80 la sută din totalul lucrărilor consultate.

— Cercetătorii de la diferite instituții științifice, în aceeași perioadă de timp, au consultat în primul rînd istoria, istoria literaturii, filozofia și literatura, literatura română și străină, celelalte domenii reprezentînd în total numai 26 la sută din publicațiile consultate.

Cititorii din celelalte categorii au consultat, în primul rînd, istoria, istoria literaturii, literatură străină, literatură română, domenii care reprezintă 2/3 din totalul surselor de informare utilizate.

b) Grupînd publicațiile și instrumentele de informare consultate de aceste categorii de cititori pe surse de informare, constatăm că cea mai mare pondere o au lucrările de bibliografie care reprezintă 38,5 la sută, în ordine descrescîndă urmînd enciclopediile (33,5 la sută), cataloagele sistematice și fișierele tematice (20,9 la sută) și cataloagele de editură (7,1 la sută).

III. PUBLICAȚII CONSULTATE PE DOMENII ȘI SURSE DE INFORMARE DE CĂTRE TOȚI CITITORII (STUDENȚI + ALTE CATEGORII)

Corelînd cifrele generale pe domenii și surse de informare se poate răspunde la întrebarea :

— Ce categorii de surse de informare, din ce domenii se solicită mai mult ?

În cazul enciclopediilor, domeniile cele mai mult cercetate privesc literaturile străine, istoria și critica literară în general și istorie-istoria artelor. Cele mai puține soli-

cități de enciclopedii se înregistrează pentru domeniile chimiei și pedagogiei.

Bibliografiile și publicațiile referative cel mai mult consultate sînt cele privitoare la literaturile străine, la istoria și critica literară și la istorie-istoria artelor, în timp ce cele de chimie, pedagogie și drept înregistrează o circulație mai redusă.

Cataloagele de edituri au fost consultate mai ales pentru domeniul literaturilor străine, istoriei, istoriei literare, matematicii, în timp ce surprinzător de puțin au fost căutate cele din domeniul pedagogiei, chimiei și dreptului.

În ceea ce privește cataloagele sistematice și fișierele tematice ele au fost consultate în primul rînd pentru domeniile : literaturi străine, istorie, istorie și critică literară, matematică, filozofie.

Aceste precizări privitoare la domeniile consultate pe categorii de surse de informare pot reprezenta pentru bibliotecă un indiciu important în ceea ce privește orientarea completării fondului de publicații din sala de referințe.

IV. SUGESTII ȘI OBSERVAȚII DIN PARTEA CITITORILOR

Fișele de informare folosite în sala de referințe sînt în așa fel concepute încît oferă cititorilor posibilitatea să-și formuleze observațiile, sugestiile în legătură cu această sală destul de recent organizată, asigurînd pentru bibliotecă cunoașterea deziideratelor cititorilor și creîndu-i noi posibilități de îmbunătățire a activității și în acest sector.

În perioada analizată și-au formulat sugestiile sau observațiile un număr de 100 de cititori solicitanți de informații.

Ele s-ar putea grupa în felul următor :

— constatîri pozitive cu caracter general (26 la sută) ;

— observații critice (19 la sută) ;

— propuneri de îmbogățire a fondului de referințe (46 la sută) ;

— diverse (9 la sută).

Analizînd mai îndeaproape notele din cadrul fiecărei grupe putem stabili că în categoria constatărilor pozitive se subliniază ajutorul dat cercetătorului în vederea unei documentări rapide, lipsite de formalități, printr-un serviciu prompt. Se constată că fondul de referințe este destul de bogat și variat, apreciîndu-se buna sa organizare care asigură condiții mult îmbunătățite de informare a diferitelor categorii de solicitanți.

Observațiile critice se referă fără excepție la unele lipsuri din fondul de referință existent în prezent și, împreună cu propunerile privind îmbogățirea fondului de referințe, sînt de o deosebită utilitate bibliotecii în acțiunea sa de completare a fondului existent, din sală, cu noi surse de

informare, utile unui număr cit mai mare de cercetători.

Ele pot fi împărțite în două categorii: pe de o parte propuneri de interes general (cuprinderea în fondurile sălii a bibliografiei literaturii poloneze, a bibliografiei naționale iugoslave, a diferitelor anuare statistice care lipsesc, sau îmbogățirea fondului de dicționare); pe de altă parte propuneri de procurare a unor lucrări de referințe cu caracter mai special, interesind probabil mai mult pe solicitant, pentru domeniul restrâns cercetat ca, de exemplu, statistica biologică, dicționar de sexologie, lucrări privind domeniul parapsihologiei etc.

În ultima grupă de *sugestii și observații* se cuprind diverse mențiuni, în majoritatea cazurilor cititorul nefiind lămurit — se pare — asupra caracterului sălii de referințe, criticând lipsa unor cursuri sau tratate, ca de exemplu curs de radiologie, curs de fonetica limbii franceze, o operă a lui V. Hugo etc.

Considerăm în încheiere că această primă analiză a solicitărilor de informații este de o deosebită utilitate pentru biblioteca noastră, și în bună măsură și pentru toți cei care se ocupă de informarea cititorului-cercetător, mai ales în învățământul superior, ea permițând de la bun început stabilirea unor concluzii esențiale.

În primul rînd, ea demonstrează, destul de elocvent credem, o spectaculoasă creștere a preocupărilor studențimii — a specialiștilor în formare deci — de a cunoaște și a-și însuși instrumentele de lucru și de informare necesare atît pentru studiul de fiecare zi cit și pentru cercetările întreprinse.

În al doilea rînd, datele analizate mai sus subliniază importanța și necesitatea concentrării unui cit mai bogat fond de referințe într-un singur loc, asigurîndu-se consultarea sa cit mai operativă — pentru toate categoriile de solicitanți, iar în cazul studenților de asemenea și organizarea unei asistențe metodologice competente de către bibliograful-documentalist specializat.

Natural, realizarea unei săli de referințe bibliografice, ca simplu act organizatoric de bibliotecă, nu poate fi încă suficientă, ci necesită conjugarea unor eforturi susținute din partea specialiștilor pentru ca prin analize periodice similare și luarea unor măsuri corespunzătoare, activitatea acesteia să fie mereu îmbunătățită. Trebuie însă să constatăm, cu satisfacție, că unanima apreciere din partea tuturor categoriilor de beneficiari ai informației justifică, pe deplin, această nouă etapă și formă de manifestare în activitatea noastră informațională.

Andrei VERESS
Dorin MATEIU

FILMUL ARTISTIC

și

STUDIUL LITERATURII

În contextul transmiterii fluxului actual de informații, cinematografia și-a cucerit un loc distinct impunîndu-se ca una din principalele surse de cunoaștere a realității. „Cinematograful oferă pe planul documentului o cantitate de informații pe care nici un alt mijloc de comunicare n-o îngăduie: nici descrierea literară, nici pictura și nici măcar fotografia”¹). În același timp, filmul, prin prezența sa artistică, are un rol incontestabil în educația morală și estetică a maselor.

Interferîndu-și domeniul cu celelalte arte (pictură, literatură etc.), filmul artistic deschide căi nebănuite pentru cunoașterea și studierea acestora. Cinematograful poate dezvolta înclinații estetice variate: el poate să trezească și să mențină interesul pentru aspecte diverse ale realității, poate să stimuleze dorința de a cunoaște și de a înțelege alte arte, inclusiv literatura.

Luîndu-și ades subiectele din domeniul literaturii, filmul artistic devine implicit un factor de popularizare a acesteia prin mijloacele ce-i sint specifice.

Are aceasta vreo influență asupra interesului pentru lectură al elevilor? Nu contribuie oare filmul artistic realizat după

¹ Aristarco Guido. *Cinematograful și cultura orașului*. În: *Secolul 20*, nr. 1, 1969, p. 22.

opere literare la diminuarea acestui interes, constituind astfel o tentație pentru o cultură superficială?

De o deosebită importanță pentru studiul literaturii și pentru formarea culturii cinematografice a tinerei generații, problema este ades controversată. Dacă uneori se susține că mijloacele de mass-media influențează în mod negativ asupra lecturii în general, deoarece „răpesc din timpul afectat informării” și „crează adesea o tendință spre superficialitate, spre o cultură de diletant”²⁾, unele anchete întreprinse conduc spre alte concluzii. Astfel, o anchetă efectuată de radio-televiziunea română³⁾, cu privire la raportul dintre lectura de carte și vizionarea emisiunilor de televiziune, arată că, spre deosebire de alte categorii de telespectatori, numărul celor care citesc mult ca urmare a vizionării emisiunilor de televiziune este mai ridicat în rândul elevilor și al studenților.

Accasta se datorește, credem, setei de cunoaștere și de informare specifice tineretului pentru care filmul, televizorul și, în general, mijloacele de mass-media constituie mijloace de informare dar și de stimulare a dorinței de a verifica cunoștințele primite și prin alte mijloace: lectură, studiu, cunoaștere directă.

Spre concluzii asemănătoare ne conduc și rezultatele unui anchete întreprinse de noi, în rîndul a 260 de elevi (cl. V—VIII), din orașul Cluj, referitoare la cărțile citite în anii 1967—1968 și 1968—1969. Din cele 321 de titluri indicate, 25 (0,78) sînt cărți după care în acești ani au rulat ecranizările la cinematograf sau televiziune. Așa cum este și firesc, oifra apare mică în raport cu numărul de titluri indicate, orientarea lecturii elevilor fiind determinată de numeroși factori. În privința cuantumului lecturii, acestea sînt cărțile cel mai des indicate în răspunsurile elevilor, indicele de frecvență (2,4) fiind printre cei mai ridicați.

Desigur, datele nu sînt absolute dar ele evidențiază totuși un aspect important și anume că filmul realizat după opere literare nu este, în general, un impediment pentru lectură ci, dimpotrivă, poate stimula acest interes.

Dacă adăugăm la aceasta și faptul că unele cărți ca *Aventurile lui Tom Sawyer*, *Coliba unchiului Tom*, *Winnetou*, *Robin Hood*, *Viața lui David Copperfield*, *Comisarul Maigret a fost pradă* etc. sînt cărțile care s-au epuizat cel mai rapid din librării, sau faptul că, la bibliotecile școlare, cărți ca cele din ciclul *Forsythe Saga*, romanele *faulkneriene* sau cele indicate mai sus sînt

²⁾ Bodinger, M. *Cu privire la deținerea intereselor de lectură*. In: *Revista bibliotecilor*, 22, nr. 6, 1969, p. 240—242.

³⁾ Cîmpeanu, Pavel. *Telespectatorii și lectura cărții*. In: *Revista bibliotecilor*, 22, nr. 5, 1969, p. 262—265.

dintre cele mai mult solicitate, avem un argument în plus în favoarea rolului de informare al filmului realizat după opere literare.

Rolul filmului respectiv nu se reduce numai la popularizarea cărții și la stîmulara interesului pentru lectură, ci el poate contribui și la înțelegerea mai aprofundată a operei literare.

Filmele realizate după opere literare valoroase deschid posibilitatea cunoașterii și sub alte latini a literaturii, devin interpretii ei. Rolul lor în studierea literaturii reiese și din alte însușiri, caracteristice filmului în general.

Lectura presupune un efort voit de concentrare, un antrenament al fanteziei care face cu puțință transformarea imaginii abstracte, sugerată prin cuvinte, în imagine mentală concretă. La cinematograf, acest efort este minim, deoarece imaginea filmică vine ca însăși spre noi, ne solicită văzul și auzul, așa cum și în viață diferite fapte și întâmplări solicită aceste simțuri prin semnele vizuale și auditive împrumutate direct realității. Filmul aduce totodată o contribuție importantă la dezvoltarea reprezentărilor dinamice ale elevilor. În condițiile pereceerii imaginii filmate, elevul nu îndeplinește doar o funcție de recepție.

Cînd în prealabil opera literară, elevul spectator efectuează un proces de comparație, de disociere, de prelucrare mentală a acțiunilor care sînt înfățișate în film. Filmul invadează niștea spectatorului elev în același timp prin văz și auz, îl captivează, i se impune; pe baza lui, acesta își formează reprezentări și idealuri concrete de viață. Filmul ajută la recreerea cadrului geografic, istoric și psihologic al operei literare, la devaluirea genezei unor opere.

Chiar unele probleme mai complexe, cum sînt acelea ale compoziției literare, cîștigă în claritate atunci cînd sînt comparate cu cele ale compoziției filmice. Spre exemplu, unele procedee de stil pot fi comparate cu unele procedee tehnice ale montajului cinematografic; în acest caz, antitezele, paralele nu mai apar ca niște categorii inventate de gramaticieni, ci ca niște mijloace comune tuturor sistemelor de exprimare⁴⁾.

Toate acestea nu se realizează însă la întâmplare. E necesară o activitate de îndrumare în vederea formării unor priceperi de analiză atît a operei literare cit și a operei cinematografice, de formare a gustului artistic al elevilor. Filmul artistic realizat după opere literare oferă un material important în acest sens, iar utilizarea și discutarea filmelor de acest gen, în cadrul ac-

⁴⁾ Vezi: Dieuzeide, Henri. *Mijloace audio-vizuale și predarea limbii franceze*. In: *Mijloace audio-vizuale în slujba învățămîntului*. Sub red. lui Robert Lefranc. Buc., EDP, 1966, p. 254.

tivităților efectuate în școală sau în afara acesteia, o premisă pentru organizarea unor manifestări atractive și de mare utilitate.

O altă anchetă, întreprinsă în rîndul a 330 de elevi, din clasele IX—XI, din Cluj, ne arată că în general elevii sînt receptivi la filmele realizate după opere literare. Sînt astfel indicate ca vizionate un număr de 17 titluri de filme românești și 30 străine. Dintre filmele românești indicate, au fost vizionate de un procentaj mai mare de elevi cele realizate după opere clasice ale literaturii noastre: *Răscoala* (67,2 la sută), *Neamul Șoimăreștilor* (67,2 la sută), *Pădurea spinurașilor* (61,8 la sută), *Moara cu noroc* (52,7 la sută) etc.

Dacă numărul celor care au vizionat aceste filme poate fi considerat totuși satisfăcător, altfel se prezintă situația în legătură cu discutarea acestor filme. Doar 40 la sută din totalul celor chestionați susțin că poartă discuții asupra filmelor vizionate, 21,8 la sută precizează că nu discută filmele, iar 38,2 la sută se eschivează de la un răspuns precis sau nu răspund.

Ceea ce ni se pare mai important, din punctul nostru de vedere, sînt factorii care contribuie la cultura cinematografică a elevilor. Din cei trei factori ai educației (școală, familie, mediu social), primul loc îl ocupă mediul (colegii, prietenii 32,7 la sută), al doilea, familia (9,09 la sută) și ultimul loc, școala (6,6 la sută). În legătură cu acest din urmă factor, elevii care răspund afirmativ menționează că la orele de literatură, cînd au fost analizate unele opere, s-au făcut referiri și la filmele realizate pe baza lor (de exemplu *Setea*, *Răscoala*).

Datele culese astfel, ca și observațiile noastre ne arată că, în procesul de cunoaștere a filmelor realizate după opere literare, școala nu a găsit încă forma de activitate specifică.

Dezvoltarea în continuare a cinematografului noastre, creșterea numărului filmelor cu temă literară, ca și a filmelor artistice de alt gen, pun sarcini sporite în fața școlii. Școala și organizațiile de tineret, ca și bibliotecile școlare trebuie să țină seama de rolul filmului în programarea timpului liber al tineretului, să organizeze asemenea activități care să contribuie la „promovarea în rîndurile tinerilor a preocupărilor multiple pentru cultură și artă”, la formarea „unui larg orizont de cunoștințe, a discernămintului față de valorile artistice”⁵⁾.

Materializînd ideile și sentimentele din cărți, intrupîndu-le în personaje vii, filmul realizat după opere literare poate determina

atît interesul pentru studiul literaturii cît și o puternică influență asupra comportării elevilor.

Ion DRĂGĂTOIU
asistent universitar
Cluj

NOTĂ. Referirile s-au făcut în acest articol mai mult la elevi, la tînăra generație, fapt pe deplin justificat, dat fiind că anii de școală sînt cei în care se formează deprinderile de însușire a cunoștințelor din diferite domenii, se pun bazele culturii individuale. Considerațiile au însă o rezonanță mult mai largă, iar modalitățile de îmbinare a culturii cinematografice cu cea literară și, în fond, cu cea generală sînt valabile și pentru cei care au depășit vîrsta școlii și sînt antrenați în complexul proces de educație permanentă.

CRONICA CERCULUI

Vineri, 31 octombrie 1969 a avut loc în Aula B.C.U. București cea de-a 8-a ședință din acest an a Cercului de referate și comunicări din București al Asociației bibliotecarilor.

Au susținut comunicări: Lidia Răuș — *Gazeta cărților, un moment din istoria presei bibliografice din țara noastră*. Autoarea și-a propus să fixeze rolul publicației în epocă, structura ei și cercul de colaboratori, contribuția revistei la promovarea mișcării bibliologice din țara noastră, subliniind continuitatea preocupărilor majore din trecutul bibliologiei românești; Ion Stoica — *Preocupări bibliologice în activitatea lui Tudor Vianu*. Pornind de la înalta prețuire acordată de marele cărturar instrumentelor de informare și insistînd asupra lucrărilor bibliologice pe care le-a elaborat sau le-a inițiat, autorul a scos în evidență actualitatea concepției bibliologice a lui Tudor Vianu.

Au participat la discuții: M. Vulcu (necesitatea asigurării proporțiilor în comunicările susținute); Tr. Prodan (preluarea ideilor valoroase din activitatea înaintașilor și utilizarea lor pentru a face să progreseze mișcarea bibliologică din țara noastră, în cadrul căreia se manifestă fragmentări dăunătoare); S. Cîndea (locul lecturii și preocupările cărturărești în formația lui T. Vianu); D. Nicolescu (utilitatea cercului bibliologic și necesitatea frecventării lui mai intense).

Au participat 36 bibliotecari. Au condus lucrările: Tr. Prodan, Gh. Maxin, D. Nicolescu.

Pe această cale secretariatul cercului roagă bibliotecarii din București să înainteze propuneri de comunicări pentru întocmirea planului pe 1970.

I. S.

^{5) Raportul privind măsurile de îmbunătățire a activității U.T.C. în lumina Hotărîrii Plenare C.C. al P.C.R. din 29 nov—1 dec 1968. In: *Tînărul leninist*, nr. 2, 1968, p. 30.}

Circulația cărții de literatură română la Biblioteca orașenească Vaslui

În puținele studii ce s-au efectuat la noi cu privire la interesele de lectură, obiectul cercetării l-a constituit cititorul, opțiunea acestuia pentru o materie sau alta, preferințele, atitudinea față de carte, solicitarea și folosirea cărților, cantitatea și calitatea lecturii. Este însă deopotrivă de important să cunoaștem ce se întâmplă cu cartea, dacă își găsește sau nu cititorul căruia îi este destinată, dacă prezintă interes pentru publicul cititor și concurează la informarea acestuia. Tot așa cum există oameni care citesc și alții care nu citesc, există și cărți ce sînt citite și altele nu, scriitori ale căror opere sînt solicitate sau scriitorii ale căror lucrări nu și-au găsit cititori.

Clasica formulă care definește menirea bibliotecii publice: cititorul să-și găsească cartea potrivită, iar cartea să-și găsească cititorul potrivit, sugerează în același timp coordonatele principale ale studierii intereselor de lectură — cititorul și cartea. Aparent, răspunsul la întrebarea „cititorul X a găsit cartea Y?” este același ca cel la întrebarea „cartea Y a găsit pe cititorul X?”. Dacă extindem sfera celor două întrebări la cercetarea unei colectivități, vom constata deosebiri de fond, care se referă atât la obiectul studiului, cât și la problematica de conținut.

Vasta problematică a sociologiei lecturii implică efectuarea unor cercetări pe diferite planuri, începînd de la tratarea unor teme restrînse, a unor „cazuri” și pînă la studiile de anvergură de o reală valoare aplicativă pentru determinarea cititorului mediu și a măsurilor care trebuie luate în activitatea editorială și de difuzare a cărții¹⁾. În această problematică se înscrie și studierea circulației cărții.

Biblioteca oferă cadrul propice pentru un astfel de studiu, deoarece este unul din locurile de întâlnire, de recunoaștere și de încheiere a relațiilor între cititor și carte. Nu vom exagera dacă afirmăm că este locul cel mai prielnic pentru un contact liber, deschis,

între aceștia. Spre deosebire de librărie, unde selecția cărților de către cumpărător se face de cele mai multe ori sub imperiul posibilităților oferite de veniturile sale personale, în biblioteca publică cititorul beneficiază de avantajul împrumutului gratuit. Cumpărătorul de carte va achiziționa ceea ce îl interesează cel mai mult și, în această ipostază, vânzarea prin librărie poate fi un indiciu al preferințelor pentru anumiți autori, pentru anumite cărți. Dar același cumpărător poate fi totodată și cititorul dintr-o bibliotecă care solicită ceea ce nu a putut să achiziționeze în librărie. În plus, biblioteca este frecventată de mulți cititori care nu cumpără cărți de la librărie. În bibliotecă (vorbind la figurat), lumea cărților se dezvăluie cititorului în toate dimensiunile ei. Alegerea ce o face între un titlu sau altul, preferințele sale pentru un anumit gen de literatură sau pentru un anumit autor sînt completamente absolvite de incidentele materiale personale.

Studiul sociologic al lecturii trebuie să se bazeze pe date obiective, furnizate de statistici, care sînt utile, oricît de rare și de incomplete ar fi²⁾, pentru elucidarea complexelor aspecte ale lecturii. Noi ne propunem să tratăm „un caz”, o temă restrînsă ca proporții și prin dimensiunile cadrului de cercetare. Apelînd la datele statistice furnizate de o anchetă efectuată la Biblioteca orașenească Vaslui, vom analiza circulația cărților din domeniul literaturii beletristice românești. Ne vom referi deci la o singură grupă de materii și numai la cărțile expuse la raftul liber pentru adulți, folosindu-ne strict de mijloacele statistice.

Cărți și cititori

Biblioteca orașenească Vaslui dispune de un fond total de publicații de 45 000 de volume, care este repartizat în cele două secții: 9 000 de volume în secția de împrumut pentru copii și 36 000 de volume în secția de împrumut pentru adulți. În depozitul acesteia din urmă se află circa 28 000 de volume

1) Trancă, Dumitru. *Cartea — implicații sociale*. În: *Psihosociologia culturii de masă*. Buc., Editura științifică, 1968, p. 79.

2) Fanea, Georgeta. *Probleme de psihosociologie a lecturii și a bibliotecilor*. În: *Revista bibliotecilor*, 22, nr. 9, sep. 1969, p. 532.

din toate domeniile, dintre care peste 4 000 de volume din literatura română. În afară de colecțiile din depozit, secția de împrumut pentru adulți expune în cadrul raftului liber aproximativ 8 500 de volume din toate domeniile. (Aproximația este determinată de faptul că fondul de carte expus în raftul liber se află într-o permanentă mișcare, datorită înlocuirii volumelor împrumutate de cititori cu altele aduse din depozitul secției.)

Fondul de carte expus în raftul liber este repartizat, în linii generale, pe domenii în următoarele proporții: literatură social-politică — 12 la sută; știință și tehnică — 13 la sută; agrozootehnică — 2 la sută; literatură beletristică română — 40 la sută; literatură beletristică universală — 23 la sută; alte matorii — 10 la sută. Dacă în ansamblul fondului de publicații al secției de împrumut literatura beletristică română este reprezentată într-o proporție de 23 la sută, în raftul liber deține ponderea cea mai ridicată (40 la sută din totalul volumelor expuse).

Căror cititori li se adresează aceste cărți? O analiză a cercului de cititori care frecventează secția de împrumut pentru adulți ne arată că în ultimii cinci ani au fost înscrși în medie 2 300 de cititori anual. În general, categoriile de cititori au rămas aceleași: muncitori — 21 la sută, țărani — 1 la sută, funcționari, tehnicieni etc. — 27 la sută, elevi (inclusiv studenți) — 40 la sută și alții — 11 la sută din totalul cititorilor.

Cititorii au împrumutat în medie anual 34 700 de volume de literatură română și universală, revenind un indice de lectură anual de 15 volume. Cercul de cititori din secția de împrumut pentru adulți beneficiază de o colecție de publicații din beletristica română care se cifrează la 6 500 de volume (în depozit și la raftul liber), revenind în medie 3 volume din acest domeniu la un cititor. În momentul anchetei (la 1 iulie 1969) la raftul liber și la cititori*) se aflau 1 514 volume de literatură română. (Nu au fost incluse volumele de opere complete, deoarece acestea se împrumută mai rar, fiind lucrări de informare care sînt consultate de cititori în bibliotecă.)

Repartiția literaturii române la raftul liber

Cititorii își aleg cărțile, în principal, la raftul liber, iar cei care în urma consultării catalogului alfabetic sau a celui sistematic doresc alte cărți decât cele expuse sînt serviți direct din depozit. La fiecare sfîrșit de săptămînă, bibliotecarele verifică rafturile și acolo unde observă anumite goluri le completează cu volumele aduse din

depozit. O parte din cărțile noi, după ce sînt prelucrate, intră direct în raftul liber, astfel încît acesta tealează în fața cititorilor atît lucrări publicate în urmă cu ani, cît și noile publicații ale producției editoriale.

Din datele referitoare la publicațiile expuse la raftul liber rezultă următoarea repartiție a volumelor, după anii de apariție:

Tabelul 1

Repartiția în raftul liber, după anii de apariție a volumelor din literatura română

Anul de apariție	Total volume expuse	% din total volume expuse
Pînă în anul 1960	236	15,6
1961—1965	509	33,6
1966	240	15,9
1967	295	18,9
1968	223	14,8
1969	17	1,2
Total	1 514	100,0

Proporția între volumele apărute în ultimii trei ani și jumătate (50,8 la sută din totalul volumelor expuse) și cele apărute pînă în anul 1965 (49,2 la sută din total) diferă foarte puțin, cititorii avînd la dispoziție aproape în egală măsură cărți mai noi și mai vechi.

Se pun însă două întrebări: în ce măsură achiziționează biblioteca noile apariții ale producției editoriale din domeniul literaturii române și în ce proporție sînt expuse la raftul liber.

În anul 1967 biblioteca a achiziționat 70 la sută din titlurile de literatură română apărute iar în anul următor, 65 la sută din titluri. (Nu au fost incluse lucrările de istorie și critică literară care nu au format obiectul studiului nostru.) Tabelul 2 ne arată că numai 31,3 la sută din volumele achiziționate, care au apărut în anii 1967—1969, erau expuse la raftul liber sau se aflau la cititori în momentul anchetei. Restul de două treimi, deci o proporție destul de mare, dintre volumele achiziționate fie că se aflau în depozit, fie că nu intraseră în bibliotecă sau nu au fost prelucrate. (Avem în vedere volumele apărute în anul 1969 și faptul că există uneori un decalaj mare între data apariției unui volum și data intrării lui în bibliotecă.)

Tabelul 2 dă un răspuns negativ la întrebarea dacă toate titlurile achiziționate și toate volumele autorilor**) au fost expuse

*) În continuare, ori de cîte ori ne vom referi la „cărțile expuse la raftul liber” avem în vedere cărțile de literatură română care se aflau în momentul anchetei la raftul liber sau la cititori.

**) Aút în tablele statistice cît și în text prin „autor” (număr de autori, circulația unor autori etc.) trebuie să se înțeleagă că este vorba de toate operele unui autor care sînt expuse la raftul liber.

Repartiția în raftul liber a volumelor achiziționate în anii 1967—1969

Anul de apariție	Volumे intrate (total)	Volumे expuse		Titluri intrate (total)	Volumе pe autori intrate (total)
		Total	% față de nr. vol. intrate		
1967	723	295	40,7	283	257
1968	687	223	32,5	320	299
1969	291	17	5,8	166	156
Total	1 701	533	31,3	769	712

în raftul liber. În ipoteza că fiecare titlu de carte și fiecare autor ar fi figurat numai cu un singur exemplar, rezultă că cel puțin 14 la sută din titluri și 10 la sută din autori n-au fost reprezentați printre cărțile din raftul liber.

În general în raftul liber revin 1,5 volume (exemplare) la un titlu, 2,5 volume (exemplare) la un autor și, respectiv, 1,6 titluri de carte în medie la un autor. În ceea ce privește volumele apărute în ultimii doi ani și jumătate, care au intrat în bibliotecă, situația se prezintă în felul următor:

peste 37 la sută din volumele apărute în anii 1967 și 1968 (facem abstracție de cele apărute în anul 1969, întrucât multe au intrat după încheierea anchetei) și numai 23 la sută din volumele apărute cu ani în urmă, care se mai află în colecția de literatură română. (Dacă luăm în considerare numărul volumelor publicate înainte de anul 1967 și care au intrat în bibliotecă, procentul este mult mai mic, deoarece, pe parcurs, multe volume au fost scoase din uz.)

Genurile literare oferite cititorilor

Tabelul 3
Repartiția după titluri și autori a volumelor de literatură română din anii 1967—1969 intrate în bibliotecă

Anul apariției volumului	Nr. volume la un titlu	Nr. volume la un autor	Titluri la un autor
1967	2,5	2,8	1,10
1968	2,2	2,3	1,10
1969	1,7	1,6	1,07
Total	2,2	2,4	1,08

În ultimii ani s-a achiziționat un număr mai mare de volume (exemplare) din fiecare titlu față de trecut. O astfel de orientare este normală numai în cazul când este justificată prin solicitarea de către cititori.

Din cele de mai sus reiese că nu toate titlurile și nu toți autorii cărților existente în colecția de literatură română au fost reprezentați în raftul liber. În ce măsură acest fapt este sau nu justificat se va putea vedea atunci când vom analiza circulația cărților. Totuși, conducerea bibliotecii a avut în vedere ca la raftul liber să se găsească în permanență un stoc apreciabil de cărți noi. Astfel, în momentul anchetei, erau expuse

În linii generale, prezența diferitelor genuri literare în rafturile bibliotecii se apropie de proporțiile în care producția editorială a publicat diferite genuri literare, în special la proză. Pentru exemplificare vom menționa că în producția editorială din anii 1967 și 1968 proza era reprezentată prin 49,2 la sută din titlurile publicate (biblioteca prin 50,4 la sută din titlurile achiziționate), poezia — 33 la sută (în bibliotecă — 40 la sută), dramaturgia — 2,6 la sută (respectiv 4 la sută) și alte genuri — 15,2 la sută (respectiv 5,6 la sută în bibliotecă).

Fără îndoială că repartiția pe genuri literare în rafturile bibliotecii rămâne tributară, într-o anumită măsură, producției editoriale, însă rolul decisiv în achiziționarea diferitelor titluri și a unui anumit număr de volume din fiecare titlu îl are bibliotecă.

După cum reiese din tabelul 4, proza reprezintă 62,2 la sută din totalul titlurilor și 65 la sută din totalul volumelor. Genul navelistic, povestirile și schițele au ponderea cea mai mare, depășind cu mult o treime din volumele, titlurile și autorii din raftul liber. Romanul se situează pe locul al doilea ca număr de volume și, pe primul loc, ca număr de volume la un titlu sau la un autor. Pentru a compensa numărul relativ mic de titluri de romane care apar și, deci, care

Gruparea pe genuri literare a volumelor, titlurilor și a operelor autorilor

Subdiviziunea C.Z. *)	Volum %	Titluri %	Autori %	Nr. vol. per titlu	Nr. vol. per autor	Nr. titluri per autor
859-1	21,0	24,7	29,0	1,3	1,9	1,4
859-2	7,0	9,1	6,7	1,8	2,6	1,5
859-31	25,5	18,2	14,1	2,2	4,5	2,1
859-32	39,5	44,0	39,2	1,4	2,5	1,7
Alte subdiv**)	7,0	4,0	11,0	1,3	1,8	1,1
TOTAL	100,0	100,0	100,0	1,5	2,5	1,6

*) Denumirea subdiviziunilor C.Z.: 859-1 = Poezie. Versuri; 859-2 = Genul dramatic. Piese de teatru; 859-31 = Roman; 859-32 = Nuvelă. Povestire. Schiță.

***) In „alte subdiviziuni“ am înglobat datele de la șapte subdiviziuni: 859-34 = Basm. Poveste. Legendă; 859-6 = Genul epistolar; 859-7 = Satiră în proză. Umor; 859-92 = Literatură ziaristică. Reportaje; 859-94 = Literatură istorică; 859-95 = Critică; 859-992 = Descrieri de călătorie.

pot intra în bibliotecă, au fost achiziționate în medie cîte 2-3 volume din fiecare titlu. Totuși, cărțile din acest gen, cel mai gustat de către cititori, există în raftul liber într-o proporție relativ mică față de numărul cititorilor și de solicitările acestora. În schimb, poezia este bine reprezentată, atît ca număr de volume, cît și prin titluri și autori. O pondere redusă o are genul dramatic, precum și celelalte genuri literare din „alte subdiviziuni“.

Repartiția pe genuri a literaturii române în raftul liber ne arată că *proporțiile stabilite defavorizează pe cititorii ale căror interese de lectură se îndreaptă spre roman*. Să fie aceasta o defecțiune a bibliotecii? Ne îndoiim. Așa cum rezultă din comparația cu datele privitoare la producția editorială, proza este mai bine reprezentată în raftul bibliotecii în raport cu proporția în care se publică lucrările de acest gen. Desigur că repartiția pe genuri are o influență asupra circulației volumelor.

Date despre circulația cărții de literatură română

Fondul total de publicații al bibliotecii a circulat în medie anual de 1,7 ori. Datele statistice ne arată că prin secția de împrumut pentru adulți au fost difuzate 45 la sută din volumele eliberate. Literatura, în ansamblu, este reprezentată prin 83 la sută din totalul volumelor eliberate și printr-un indice de circulație de 1,6 ori, față de mai puțin de 0,5 ori cit este indicele de circulație al celorlalte grupe de materii la secția de împrumut pentru adulți.

Gradul relativ înalt de solicitare de către cititori a cărților de literatură este cunoscut

și din alte biblioteci și datele de mai sus nu fac decît să ilustreze acest fapt. Ar fi fost interesant să cunoaștem și indicii de circulație al cărților de literatură română, dar statistica bibliotecii nu ne oferă datele necesare. În schimb, vom cerceta datele care au rezultat din analiza circulației fiecărui volum, titlu sau a operelor fiecărui autor în parte. Posibilitatea pentru o astfel de cercetare ne-a fost oferită de faptul că la Biblioteca orașenească Vaslui există pe fiecare exemplar de carte foaia de termen, care se completează conștiincios.

Cercetarea circulației fiecărei cărți în parte (care ar fi mult ușurată dacă ar exista în bibliotecii fișa de carte) permite o cunoaștere indirectă a preferințelor cititorilor pentru anumite titluri și anumiți autori și în același timp, o apreciere a măsurii în care fiecare carte și-a găsit cititorii cărora le era destinată.

Ce ne arată datele generale cu privire la circulația cărților din literatura română de la raftul liber pentru adulți? (Vezi tabelul 5).

Se constată că 13,1 la sută din volume, 13,4 la sută din titluri și 21 la sută din autori se situează în grupele cu o circulație de peste 50 de ori. Există însă *aproape o treime din publicațiile expuse care fie că nu au circulat de loc, fie că au circulat o dată sau de cel mult două ori*. Aceste aspecte merită să fie cercetate mai îndeaproape pentru a determina care sînt cauzele. Nu cumva lipsa de circulație a unor volume sau circulația intensă a altora a fost influențată de timpul de circulație?

Tabelul 6 ne ilustrează descreșterea frecvenței medii a circulației unui volum în raport de micșorarea timpului efectiv pentru

Gruparea volumelor, a titlurilor și a autorilor după intensitatea circulației cărților expuse (în %)

Obiectul cercetării	Total (în cifre absolute)	Fără circulație	Au circulat de... ori									
			1-2	3-5	6-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-100	101-200	Peste 200
Volum	1 514	13,4	17,4	12,2	14,4	15,7	6,5	3,9	3,6	10,0	2,7	0,4
Titluri	996	14,3	17,7	11,2	11,4	15,3	5,9	5,4	5,4	7,7	3,1	2,6
Autori	609	13,0	19,4	9,9	10,2	11,5	5,7	4,7	4,6	10,9	5,4	4,7

Tabelul 6

Intensitatea circulației volumelor, după ani de apariție

Anul de apariție	Total volume	Fără circulație	% din total fără circ.	Au circulat de... ori									Circulația medie a unui volum (de... ori)	
				1-2	3-5	6-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-100	101-200		Peste 200
Plină în 1960	235	20	8,5	32	20	28	37	16	8	21	44	7	3	31
1961-1965	509	64	12,6	43	52	69	94	37	24	28	66	29	3	29
1966	240	10	4,2	49	31	34	54	18	13	6	23	2	—	16
1967	289	44	15,0	63	46	55	34	19	9	7	10	—	—	13
1968	223	59	27,0	68	31	30	19	4	4	—	8	—	—	7
1969	17	5	29,3	8	4	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Total	1 514	202	13,4	263	184	216	238	294	58	62	151	40	6	21

circulație. Unele volume apărute până în anul 1965 au fost împrumutate de peste 200 de ori, biblioteca fiind nevoită să le recondiționeze în câteva rânduri pentru a nu scoate din uz exemplarele unice din anumite titluri. După cum se observă, circulația volumelor apărute în anii următori se reduce din ce în ce mai mult și, în același timp, crește procentul volumelor care nu au circulat nici o dată (cu excepția volumelor apărute în anul 1966).

Timpul efectiv pentru circulație fiind un fenomen obiectiv, este normal ca volumele apărute mai de mult să înregistreze o frecvență a circulației superioară celeia a volumelor apărute mai recent. Acest fenomen este ilustrat de statistică. Dar, în același timp, fiecare carte are caracteristici proprii, suscită anumite interese de lectură și exercită o influență determinantă asupra celor cărora li se adresează. O carte care interesează publicul cititor va trece, cum se zice, „din mână în mână”, iar o carte neinteresantă pentru un anumit public sau despre ale căror valori cititorii n-au luat cunoștință, poate să stea mult și bine în rafturile bibliotecii fără a fi citită. Timpul efectiv disponibil pentru circulație poate să fie contracarat atât de interesul prezentat de carte, cât și de subiectul căreia i se adresează, cititorul. Cum altfel

s-ar putea explica faptul că 20 la sută din volumele apărute până în anul 1965 nu au circulat, 10 la sută din volume au circulat numai de 1-2 ori, pe cînd, altele apărute mai tîrziu (deci cărți mai noi) au circulat mai intens.

Rezultă că intensitatea circulației este influențată nu numai de timpul efectiv disponibil pentru circulație, ci și de caracteristicile proprii diferitelor cărți, de adevărata de care se bucură în rândurile cititorilor, de interesul ce-l suscită. Aceste criterii ar trebui să fie luate în considerație la selectarea cărților ce se expun la raftul liber.

O dată cu trecerea timpului biblioteca are posibilitatea să verifice interesul ce-l prezintă fiecare carte în parte pentru publicul cititor. Pentru cărțile apărute până în anul 1965 a fost suficient timp să se facă o astfel de verificare. În acest caz prezența în raft a unor volume (titluri sau opere ale unor autori) despre care cititorii și-au spus cuvîntul și s-a constatat că nu mai prezintă interes sau interesează foarte puțin este în detrimentul altor cărți, în special al celor noi, al căror loc este ocupat fără rost. Este firesc ca, pe măsură ce apar, cărțile noi să-și găsească primul loc în raft.

Intensitatea circulației volumelor, după genurile literare

Subdiviziunea C.Z.	Total volume	Fără circulație	% din total fără circ.	Au circulat de... ori										Circulația medie a unui volum de... ori
				1-2	3-5	5-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-100	101-200	Peste 200	
859-1	318	67	21,1	116	45	41	26	11	4	1	3	2	2	8
859-2	106	18	17,0	14	22	28	11	4	3	3	3	—	—	10
859-31	387	4	1,0	21	33	50	64	36	16	22	108	31	7	42
859-32	599	90	15,0	96	68	73	129	42	32	29	31	7	2	18
Alte subdiv.	104	23	22,0	16	16	24	8	1	3	7	6	—	—	11
Total	1 514	202	13,4	263	184	216	238	94	58	62	151	40	6	21

Tabelul 8

Intensitatea circulației titlurilor, pe genuri literare

Subdiviziunea	Total titluri	Fără circulație	% din total fără circ.	Au circulat de... ori										Circulația medie a unui titlu (de... ori)
				1-2	3-5	6-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-100	101-200	Peste 200	
859-1	246	60	24,6	97	31	15	20	6	8	—	3	1	5	7
859-2	60	12	20,8	9	7	13	6	3	2	1	4	3	—	20
859-31	181	3	1,6	4	9	24	26	10	17	13	33	23	19	70
859-32	438	55	12,5	54	36	47	95	39	25	34	29	2	2	20
Alte subdiv.	71	13	18,3	14	9	14	5	1	1	5	8	1	—	33
Total	996	143	14,3	178	112	113	152	59	53	53	77	30	26	30

Tabelul 9

Intensitatea circulației cărților unor autori, pe genuri literare

Subdiviziunea C.Z.	Total autori	Fără circulație	% din total fără circ.	Au circulat de... ori										Circulația medie a cărților unui autor (de... ori)
				1-2	3-5	6-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-100	101-200	Peste 200	
859-1	176	35	20,0	70	24	13	17	3	4	—	3	4	2	13
859-2	41	6	14,6	4	5	11	5	2	1	2	2	2	1	26
859-31	86	1	1,2	1	2	7	8	4	7	5	17	15	19	105
859-32	239	26	10,9	32	19	18	35	23	15	15	37	13	6	37
Alte subdiv.	67	11	17,0	11	10	13	5	2	1	5	7	2	—	23
Total	609	79	13,0	118	60	62	70	34	28	27	66	36	28	41

Circulația cărților pe genuri literare

Datele generale pe care le-am prezentat în capitolul precedent oferă o imagine de ansamblu a circulației fondului de carte literară românească expus la raftul liber. Preferințele cititorilor se îndreaptă spre diferite genuri, spre anumite titluri și anumiți autori și cunoașterea acestor aspecte interesează, desigur, pe cei care se ocupă de editarea sau de difuzarea cărții.

Pe marginea datelor din tabelul 7 vom face câteva observații importante.

1. Circulația medie a unui volum diferă foarte mult de la un gen literar la altul. Majoritatea volumelor de poezie se situează printre cele care nu au circulat de loc sau au circulat numai de 1—2 ori. Cele mai solicitate au fost romanele, majoritatea volumelor din acest gen au circulat în medie de peste 40 de ori.

2. Se poate deduce că și gradul de uzură a volumelor diferă de la un gen la altul în funcție de intensitatea circulației. Volumele care nu au circulat pot fi scoase din cauză, deoarece aspectul lor fizic a rămas la fel ca și atunci când au intrat în bibliotecă, iar cele care au fost solicitate prea puțin nu au avut prea mult de suferit. Există însă volume care au circulat de peste 100 de ori sau chiar de peste 200 de ori și oricine își poate imagina cum arată o carte după trecerea prin atâtea mâini. Ascemnea indicii de circulație au intrunit, mai ales, volumele unor clasici ai literaturii române și unele titluri care există numai într-un singur exemplar. Gradul de uzură fizică a volumelor de poezie este relativ redus în comparație cu cel al romanelor.

3. În mod logic, se pune problema ca în achizițiile de cărți din diferite genuri literare să se țină seama de intensitatea circulației. Dacă scoaterea din rafturile bibliotecii a unor volume care, datorită circulației intense, s-au uzat, n-ar fi urmată de înlocuirea lor, s-ar ajunge la situația ca genurile mai puțin solicitate să fie reprezentate prin multe volume, iar din cele mai mult solicitate numărul volumelor să se reducă treptat.

Aceste probleme ar trebui să stea în atenția editurilor și a poliției de achiziții din fiecare bibliotecă.

În legătură cu tabelele 8 și 9, ne vom ocupa în mod special de subdiviziunile C.Z. 1, 2, 31 și 32, înlocuind o parte din cifrele enunțate cu ceea ce reprezintă ele în mod concret.

859—1 Poezie. Versuri

Circulația cărților din acest gen literar este cea mai redusă, înregistrându-se o frecvență medie a circulației de 8 ori la un volum, de 7 ori la un titlu și de 13 ori la fiecare autor. Un loc de frunte în intensitatea circulației îl ocupă poezia, clasicilor literaturii române

și a unor poeți consacrați, ale căror opere sînt recomandate în bibliografia școlară. Cităm pe: M. Eminescu, V. Alecsandru, I. Budai-Deleanu, T. Arghezi, Alex. Macedonschi, G. Coșbuc, N. Labiș, M. Beniuc, O. Goga, G. Bacovia, Eugen Ibelcanu ale căror opere au circulat de peste 50 de ori. Între poezii ale căror volume au circulat între 20 și 50 de ori se află: Al. Vlahuță, Șt. O. Iosif, I. Pillat, Maria Banuș, iar cei ale căror volume depășesc intensitatea medie a circulației sînt următorii: poezii Văcărești, A. Pann, B. P. Hasdeu, Al. Donici, P. Cerna, D. Bolidinteanu, Cezar Bolliac, I. Minulescu, G. Călinescu, Ion Barbu, Marin Sorescu, Nichita Stănescu, Dan Deșliu, Al. Andrițoiu.

Alți poeți, ca, de pildă, Geo Dumitrescu, Eug. Frunză, Lucian Rădan, Ion Rahoveanu se situează printre cei ale căror lucrări au circulat de 6—7 ori.

O parte mare a autorilor de poezie o formează cei ale căror volume nu au circulat:***) Anca, Gheorghe. *Invocații*. 1968; Cruceanu, Mihail. *Versuri*. 1967; Călin, Liviu. *Ochiul adîncului*. 1968; Ciurunga, A. *Decastihuri*. 1968; Cetea, Doina. *Culorile începutului*. 1968; Căprariu, Al. *Cercurile dragostei*. 1966; Dumbăveanu, Anghel. *Fluviile visează oceanul*. 1961; Gorunescu, Valeriu. *Apoteoză*. 1968; Grigurcu, Gheorghe. *Un trandafir înouă matematică*. 1968; Giurgineca, Emil. *Poezii*. 1968; Gheorghe, Ion. *Vine iarba*. 1968; Iordănescu, Doina. *Cineva cu viștii*. 1968; Lauronțiu, Dan. *Poziția aștrilor*. 1967; Novăceanu, Dăric. *Păsări de lut*. 1966; Omescu, Ion. *Filtru*. 1968 (două exemplare); Pardău, Platon. *Pasărea vine la noapte*. 1968; Petrescu, Florin Mihai. *Concert minus unu*. 1968; Raicu Alexandru. *Sosesc romantic*. 1968; Rachici, Dinu. *Între mare și cer*; Robescu, Marius. *Pasărea fără somn*. 1965; Salcia, Constantin. *Liniștea surtunii*. 1968; Solomon, Petre. *Între foc și cenușă*. 1968; Stoian, Nicolae. *Pietre de riu*. 1966; Vasile, Gheorghe. *Ceasul privighetorii*. 1967; Vulpescu, Romulus. *Poezii*. 1965; Vrinceanu, Dragoș. *Poezii*. 1968.

Cea mai mare parte a autorilor de poezie o formează cei ale căror lucrări au circulat foarte puțin (între 1—2 ori sau 3—5 ori). Unii dintre aceștia au fost reprezentați în rafturile bibliotecii prin două sau mai multe titluri sau prin mai mult de un exemplar din fiecare titlu. (Lista acestora o prezentăm în tabelul nr. 10.)

Mai există alți 50 de autori din ale căror opere a fost expus la raftul liber un singur exemplar dintr-un titlu, care a circulat de 1—2 ori, precum și 24 de autori ale căror volume au circulat de 3—5 ori. Unele lucrări ale acestora din urmă nu au circulat însă nici o dată.

***) Nu am înglobat în această categorie autorii ale căror volume au apărut în anul 1969.

859—2 Genul dramatic. Piese de teatru

Deși ponderea cărților expuse la raftul liber este mai mică decât la poezie, genul dramatic a înregistrat o circulație medic mai mare a volumelor, a titlurilor și a operelor unor dramaturgi. În ierarhia circulației cărților unor autori, locul de frunte îl ocupă I. L. Caragiale, Vasile Alecsandri, B. P. Hasdeu, B. Delavrancea, iar dintre dramaturgii contemporani Aurel Baranga, Mihail Sorbul, Camil Petrescu.

Cu unele excepții, genul dramatic este reprezentat în rafturile bibliotecii printr-un număr relativ mare de volume ce revin la fiecare titlu și la fiecare autor. Analizând însă circulația unor titluri, se poate constata că au întrunit o slabă adeziune a publicului ci-

fitor. Așa, de pildă, Lovinescu, Horia. *Revedere*. 1962; Gheorghiu, Mihnea. *Tudor din Uladimiri*. 1955; Camilar, Eusebiu. *Ualea albă*. 1957; Voitin, Alexandru. *Oameni în luptă*. 1964 și *Procesul Horia*. 1967; Everac, Paul. *Logodna*. 1962, nu au circulat nici o dată.

859—31 Romanul

După cum rezultă din tabelele 7, 8 și 9, romanul a înregistrat cel mai înalt nivel al circulației, volumele care au circulat de peste 50 de ori reprezentând 36 la sută din totalul volumelor din acest gen. Ne vom opri, în primul rând, la scriitorii ale căror opere au circulat cel mai mult. (Vezi tabelul 11.)

Tabelul 10

Nr. crt.	Numele și prenumele autorului	Volume cu circulație de... ori	Titlul volumului	Anul apariției	Nr. de exemplare	Au circulat de... ori
1	Balș Teodor	2	Poeme	1965	1	2
2	Baltag Cezar	2	Poarta soarelui	1964	1	—
3	Buzea Constanța	1	Moneda	1968	2	2
4	Constantin Ilic	1	La ritmul naturii	1966	1	—
5	Constant Eugen	2	Norii	1968	1	1
6	Doinaș St. Augustin	1	Vântul cutreeră apele	1960	1	—
7	Dimov Leonid	2	Fiara	1966	1	1
8	Dan George	1	Poezii și articole	1964	1	2
9	Dănciulescu Lina	2	Gravuri și rezonanțe	1967	1	—
10	Guga Romulus	2	Omul cu compasul	1966	1	—
11	Gheorghiu Virgil	2	Ipostaze	1968	1	—
12	Ghițulescu Zino	1	Versuri	1966	1	—
13	Naghiu Iosif	1	7 poeme	1968	2	1
14	Neagu Nicolae	2	Fîldeșul negru	1965	1	1
15	Paraschivescu Miron Radu	2	Din ochiul ciclopului	1968	1	—
16	Popa Ion	1	Ploaie de aprilie	1964	1	1
17	Popescu Apostol Ion	1	Horă de mină	1968	1	1
18	Stelaru Dimitrie	1	Bărci părăsite	1968	2	2
19	Sturzu Corneliu	1	Poeme	1966	1	2
20	Zamfirescu Violeta	2	Poezii	1968	1	—
			Curent continuu	1968	1	—
			Dincolo de umbre	1968	2	1
			Teama de păsări	1968	2	1
			De-a soarele	1967	2	2
			Laude	1953	2	2
			Propuneri pentru o			
			întină	1966	2	1
			Iubiri	1968	2	1
			Mare incognito	1967	1	—
			Nemoarte	1968	1	1
			Arcade peste timp	1964	1	—
			Autoportret pe nisip	1966	1	1
			Iarba dragostei	1957	1	1
			Liniștea vântului	1963	1	—
			Frumusețe continuă	1964	1	—
			Ziua a șasea	1966	1	—
			Duminică	1967	1	1

Dintre titlurile expuse la raftul liber, următoarele au circulat cel mai intens: Sadoveanu, Mihail. *Frații Jderi* (1 430 ori); Petrescu, Camil. *Un om între oameni* (999 ori); Petrescu, Cezar. *Intunecare* (812 ori); Rebreanu, Liviu. *Răscoală* (721 ori) și *Ion* (583 ori); Preda, Marin. *Moromeții* (612 ori) și *Intilnirea din pământuri* (311 ori); Stancu, Zaharia. *Rădăcinile sint amare* (560 ori) și *Pădurea neună* (408 ori); Filimon, Nicolae. *Ciocoi vechi și noi* (488 ori); Agirbiceanu, Ion. *Arhanghelii* (330 ori); Călinescu, George. *Enigma Otiliei* (325 ori); Popovici, Titus. *Setea* (278 ori); Sălcudeanu, Petre. *Singur fără cer* (269 ori); Barbu, Eugen. *Șoseaua Nordului* (225 ori); Istrate, Panait.

Chira Chiralina (220 ori); Papadat-Bengescu, Hortensia. *Drum ascuns* (220 ori).

Merită însă să ne oprim și la scriitorii ale căror opere nu au circulat, sau au circulat foarte puțin. (Tabelul 12).

Ne-am referit numai la titluri care, ținând seama de anul de apariție, au avut timpul efectiv de a fi solicitate de cititori. Confruntarea datelor din tabelule 11 și 12 ne arată că în rafturile bibliotecii au fost puse prea multe exemplare din titluri cu o circulație redusă, în timp ce alte titluri, foarte solicitate (de exemplu *Chira Chiralina*, *Pădurea spinzuraților*, unele opere ale lui Mihail Sadoveanu etc.), au fost expuse numai într-un singur exemplar.

Tabelul 11

Gruparea scriitorilor ale căror opere au circulat în total de peste 300 ori

Nr. crt.	Numele și prenumele autorului	Volumele au circulat de... ori	Numărul de titluri	Numărul de exemplare	Circulația medie a unui volum de... ori	Circulația medie a unui titlu de... ori
1	Sadoveanu Mihail	1 824	8	25	73	228
2	Stancu Zaharia	1 473	7	25	59	210
3	Rebreanu Liviu	1 415	4	23	57	354
4	Preda Marin	1 099	4	16	69	275
5	Petrescu Cezar	1 064	8	29	38	133
6	Petrescu Camil	1 016	3	21	48	338
7	Tudoran Radu	544	9	17	32	61
8	Papadat-Bengescu Hortensia	526	3	7	75	175
9	Filimon Nicolae	488	1	12	47	488
10	Sălcudeanu Petre	457	4	8	57	114
11	Barbu Eugen	352	5	10	35	70
12	Agirbiceanu Ion	330	1	3	110	330
13	Călinescu George	325	1	3	108	325

Tabelul 12

Nr. crt.	Numele și prenumele autorului	Titlul cărții	Anul de apariție	Nr. de exemplare expuse	Au circulat de... ori
1	Georgescu Paul	Coborînd	1968	2	—
2	Coonicu Mihail	Vornicul Boldur	1968	2	—
3	Cerneț Laurențiu	Arșița	1968	2	2
4	Borneanu Gheorghe	După scatii și după sticleți	1967	2	3
5	Lecca Aurel	Tinerii sondori	1962	2	10
6	Filip Traian	Desen după natură	1966	5	8
7	Balint Tibor	Adio, pantaloni scurți	1967	5	20
8	Monda Virgiliu	Tineretea unui artist	1966	1	3
9	Pop Simion	Orga de bambus	1966	2	8
10	Manu Dimitrie	Din tribune incepe meciul	1966	2	15
11	Mazilu Teodor	Bariera	1959	1	4

Genul scurt deține ponderea cea mai mare a cărților expuse la raftul liber și se situează pe locul al doilea, după roman, în ceea ce privește intensitatea circulației. Întrucât lista scriitorilor și a titlurilor de cărți din acest gen este bogată (239 de autori și 438 de titluri de cărți), ne vom rezuma la o analiză sumară. La fel ca și la poezie, locul de frunte al operei care au realizat cea mai intensă circulație îl ocupă cele ale scriitorilor clasici: Caragiale I. L., Basarabescu I. A., Delavrancea B. S., Hogaș Calistrat, Negruzzi Constantin, Odobescu Al., Slavici Ion, Zamfirescu Duliu etc. Dintre scriitorii contemporani se situează pe același loc operele lui: Argehi Tudor, Arsene Maria, Auneanu Manole, Barbu Eugen, Luca Ștefan, Mihaile Aurel, Petrescu Camil.

Scriitorii ale căror cărți nu au circulat nici o dată sînt următorii: Filip, T. *Pămintul oșelului*. 1964; Ionescu, Nicolae. *Expediția de salvare*. 1964 (două exemplare); Ionescu, Ion Martin. *Lacrimi de piine*. 1967 (2 exemplare); Leon, Aurel. *Din pridvor*. 1962; Mihadaș, Teohar. *Tărîmul izvoarelor*. 1968; Mateescu, Nicolae. *Uederea de pe balustradă*. 1968; Mătaș, Elena. *Hora titaniilor*. 1960; Munteanu, Aurelia. *Bani de trecere*. 1967; Neacșu, Iulian. *Insul*. 1968; Orlea, Ioana. *Calul de duminică*. 1968 (2 exemplare); Octavian, Tudor. *Povestiri diferite*. 1968; Pelin, Mihai. *Inaderență*. 1968 și *Redactori și pianisti*. 1967; Pană, Sașa. *În preajma mutărilor*. 1965; Popescu, Spiridon. *Moș Gheorghe la expoziție*. 1962; Pădureanu, I. B. *Frumoasa cocoșată*. 1968; Suciu, Gheorghe. *Oul*. 1968 (2 exemplare); Stark, Otto. *Iedera*. 1968; Stoian Ștefan. *Pe malul fluviului departe*. 1968; Ștefănașe, Cornelia. *Cercul de ochi*. 1968 (4 exemplare); Teodorescu, Dumitru Ion. *Fierbintele vînt cu nisip*. 1968; Topolog, Ion. *O parte din continent*. 1968; Uba, Traiam. *Ultima bătălie*. 1964 și Vasilescu, Horia. *Zidul*. 1967.

În afară de acești autori, mai există și alții care au publicat două sau mai multe volume, dar unele titluri nu au circulat: Lungu, Alex. D. *Cristal*. 1967; Șincan, Dionisie. *Via-duct în timp*. 1967; Țepeneag, Dumitru. *Frig*. 1967 (2 exemplare) (celelalte titluri ale acestor autori au circulat de 1—2 ori); Ștefănescu, Al. I. *Cuibul de aur*. 1968; Panaitescu, Horia. *Era tîrziu și era toamnă*. 1964; Titel, Sorin. *Copacul*. 1963 (2 exemplare); Tic, Nicolae. *Vîntul de seară*. 1962; Popescu, D. R. *Duios Anastasia trecea*. 1967; Raus, Valentin. *Uopsește-ți părul castaniu*. 1967; Istrate, Ion. *Itinerar sentimental*. 1960 (2 exemplare); Grigorescu, Ion. *Unde vîntul miroase a petrol*. 1961 (3 exemplare); Stoian, Mihai. *Premierea*. 1965; Vintilă, Petre. *Vendeta*. 1964 (celelalte titluri ale volumelor acestor scriitori au circulat de peste 3 ori).

Există apoi unele titluri de cărți care au fost expuse la raftul liber în două sau mai multe exemplare, dar au circulat foarte puțin. De pildă: Gruia, Stelian. *Simbăta morților*. 1968 (2 exemplare); Gulia, Gheorghe. *În țara lui Jan Hus*. 1956 (2 exemplare); Stelaru, D. *Fata fără lună*. 1967 (3 exemplare); Spoială, Vasile. *Ploaia de atunci*. 1967 (2 exemplare); Tănăsache, Ilic. *Tîmpul fără cusur*. 1967 (3 exemplare); Târziu, Alexandra. *Nu se poate preciza*. 1967 (2 exemplare); Toiu, Constantin. *Duminica morților*. 1967 (3 exemplare); Velea, Nicolae. *Paznic de armonii*. 1968 (2 exemplare); Hobana, Ion. *Oameni și stele*. 1963 (2 exemplare), au circulat numai de 1—2 ori. Alte cărți: Drumaru, Dumitru. *Subiect de nuelă*. 1956 (3 exemplare); Micu, Ioan. *Fișe strîmbe*. 1968 (3 exemplare); Munteanu, Aurel Dragoș. *După-amiază neliniștită*. 1967 (3 exemplare); Odeanu, Anișoara. *Sub lumina verii. Nuvele*. 1967. (2 exemplare); Petran, Iosif. *Fotografii mișcate*. 1967 (2 exemplare); Stoiciu, Constantin. *Dimineța*. 1966 (2 exemplare); Titel, Sorin. *Reîntoarcerea posibilă*. 1966 (2 exemplare), au circulat între 3—5 ori.

Noi am cercetat „un caz” și ne limităm la semnalarea unor situații, fără a emite judecăți de valoare despre volumele, titlurile și autorii pe care i-am amintit. De fapt nici nu a stat în intenția noastră să facem acest lucru.

Datele statistice prezentate reflectă sfera intereselor de lectură ale cercului de cititori din Biblioteca orașencască Vaslui și trebuie interpretate în funcție de propaganda desfășurată de această bibliotecă, de posibilitățile de informare ale bibliotecarilor și ale cititorilor asupra literaturii noi, de nivelul de cultură al difenitelor grupe de cititori, dar și de valoarea diferitelor cărți ce sînt puse la dispoziția publicului cititor. Ținînd seama de aprecierile criticii literare, desigur că unele volume nici nu ar fi trebuit să intre în raft. Există însă printre volumele care nu au circulat sau au circulat foarte puțin și lucrări de certă valoare literară, despre care publicul cititor fie că nu a fost informat, fie că nu a fost pregătit să le citească.

Supunînd atenției bibliotecarilor, a librărilor și a editorilor aceste probleme, o facem cu intenția de a găsi împreună explicațiile la situațiile prezente și de a căuta căi mai eficiente pentru completarea fondurilor și pentru informarea publicului cititor.

STATUTUL BIBLIOTECARILOR — O NECESITATE

Schimb de opinii

D. M. PĂPURICĂ

Biblioteca Centrală de Stat

Nu putem decât aplauda inițiativa revistei noastre de a căuta să stabilească definiția bibliotecarului ca profesionist. Momentul este potrivit ales astăzi, când se ridică problema organizării științifice a tuturor secțiilor de activitate.

Credem că punctul de pornire în definirea activității bibliotecarului trebuie să se rezume pe următoarele premise:

A. 1. Statutul unei profesii, vocația unei profesii sunt legate de cerințele sociale față de acea profesie;

2. Așa cum observa și Al. Dușu — între alții —, biblioteca este o instituție în plină expansiune și prefacere;

3. Epoca modernă, societatea socialistă cu osebire, reclamă oricărei activități o științară a ei, toate activitățile fiind conștiente, direcționate de o planificare și organizare rațională, pe baze științifice, în cadrul unei politici științifice.

4. Asistăm la creșterea accelerată a acestei mărimi denumite „explozie de informații”¹⁾. Documentarea izvorită din nevoile unor specialiști dintr-un domeniu cu dezvoltare accelerată — tehnică, chimie — a devenit o preocupare importantă, teoretizată ca atare tocmai fiindcă, socotim noi, se caută justul echilibru dintre specializarea împinsă la extrem și orizontul total al unității științifice, altfel spus informarea în unitatea ei, sinteza dialectică a contradicției resimțite.

5. Sintem martorii unei mărimi considerabile a numărului intelectualilor și a solicitărilor lor. Chiar pentru procese de lucru mai puțin complexe este și va fi necesară o dezvoltare a cunoștințelor care să permită și readaptarea rapidă la mutațiile ce vor avea loc în chiar cuprinsul perioadei de activitate productivă directă a unui om (30 de ani în medic). Faptul este consemnat prin glasul conducătorilor de partid și de stat cu ocazia Congresului al X-lea și prin Hotărârea C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățământului.

Implicațiile acestor ultime două procese observate mai sus sint evidente: solicitarea

unor servicii informaționale tot mai extinse și tot mai intense. De aici, expansiunea bibliotecii și mutațiile despre care vom aminti.

B. 1. Învățămintele istoriei au arătat omenniri că:

1.1. Este necesară o *memorie* a tuturor cunoștințelor făcute de om în acțiunea sa asupra naturii (descoperire, descifrare, supunere) și asupra-și (ca individ și ca membru al societății în ansamblu). Pierderea lor reprezintă cheltuiulă de energie, de timp (capital foarte prețios), moment de stagnare.

1.2. Este necesară găsirea unei formule mai bune de *regăsire* a acestor achiziții informaționale care să permită — prin comparare, confruntare, reconsiderare — noi sinteze.

Regăsirea înceată, nepromptă înseamnă, de asemenea, pierdere de timp, soluționare întârziată.

1.3. Necesitatea *democratizării circulației informațiilor*. De unde, accentul deplasat spre *difuzarea* informațiilor, spre *atragera intensivă* a beneficiarilor către informare, lectură.

1.4. Formarea personalității, adincirea culturii, ridicarea valorii cercetării nu pot fi obținute fără posibilitatea de confruntare critică cu mesajele informaționale sintetice încărcate și emoțional (fiind creații umane), consemnate în documente scrise (carte, periodic, manuscris etc., asociate cu mijloace auditive sau nu, cu alte mijloace sau nu).

1.5. Cu cât gradul de complexitate a unei activități crește, cu atât se resimte nevoia stăpînirii acestei complexități. Dacă în faza de început era suficientă cunoașterea empirică și practica „meșteșugărească”, este evident că, ulterior, se va impune tendința către sistematizarea acestei cunoașteri; activității prin simple reacții și potriviri îi iau locul teoria, știința și practica bazată pe temeliile științei.

Biblioteca și documentarea nu au scăpat și nu pot scăpa acestei legități.

2. Biblioteca a fost — alături de alte instituții — de la început o *memorie*.

2.1. Modelul mai vechi a fost cel al memoriei pasive, biblioteca de conservare.

2.2. Cu oit democrația și-a făcut loc, cu atât memoria constituită în bibliotecă a fost solicitată mai mult și deci a trebuit să se organizeze pentru a răspunde prompt la solicitări, la întrebări, să regăsească eficient ceea ce a acumulat.

¹⁾ Literatura este bogată, noi nu vom aminti decât un nume: acad. Aurel Avramescu, care a exprimat printr-o diagramă acest fenomen.

Necesitatea regăsirii rapide a impus noi modele de prelucrare și mijloace de valorificare pentru găsirea informației pînă la amănunt, în locul sumei de informații, pe care catalogul greoi al bibliotecii îl oferea.

În acel moment, fiindcă biblioteca era prea tributară modelului vechi, innoitorul a fost nevoit să deschidă o cale nouă: oficiul de documentare.

2.3. Astăzi, divorțul acesta reprezintă deja o etapă depășită. Documentarea este imposibilă fără memorie, fără bibliotecă. Recunoașterea aceasta, unanimă, axiomatică, este făcută atât de informaticieni (documentariști) și de bibliografi-bibliotecari, cit și de omul din afara domeniului.

C. 1. Operațiile de selectare și de prelucrare fină a informațiilor sînt operații intelectuale de specialitate, care implică o mare răspundere. Ele sînt proprii documentării, fie că aceasta se desfășoară în cadrul bibliotecii, fie în cadrul oficiului de documentare.

2. Cum scopul documentării este regăsirea, transferarea lesnicioasă a informației de la autor la beneficiar pentru o nouă creație (premisă a unei noi opere, aplicare practică, popularizare), aspectul cel mai solicitat astăzi este difuzarea și propaganda pentru difuzare.

2.1. Difuzarea este operația care implică cunoașterea sociologică, psihopedagogică și de specialitate a domeniului de cunoștințe solicitate sau de solicitat (difuzate pentru a stîrni solicitarea).

2.2. În acțiunea de atragere către informație a maselor largi ale societății, activitatea bibliotecarului are o asemănare mai mare cu aceea a profesorului, a pedagogului; prin aceasta, bibliotecarul este un activist cultural.

2.3. În acțiunea de furnizare a informațiilor către beneficiari, mai mult sau mai puțin dotați solicitării informațiilor, activitatea bibliotecarului este asemănătoare celei a documentaristului.

3. În procesul de informare, în ori ce sistem sau cadru s-ar face, vor exista cadre de specialiști de nivel superior, cadre de specialiști-tehnicieni, cadre medii.

3.1. Ierarhia aceasta impune și statutului formulări corespunzătoare, reclamînd și pregătirea în consecință.

4. Din discuțiile de pînă acum s-ar părea că unii susțin pe de o parte vocația, care singură ar suplini formația sau ar împinge la o formare de tip autodidactic. Alții, țînînd seama doar de nevoia de bibliografi sau documentariști specialiști într-un domeniu (chimie, medicină, istorie literară, economic etc.) acut resimțită, uită că pentru organizarea unui sistem de informare, coordonarea la diferite nivele sau în diferite compartimente, dezvoltarea științei bibliolo-

giei și a informării în domenii autonome etc. nu este posibilă repetarea la nesfîrșit a modalității empirice de la început — modalitate valabilă oricărei discipline. Primii vor să uite și faptul că testarea aptitudinilor și vocația sînt premise pentru orice activitate.

D. Vom avea, așadar — după noi — următoarele repere ale profesunii de bibliotecar, profesiune care nu este deosebită de aceea de documentarist decît prin locul altfel denumit unde-și desfășoară activitatea și prin necaptarea unor tipuri de documente care fac mai puțin obiectul bibliotecii:

1. *Bibliotecarul științific*, acceptînd terminologia germană. El poate fi specialist în bibliologie sau specialist într-o ramură anume a științei, a culturii. El este chemat să lucreze în departamentele unde se efectuează operații intelectuale de coordonare-indexare, în departamentele de colecții speciale, pot fi conducători de servicii, secții (departamente) biblioteconomice, directori, secretari științifici, inspectori de bibliotecii, metodologi, profesori în bibliologie.

Formația sa: în facultatea sau institutul autonom care formează cadre de specialiști bibliologi sau documentariști.

1.1. Specialiștii care se dedică exclusiv bibliologiei vor urma ciclul complet universitar la această facultate sau institut (istoria culturii, istoria științelor, istoria cărții, sociologia cărții și a informării, biblioteconomie, bibliografie, informatică).

1.2. Cei care se dedică bibliografiei de ramură sau activității de informare de ramură vor urma mai întîi ciclul universitar în cadrul programei de ramură, și, deoarece astăzi există un sistem preconizat de opțiuni posibile, opțiunile vor fi aici în domeniul informării ca specialitate adîncită. Formarea paralelă în timp va fi cu atît mai lesnicioasă cu cît se va introduce în orice facultate sistemul cursurilor de „introducere în...” și noțiuni de documentare încă în primul an (semestrul II) și V anul final. Ar fi o formulă asemănătoare probabil cu aceea aplicată specialiștilor care vor să se dedice — prin aptitudini și vocație — profesoratului și care vor urma pedagogia și disciplinele conexe.

2. *Bibliotecarul* care va trebui să lucreze în bibliotecile publice. El își va face pregătirea în facultatea sau institutul corespunzător institutului pedagogic de azi, secție a aceleiași facultăți sau institut.

N.B. Precizăm că formația sa va fi atît tehnică, cit și de pedagogie bibliologică.

3. *Tehnicianul* de bibliotecă ori al centrului, oficiului etc. de documentare sau *bibliotecarul-asistent*. El va avea ca pregătire liceul, practică și curs profesional de un an, cu diploma respectivă.

4. Evident, ceilalți funcționari și tehnicieni sau specialiști, chiar cei pe care administra-

țiile de mari biblioteci sau de centre documentare îi necesită, vor fi recrutați din școlile corespunzătoare.

În încheiere, socotim că adoptarea formulei de pregătire post-universitară ca sistem normal pentru optare și adaptare la noi dezvoltări este nerealistă. În primul rând pentru că ar conduce la situația nefirească ca: ori bibliotecarul să fie un specialist mai deosebit decât alții, și deci cu salariul crescut corespunzător, ori să întreprindă o astfel de specializare numai din vocație, fără stimul material, *rara avis*, și noi avem nevoie de atâtea cadre!

De asemenea, trebuie să afirmăm că menținerea bibliologiei și a informației ca anexa ale filologiei înseamnă să plătim tributul unei concepții conservatoare, dacă nu retrograde. Democrația socialistă nu poate recunoaște o asemenea tradiție.

NICOLAE POPA

inspector la Comitetul județean pentru cultură și artă Sălaj

Ideea apariției unui STATUT a stîrnit un viu interes în rîndul bibliotecarilor și al altor activiști culturali din județul Sălaj. Considerăm că apariția lui, precum și elaborarea unei LEGI A BIBLIOTECILOR, ar crea cadrul profesional și juridic necesar desfășurării activității bibliotecilor, instituții care desfășoară o activitate specifică, neconfundabilă, prin obiect și modalitate de lucru, cu a altor instituții de cultură, dar avînd cu acestea tangențe ce decurg din indispensabilitatea lor conlucrare spre un scop comun. Așadar, făcînd o comparație, biblioteca nu este în fapt și nu trebuie să fie considerată cu nimic mai prejos decât școala. Fac această comparație numai pentru că socotesc necesară bibliotecarului o pregătire asemănătoare cu cea a cadrelor didactice. Bibliotecarul nu trebuie să fie privit ca un simplu intermediar între carte și cititor, ci ca un intelectual cu bogate cunoștințe de cultură generală și profesională, un pedagog care, mai ales la sate, poate să contribuie la educația adultului. Problema de loc neglijabilă în zilele noastre. Statutul i-ar defini personalitatea profesională și intelectuală, fixînd-o într-un cadru legic corespunzător. În afară de aceasta, ar oferi doritorilor un stimulent pentru îmbrățișarea profesiei, nu numai pentru frumusețea și noblețea muncii, ci și prin gradul sporit de cointeresare materială.

Reglementarea acestor necesități trebuie să pornească în primul rînd de la pregătirea cadrelor. Sarcinile mereu sporite care stau în fața bibliotecilor — am în vedere în primul rînd bibliotecile comunale — nu mai pot fi îndeplinite de către un bibliotecar cu studii de cultură generală liceale, fără o pregătire postliceală de specialitate,

confirmată printr-o diplomă oficială echivalentă cu a oricărei alte școli de acest fel. Sperăm că școala postliceală recent înființată va da rezultatele scontate, deși se pare că numărul de locuri este insuficient pentru acoperirea necesităților fiecărui județ.

Consider că bibliotecarilor comunali cu pregătire medie, care lucrează de mai mulți ani în biblioteci, avînd deja acumulate cunoștințe de specialitate prin practică și diverse cursuri de inițiere, li s-ar putea acesta calificarea prin organizarea unor cursuri, care ar urma să se desfășoare timp de 2 ani, în cicluri de cite 2—3 luni anual, organizate în centre interjudețene care ar dispune de condiții corespunzătoare. La sfîrșitul cursurilor, ar trebui să se acorde o diplomă de calificare, în urma unui examen riguros.

Pentru bibliotecarii din bibliotecile mari, necesitatea unei pregătiri universitare și chiar postuniversitare cred că nici nu mai trebuie comentată. Actuala secție a Institutului pedagogic din București se pare că nu ar mai corespunde necesităților. De altfel, nu am avut fericirea de a avea în județul Sălaj nici măcar un singur absolvent al acestei secții. Se impune însă existența unei facultăți de biblioteconomie pe lîngă universitate, care să confere absolvenților o pregătire de specialitate de cel mai înalt grad. După părerea mea, aceste două categorii de școli — școală tehnică și universitate — ar fi suficiente pentru pregătirea viitoare a bibliotecarilor. În consecință, concep doar două categorii de bibliotecari: cu studii medii postliceale și cu studii universitare. Nu cred că o funcție preconizată pentru un bibliotecar cu studii universitare incomplete (cum concep alți preopinanți) nu ar putea fi ocupată de un bibliotecar cu studii medii postliceale și cu practică mai mare în muncă sau de un bibliotecar cu studii superioare, dar cu mai puțină practică. Părerea mea este că actuala secție de la Institutul pedagogic de 3 ani din București trebuie transformată într-o facultate de biblioteconomie pe lîngă universitate.

Sînt unele servicii și secții din biblioteci care cer o pregătire pe domenii. Acestea pot fi încadrate cu absolvenți ai altor facultăți, dar care trebuie să urmeze un curs de specializare în biblioteconomie-documentare.

Statutul urmează să clarifice toate aceste lucruri, să legitimeze profesiunea de bibliotecar și să-i asigure acestuia drepturile care i se cuvin, potrivit pregătirii, vechimii și volumului de muncă prestat. Sperăm să ne bucurăm cît mai curînd de apariția atît a STATUTULUI cît și a LEGII BIBLIOTECILOR, evenimente care vor marca așezarea bibliotecilor la locul cuvenit în rîndul celorlalte instituții de cultură, marcînd totodată o etapă nouă, superioară, în dezvoltarea lor.

S-au împlinit recent douăzeci și cinci de ani de la înființarea Editurii politice. Această aniversare prilejuiește retrospectiva unei bogate activități de editare și răspindire în țara noastră a lucrărilor clasicele marxism-leninismului, a documentelor de partid și de stat, a manualelor destinate învățămîntului politic, a lucrărilor referitoare la problemele mișcării muncitorești internaționale, a literaturii privind construcția de partid, U.T.C., de stat și sindicală, a studiilor în domeniile istoric, economic, social-politic, filozofic și al politicii mondiale. În ultimul timp, activitatea editurii s-a îmbogățit cu o serie de colecții noi în diferitele aspecte ale gândirii social-politice și ale științei românești și străine contemporane: „Biblioteca de filozofie și sociologie”, „Biblioteca organizării și conducerii științifice”, „Creșterea economică”, „Capitalismul contemporan și teoria economică”, „Idei contemporane”. Indrumată permanent de partid, Editura politică a pus la dispoziția maselor largi etichii din operele clasicele marxism-leninismului însumând 205 titluri în 9 milioane de exemplare. O importantă contribuție pentru cunoașterea și răspindirea gândirii întemeietorilor comunismului științific o constituie edițiile: Opere de Karl Marx și Fr. Engels (30 volume); Opere (40 volume) și Opere complete (52 volume) de U. I. Lenin, ediție care va fi încheiată cu prilejul aniversării centenarului nașterii sale.

Cu peste 7 500 de titluri editate într-un tiraj total de 230 de milioane de exemplare, Editura politică sărbătorește un sfert de veac de rodnică activitate dusă în slujba construcției socialismului în țara noastră.

A. P.

Cu prilejul comemorării a 100 de ani de la moartea lui Gheorghe Asachi, la Iași, au avut loc o serie de manifestări în cadrul cărora a fost evocată personalitatea multilaterală a marele cîntur și patriot, bogata sa contribuție la dezvoltarea mișcării culturale din Moldova în prima jumătate a secolului trecut. A fost organizat un simpozion referitor la activitatea de

editor și tipograf a lui Asachi, de inițiator al unei biblioteci pe lângă Arhivele statului etc. De un deosebit interes s-a bucurat expoziția comemorativă care a prezentat publicului larg manuscrise, ediții princeps, tablouri, fotografii oglindind viața și activitatea lui Asachi.

Cu același prilej, prin decret al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a fost atribuit numele „Gheorghe Asachi” Bibliotecii publice de stat a municipiului Iași.

În ziua de 23 octombrie a.c. a avut loc, la sediul Bibliotecii centrale universitare București, ședința de discutare a anteproiectului de standard U-03 nr. 866 *Ordinea alfabetică în catalogul alfabetic pe nume de autori și titluri de anonime și în indexuri*, elaborat de Victoria Curcăneanu și colectivele serviciilor de catalogare și bibliografie ale Bibliotecii centrale universitare București.

La ședință au fost convocați reprezentanți ai factorilor interesați: mari biblieci științifice din țară (Biblioteca Academiei R.S.R., Biblioteca Centrală de Stat, bibliotecile centrale universitare), biblioteci din rețeaua învățămîntului superior, biblioteci tehnice și documentare; oficii de documentare; edituri; Direcția bibliotecilor din C.S.C.A.; Serviciul pentru îndrumarea și controlul bibliotecilor din Ministerul Învățămîntului; Direcția generală a Arhivelor Statului; Consiliul Național al Cercetării Științifice; Oficiul de Stat pentru Standardizare.

După discuțiile de principiu, anteproiectul a fost analizat pe paragrafe, pînă la definitivarea soluțiilor. În ședință s-a decis ca punctul 7. *Aranjarea lucrărilor aceluiași autor*, comportînd discuții mai îndelungate și hotărîri diferențiate, să fie analizat de o comisie restrînsă constituită special.

După definitivare, textul revizuit al proiectului va fi adus la cunoștința factorilor interesați.

Datorită deosebitei importanțe pe care o prezintă în munca tehnică de organizare a cataloagelor alfabetice pe nume de autori și titluri de anonime și de alcătuire a listelor bibliografice de orice natură, standardul cu privire la regulile de orînduire alfabetică este așteptat de bibliotecari, bibliografi și documentariști ca un instrument de muncă de primă necesitate.

C. A.

În perioada 26 august—3 septembrie a.c., Ministerul Învățămîntului a organizat la Institutul pedagogic de 3 ani din Cluj un instructaj cu 120 de bibliotecari din școlile generale, liceele de cultură generală și școlile profesionale din Transilvania, Banat și Crișana. Desfășurat sub directa conducere a lucrătorilor din Serviciul pentru îndrumarea și controlul bibliotecilor din minister, instructajul a urmărit cunoașterea de către participanți (foarte mulți dintre ei angajați în ultimii 2—3 ani) a modului de organizare a unei biblioteci școlare (activitatea de completare, evidență și prelucrare a fondurilor de publicații, îndrumarea lecturii elevilor). În cadrul instructajului s-a pus accent deosebit pe crearea instrumentelor de informare bibliografică (fișiere tematice, bibliografii, cataloagele alfabetice și sistematice etc.) precum și pe problema completării colecțiilor cu cărți și periodice pentru anul 1970. Au fost organizate aplicații practice și consultații la unele școli din Cluj și o vizită documentară la Biblioteca centrală universitară.

Biblioteca municipală Pitești a organizat recent, în sala de artă a muzeului local, expoziția intitulată *Publicații periodice românești, apărute pînă în 1940, aflate în fondurile bibliotecii*. Expoziția cuprinde 122 de exponate orînduite pe titluri, cronologic și tematic, în 11 vitrine. Sînt înmănușate periodice vechi (*Magazin istoric pentru Dacia, Curier de ambe sexe* — cele două ediții —), periodice literare de prestigiu (*Convorbiri literare* și *Viața Românească* începînd cu primele serii, *Sămănătorul* la primul an de apariție ș.a.). Vitrine separate sînt rezervate periodicelor socialiste, precum și locale (*Gazeta țaranilor, Hazul satelor, Muscelul nostru*: etc.).

Este o a doua acțiune de acest gen inițiată anul acesta, constituind o continuare a expoziției de carte veche și tipărituri vechi din posesia bibliotecii.

CRONICĂ

Considerații filigranologice

asupra

EDANȘHELJARULUI SLAVON

al lui Lavrentie

În numărul 4/1969 al revistei noastre (p. 219—227), a fost publicat studiul lui L. Demény, *Notă contribuții la activitatea tipografică a lui Lavrentie*, în care, la p. 221, sînt menționate cercetările întreprinse de regretatul filigranolog Gebhard Blücher asupra acestei cărți. Pentru a face cunoscute cercetătorilor noștri concluziile la care a ajuns G. Blücher, publicăm mai jos un fragment privind această tipăritură, găsit între manuscrisele sale și pus la dispoziția Revistei bibliotecilor de către cercetătorul brașovean Gernot Nussbächer, care continuă azi cercetările fostului său coleg și prieten.

La Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România din București, sub cota CRV 31, se găsește un fragment al unui evangheliar slavonesc, înregistrat în evidentele bibliotecii ca fiind cel tipărit de Coresi și Mănăilă în 1583. Fragmentul cercetat conține însă filigrane din perioada 1573—1575, neputînd fi deci identic cu evangheliarul din 1583. La data publicării, în *Revista bibliotecilor*, a unui articol al meu despre filigranele brașovene și tipăriturile chirilice din secolul al XVI-lea¹), nu analizasem încă în amănunțime *Evangheliarul slavon* (B.R.U., IV, 11—1570 ?), tipărit de Lavrentie. Cercetarea acestei tipărituri a scos la iveală o compoziție filigranologică identică a ambelor cărți. Comparîndu-le și din punct de vedere al caracterului literelor folosite, precum și al repartiției textului, ne-am convins de identitatea lor, adoptînd datarea pentru

anul 1574 \pm 1 an. F. Hervay a stabilit identitatea *Evangheliarului slavon* al lui Lavrentie cu un fragment de evangheliar descris în B.R.U., I, 341, p. 529, nedatat²). Pagina din acest fragment, reprodusă în B.R.U., ne-a permis identificarea lui cu fragmentul de sub cota CRV 31. În concluzie, fragmentul CRV 31 din Biblioteca Academiei a fost greșit identificat cu *Tetraevanghelul* lui Coresi și Mănăilă din 1583, fiind în realitate cel descris de B.R.U., I, 341, care îl rîndul lui este identic cu *Evangheliarul slavon* tipărit de ieromonahul Lavrentie (B.R.U., IV, 11), datat de noi pentru 1574 \pm 1 an.

Socotelile orașului Brașov menționează pentru 12 decembrie 1573: „*War kommen des Wladicha Diaconus Buchdrucker, selb fînster, einer Press halbenn. Ist alhie gelegenn 5 Tag., ...*”³), deci este vorba despre vizita, în legătură cu o presă tipografică, a unui „Diaconus” — tipograf al vlădicăi — care împreună cu 5 oameni a poposit la Brașov cinci zile. Avînd în vedere că literele folosite de către Lavrentie sînt unice, nemăgăsiindu-se în alte tipărituri⁴), cit și datarea filigranologică întreprinsă de noi, ni se pare foarte probabil că „Diaconus Buchdrucker” menționat în socoteli a fost chiar ieromonahul Lavrentic, mai ales că termenul de „Diaconus” folosit în mențiunea germană nu este sinonimul cuvîntului „diacon” din limba română. Se pare deci că s-a întemeiat o tipografie nouă, avînd caracter ortodox-slavon, a „vlădicăi”. Această tipografie funcționa pro-

babil sub conducerea noului episcop al Transilvaniei, Eftimie, sfințit la 3 august 1572⁵⁾. P. P. Panaitescu consideră că acest vlădică din mențiunea citată a fost Pavel Tordăși, episcopul calvinizat al românilor, care a păstrat între anii 1569 și 1577, numit fiind de către principele Ioan Sigismund Zápolya, protector al calvinismului⁶⁾. După moartea lui Zápolya însă, în 1571, noul principe Ștefan Báthory, de religie catolică, sprijină tendințele ortodoxe, puternic înrădăcinate la români, astfel că noul episcop Eftimie putea să spera la succesul tipografiei înființate de el. Se pare totuși că tradiția tipografică a lui Coresi a învins această concurență, deoarece *Evangheliarul slavon* al lui Lavrentie a rămas singura tipăritură cunoscută a acestuia, iar Coresi, în perioada 1572—1583, va tipări aproape exclusiv cărți slavo-nesti, cu excepția *Psaltirei slavo-române* (B.R.U., I, 19—1577) și a *Evangeliei cu învățătură* (B.R.U., I, 29—1581), comandată de judele Brașovului, Lukas Hirscher.

În sprijinul celor de mai sus avem și argumente filigranologice. Anul 1574, în evoluția filigranelor brașovene, este caracterizat printr-o lipsă aproape totală de documente, iar filigranele mai vechi reapar în număr mare în anul 1575. Ne putem imagina foarte bine că Lavrentie, eventual cu ocazia vizitei din decembrie 1573, a contractat sau a cumpărat o cantitate mare de hirtie, nefolosită în întregime pînă la urmă, care a fost apoi comercializată în 1575. Pe de altă parte, *Evangheliarul slavon* tipărit de Lavrentie, mai precis, exemplarele de la Biblioteca Academiei R. S. România și de la Biblioteca Universității din Cluj conțin trei perechi de filigrane brașovene, a căror repartiție în cadrul tipăriturii este destul de neomogenă, în comparație cu tipăriturile coresiene, indicîndu că hirtia folosită a fost achiziționată deodată, amestecîndu-se pînă la executarea tiparului.

Credem că prin analiza filigranologică putem să aducem o precizare în ceea ce privește locul de tipăritură a *Evangeliei slavon* al lui Lavrentie. Mențiunea din socotelile Brașovului arată că delegația, împreună cu tipograful, a poposit la Brașov numai cinci zile. Este probabil că noua tipografie nu a funcționat la Brașov, ci într-un alt oraș, mai aproape de sediul noului episcop al Transilvaniei. Prezența numai a hirtiei brașovene în *Evangheliarul slavon* al lui Lavrentie poate fi explicată și prin faptul că moara de hirtie din Cluj, tocmai în acest an, trece printr-o criză, legată de moartea lui Gaspar Heltai⁷⁾, iar hirtia noii mori de hirtie întemeiate în 1573 la Sibiu apare în documente abia începînd cu mijlocul anului 1574⁸⁾.

1) Blücher, G. *Filigranele brașovene și tipăriturile chirițice din secolul al XVI-lea*. În: *Revista bibliotecilor*, 20, nr. 7, iul 1967, p. 421—426.

2) Hervay, F. *L'imprimerie cyrillique de Transylvanie au XVI-e siècle*. În: *Magyar Könyvszemle* (Revista maghiară de bibliologie), nr. 3/1965, p. 211.

3) Hurmuzaki. *Documente privitoare la istoria Românilor*. Vol. 11. Buc., 1900, p. 810.

4) Hervay, F. *Loc. cit.*

5) Iorga, N. *Istoria Bisericii Românești și a vieții religioase*. Vălenii de Munte, 1908, p. 179.

6) Panaitescu, P. P. *Inceputurile și biruința scrisurii în limba română*. Buc., 1965, p. 149.

7) Jakó Zsigmond. *Az erdélyi papírmalmok feudalizmuskori történetének vázlata (XVI—XVII. század)* [Schîță a istoriei morilor de hirtie din Transilvania în epoca feudală, secolul XVI—XVII]. În: *Studia Universitatis Babeș-Bolyai*, Series Historia, Fasciculus 2, Cluj, 1962, p. 68.

8) Idem. p. 69.

Notă: Cercetătorul brașovean Gernot Nussbächer ne-a trimis, împreună cu articolul regretatului său coleg și prieten Gebhard Blücher, și câteva precizări în legătură cu deosebirile de datare a *Evangeliei slavon* tipărit de Lavrentie la L. Demény și la G. Blücher. Publicăm mai jos aceste precizări.

Verificarea de către noi a rezultatelor privind *Evangheliarul slavon* al lui Lavrentie, obținute de către Gebhard Blücher pe cale filigranologică, a confirmat aceste rezultate. Deosebirile de datare între Demény (1582) și Blücher (1574 ± 1 an) se explică prin faptul că exemplarele văzute de Blücher sînt tipărite pe altă hirtie decît exemplarul din Leningrad. De pildă, exemplarul din Leningrad, în primele 10 caiete, are hirtie fără filigran, caracteristică pentru anii 1577—1578 — informație obținută prin amabilitatea dr. L. Demény, pentru care îi aduc mulțumiri și pe această cale — iar exemplarele de la București și Cluj și în aceste caiete au filigrane din jurul anului 1574. În acest caz, ar fi vorba de retipărire în perioade diferite. Semnalăm, cu această ocazie, că la Biblioteca centrală universitară din Cluj există un al doilea exemplar din *Evangheliarul* lui Lavrentie, nomenclat în *Bibliografia românească veche*. Aceste prezintă unele deosebiri de zaț și păstrează file care lipsesc în exemplarul prezentat în *Bibliografia românească veche*.

**UNELE
ASPECTE
DIN
ACTIVITATEA
BIBLIOTECILOR
PUBLICE
ALE
R. F. A GERMANIEI**

O călătorie de studii se pare că stă întotdeauna sub semnul unui inevitabil și întreit pericol: timpul, oricând prea scurt, afectat unei asemenea călătorii, dorința gazdelor — ospitaliere — de a arăta cât mai multe și dorința oaspeților de a vedea cât mai mult. De aceea, adeseori, o asemenea călătorie de studii dobîndește, pe parcurs, tot mai accentuat, caracterul unei călătorii de impresii.

Și cred că un asemenea tribut l-a plătit, în parte, și călătoria pe care am întreprins-o în primăvara acestui an, împreună cu Constantin Gilea, directorul Bibliotecii municipale din Iași, în Republica Federală a Germaniei.

Socot că afirmația poate fi foarte bine susținută de câteva cifre: 25 de biblioteci (ale landurilor, universitare, orășenești, comunale, sătești), aflate în 13 localități diferite, pe un traseu de peste 2000 km, vizitate în două săptămîni!

La aceasta trebuie adăugat faptul că, în fiecare din cele 10 landuri ale Republicii Federale (din care am vizitat 6), sistemul de organizare a bibliotecilor e mai mult sau mai puțin diferit, ceea ce, fără îndoială, este de natură să deruteze, la început, pe orice bibliotecar venind dintr-o țară în care există un unic sistem organizatoric pentru bibliotecile publice.

Cu toate acestea, judecînd în ansamblu, se pot desprinde câteva linii directoare caracteristice dezvoltării bibliotecilor publice din R.F.G., câteva tendințe generale organizatorice, de pregătire a cadrelor etc.

Diferențierile de care aminteam se fac simțite aproape de la land la land. Așa de pildă, dacă la Hanovra (landul Saxonia Inferioară) există o bibliotecă centrală orășenească dispunînd de filiale în diferitele cartiere, la Hamburg (landul cu același

Aspect de la Biblioteca Garstedt (landul Schleswig - Holstein). În prim plan — cărțile pentru copii.

nume) sau la München (landul Bavaria) nu există decît o rețea de biblioteci publice răspîndite în toate cartierele orașului, avînd doar unele organisme comune, cum ar fi „lectoratele“ (un fel de servicii metodice, cu sarcina principală de a cerceta toate aparițiile editoriale și de a întocmi prezentări obiective, indicînd tipul de bibliotecă și categoria de cititori cărora li se adresează), serviciile de prelucrare și de catalogare centralizată, compactoriile ș.a.

Spațiul unui articol nu ne permite să ne ocupăm în amănunt de toate deosebirile acestea, nici de activitatea sau specificul fiecăreia din bibliotecile vizitate. De aceea considerăm că este util să ne referim doar la unele probleme ale activității bibliotecilor din R.F.G. care ni s-au părut mai interesante.

Dezvoltarea rețelei bibliotecilor publice a luat avînt în Republica Federală a Germaniei mai ales după anul 1954. Spre a se asigura condițiile acestei dezvoltări, s-a impus ca o primă necesitate problema construcțiilor de bibliotecă.

Rezolvarea acestei probleme se pare că și-au însușit-o toate autoritățile tutelare, de la conducerile celor mai mari municipii (Hamburg, München, Stuttgart, Hanovra, Frankfurt), la cele ale orașelor mai mari sau mai mici (Heidelberg, Rendsburg, Pinnberg) și pînă la cele ale comunelor și satelor (Garstedt, Büdelsdorf, Hornerkirchen etc.).

Construcția de bibliotecă a fost cuprinsă în planurile de sistematizare, de construcție și reconstrucție a cartierelor, alături de celelalte edificii necesare învățămîntului, sănătății publice, culturii sau comerțului.

În rezolvarea acestei probleme au fost antrenată specialiștii cei mai competenți, urmărindu-se ca noile construcții să imbine

condițiile funcționale necesare unor biblioteci moderne, cu criteriile estetice și totodată cu spiritul de economic.

Amplasate în cartiere după criteriile științifice stabilite (raza de cuprindere, numărul de locuitori care urmează să le solicite, suprafața utilă pentru expunere, lumînă, aerisire, încălzire, perspectiva dezvoltării etc.), la utilizarea acestor biblioteci s-au folosit cele mai moderne mijloace și instalații, care asigură, implicit, folosirea rațională a forțelor de muncă.

Așa de pildă, bibliotecile mai mici și mijlocii (30 000—45 000 de volume) dispun de aparataj foto-mecanic pentru evidența cărților împrumutate, mașini de reprografiat și multiplicat, selectoare pentru fișele perforate, dulapuri de garderobă (cu cheia la cititor etc.), iar cele mai mari sînt dotate, în plus, cu benzi transportoare și instalație de poștă pneumatică între depozite și secția de împrumut, sisteme fotografice pentru evidența frecvenței zilnice a cititorilor și evidența circulației cărților ș.a., în funcție de necesitățile reale ale fiecăreia bibliotecă.

Stabilindu-se, încă de la proiectarea construcțiilor, normele necesare pentru expunere (în landul Hamburg: 900 mp pentru 40 000 de volume, 500 mp pentru 22 000 de volume, 360 mp pentru 16 000 de volume), dotîndu-se aceste biblioteci cu rafturi mobile, pe roți, care prezintă avantajul de a putea fi oricînd regrupate după nevoi, eliminîndu-se sălile de lectură separate din unele tipuri de biblioteci publice și introducîndu-se spații de răsfoire și de lectură, cu cîteva măsuțe și scaune-fotolii, s-au creat toate premisele ca bibliotecile să poată practica în cele mai bune condiții sistemul accesului liber la raft.

Aspectul interior al bibliobuzului (cu 2 000 de volume) destinat împrejurimilor orașului Rendsburg (landul Schleswig - Holstein)

Ar mai fi de adăugat, ca o observație, faptul că în ciuda inexistenței sălilor de lectură în unele biblioteci, cu toate că termenul de restituire este de patru săptămâni, că în componența fondurilor peste 60 la sută sînt cărți nebelectrice, deși imprumul nu este gratuit (doar studenții, elevii și pensionarii se bucură de gratuitate sau de o reducere a taxei de înscriere, care variază între 2 și 4 mărci pe an), indicele de circulație a cărții este destul de ridicat, respectiv 3,5; o bibliotecă care dispune de un fond de 40 000—45 000 de volume, eliberînd anual pentru lectură cca 140 000—150 000 de cărți.

Aceasta probează o bună selecție a titlurilor achiziționate, dotarea bibliotecilor nefiind foarte bogată. Abia la ora actuală se discută asupra necesității asigurării unui volum pe cap de locuitor. Variațiile între o regiune și alta, în ceea ce privește mărimea fondurilor raportată la numărul de locuitori sînt notabile. Astfel (în 1967) în landul Schleswig-Holstein la un număr de 2 487 000 de locuitori corespund 685 de biblioteci publice de stat cu 1 689 000 de volume, iar în Bavaria, la 10 524 000 de locuitori revin 1 496 de biblioteci, cu 3 239 000 de volume. La aceste cifre se adaugă și fondurile bibliotecilor bisericești, destul de însemnate.

Un aspect deosebit de interesant al organizării rețelei de biblioteci este acela al bibliobuzelor, dezvoltat în ținuturile de ses, mai ales în landul Schleswig-Holstein. La baza dezvoltării acestei rețele stă același principiu de rentabilitate și economicitate de forță de muncă. În ținutul Holstein, de exemplu, Centrala bibliotecilor din Rendsburg dispune de trei bibliobuze — construcție specială — cu o capacitate de o mie, două și respectiv trei mii de volume, încadrate cu 1—3 salariați (inclusiv șoferul), care deservesc, după un grafic riguros stabilit și respectat, majoritatea așezărilor rurale din această zonă revenind la o săptămîină sau două în fiecare localitate. „Biblioteca în fața casei”, cum este denumit sistemul, reușește rezultate frumoase în ceea ce privește circulația cărții, indicele de circulație fiind peste 6.

Un sistem asemănător, dar de această dată pentru cartiere, ba chiar și pentru școli sau fabrici (care contribuie financiar la dotarea bibliotecilor) am întîlnit și la München — unde un tramvai-bibliotecă, cu zile și ore precise de staționare, funcționează de peste 40 de ani —, ca și la Mainz. Utilizarea bibliobuzelor se face cu bune rezultate și în alte landuri.

Un aspect remarcabil în bibliotecile vizitate este excelența stare a cărților. Ai,

pentru moment, impresia că sînt noi, neutilizate. Explicația este însă alta: legătura. Efectuată la întreprinderea Einkaufszentrale (EKZ) din Reutlingen — un fel de centrală de aprovizionare a bibliotecilor cu toate materialele necesare, de la cărți și fișe, la mobilier și aparataj. Această legătură deosebit de trainică (s-a calculat rezistența ei la 100—120 de împrumuturi, fără nici un fel de restaurări!), asigură viața îndelungată a cărții ca și aspectul ei estetic, copertele fiind îmbrăcate în folii de polietilenă transparentă, lavabile, deci și mereu curate. La aceasta trebuie adăugat faptul că fiecare bibliotecă dispune de un așa-numit „personal ajutător” (1—2 persoane) a cărui sarcină principală constă în întreținerea curată a fondului de cărți printr-un control sistematic, zilnic. Și dacă vom mai spune că — pe alocuri — volumele împrumutate nu sînt date cititorului ca să le pună în plasă alături de cartofi și morcovi ori să le înghesuie prin buzunare, ci sînt ambalate în pungi de hîrtie sau de plastic pe care sînt imprimate texte de popularizare a colecțiilor bibliotecii, orarele de funcționare etc., cred că am deslușit toate laturile acestui secret și putem fi de acord cu bibliotecarii din R.F.G. care susțin că e și mai ieftin și mai ușor să întreții o carte decît s-o achiziționezi din nou.

Și pentru că a venit vorba de bibliotecari, să spunem cîteva cuvinte și despre ei. Bine pregătiți, dedicați cu totul profesiei alese, entuziaști chiar, ei sînt formați în cele 7 institute de învățămînt bibliotecar de stat (la care se adaugă 2, aparținînd cultelor), selecționarea lor cu toată seriozitatea făcîndu-se încă de la admitere, în funcție de o serie de înclinații considerate a fi necesare pentru a îndeplini profesia de bibliotecar, printre care dragostea pentru carte, memoria, inventivitatea, politetea și chiar și înfățișarea celui destinat a fi într-un permanent contact cu publicul.

Bineînțele că specificul muncii, conținutul propagandei cărții, preocupările bibliotecilor din R.F. a Germaniei sînt diferite de cele din țara noastră.

Ceea ce ne-a reținut în mod deosebit atenția este tendința spre raționalizarea muncii, spre modernizarea bibliotecilor. Unele din aceste aspecte, ca introducerea micii mecanizări în munca de bibliotecă, instituirea unor servicii centralizate de aprovizionare a bibliotecilor, folosirea bibliobuzelor pentru asigurarea lecturii publice pe anumite zone teritoriale, ar merita să fie experimentate și la noi.

O CONVENȚIE DE COOPERARE ÎNTE BIBLIOTECILE PUBLICE ȘI ALE SINDICATELOR DIN R. D. GERMANĂ

La 1 iunie a.c., s-a încheiat o convenție între Ministerul Culturii și Consiliul Central al Uniunii Sindicatelor Libere Germane din R. D. Germană, cu privire la colaborarea bibliotecilor publice de stat cu bibliotecile sindicatelor. Convenția stabilește principiile colaborării și cooperării între cele două rețele de biblioteci, pornind de la necesitatea îmbunătățirii generale a activității cu cartea, în scopul satisfacerii cât mai depline a cerințelor de lectură crescînde ale populației și, în mod deosebit, ale clasei muncitoare. Formele de colaborare la care se referă convenția înglobează întreaga gamă a activităților bibliotecare, de la profilarea și folosirea comună a fondurilor, la măsuri comune de prelucrare a publicațiilor, de muncă cu cititorii, de propagandă a cărții și de formare profesională a cadrelor. Toate aceste forme se concretizează pe baza unor planuri comune de activitate în perspectivă și a unor contracte de cooperare ce se încheie între unități bibliotecare, respectiv între consiliile populare locale și organele sindicale din întreprinderi sau teritoriale. Convenția prevede posibilitatea includerii într-o asemenea convenție și a bibliotecilor tehnice din întreprinderi.

Deosebit de convențiile similare anterioare, documentul la care ne referim prevede măsuri eficiente pentru raționalizarea dezvoltării în ansamblu a ambelor rețele de biblioteci și lichidarea paralelismelor existente. Bibliotecile sindicale din marile întreprinderi, încadrate cu bibliotecari salariați, vor sprijini (vor tutela) bibliotecile sătești din localitățile unde locuiesc salariații întreprinderilor respective. La rîndul lor, bibliotecile orășenești, raionale acordă un sprijin asemănător bibliotecilor sindicale, conduse de bibliotecari voluntari, aflate pe teritoriul lor. În toate cazurile, cînd o bibliotecă sindicală se află în apropierea imediată a unei biblioteci publice, se va stabili unificarea celor două instituții într-una singură,

conducerea fiind preluată de acea bibliotecă care, potrivit structurii și posibilităților materiale, oferă condițiile cele mai prielnice, continuîndu-se însă finanțarea noii unități din ambele surse, pe baza unui contract. Bibliotecile sindicale conduse de bibliotecar voluntar pot deveni filiale, respectiv puncte de împrumut, ale bibliotecilor publice de stat, indiferent de distanța ce le separă, dacă organele locale — sindicale și de stat — consideră necesar. În acest caz, bibliotecă filială sau punctul de împrumut va funcționa, în cadrul întreprinderii, după normele bibliotecilor de stat, biblioteca asigurînd re-imperspărtarea colecțiilor, deservirea cititorilor, propagandă cărții etc., iar conducerea întreprinderii și comitetul sindical din întreprindere punînd la dispoziția bibliotecii locale și mijloace financiare pentru achiziții, întreținere etc. Înțelegerea stipulează însă și posibilitatea ca o bibliotecă publică de stat, condusă de un bibliotecar cu indemnizație, să devină filială a unei biblioteci sindicale mai dezvoltate (în orașe muncitorești, în stațiuni balneoclimaterice etc.). Îndrumarea metodică și asigurarea ambelor rețele cu materiale bibliografice și de propagandă a literaturii, elaborate pe plan central, se află în sarcina Institutului central de biblioteconomie din Berlin — organul metodic central al bibliotecilor publice din R. D. Germană. În urma convenției, bibliotecile sindicatelor sînt de acum în circuitul împrumutului interbibliotecar, avînd posibilitatea de a obține de la oricare bibliotecă publică sau științifică publicațiile de care au nevoie.

Convenția stabilește detaliat măsurile pentru calificarea și perfecționarea profesională a cadrelor din bibliotecile sindicatelor. Bibliotecarii din aceste unități vor fi pregătiți în școlile tehnice și superioare care formează cadre pentru bibliotecile de stat, planul necesarului de cadre urmînd să fie înaintat anual Ministerului Culturii de către Consiliul Central al Uniunii Sindicatelor. Practica în producție a studenților și a cursanților — care reprezintă o parte însemnată a pregătirii profesionale — se va desfășura în biblioteci sindicale special desemnate și pregătite în acest scop.

Formele multilaterale de colaborare și de cooperare consemnate în convenție, care decurg în mod firesc din noua legislație privind dezvoltarea bibliotecilor în R. D. Germană^{*)}, reprezintă premisele unei noi etape de progrese în lectura publică din țara prietenă. (După *Der Bibliothekar*, 23, nr. 10, oct. 1969, p. 1028—1032.)

^{*)} Vezi: Sassu Timmerman, Dorothea. Sistemul bibliotecilor din R.D. Germană într-o nouă etapă. În: *Revista bibliotecilor*, 22, nr. 3, mar. 1969, p. 181—182.

La Vilnius, capitala R.S.S. Lituaniene, între 7 și 9 ianuarie 1969

...și-a desfășurat lucrările o conferință științifică asupra bibliografiei în R.S.S. Lituaniană. În prima zi a conferinței, au fost expuse principalele probleme pe care le pune dezvoltarea bibliografiei și coordonarea lucrărilor bibliografice pe plan republican (I. Basols). A mai fost abordată de către A. Ulpis, directorul Camerei cărții a Lituaniei, problema bibliografiei la scară unională și republicană, autorul referindu-se în special la perfecționarea principiilor de selectare a lucrărilor pentru *Letopis peccati* al R.S.S. Lituaniene. Aspectele interacțiunii între bibliografie și informarea științifică și tehnică au fost puse în evidență de către K. Sasnauskas, directorul adjunct al Bibliotecii centrale științifice și tehnice a Lituaniei, iar principalele probleme ale bibliografiei etnografice au fost prezentate de A. Lukosiusas, șef de secție la Biblioteca de Stat a R.S.S. Lituaniene. A doua zi, participanții, grupați în diferite secțiuni, au examinat problemele care pot fi rezolvate prin acțiunea lucrătorilor din bibliotecile științifice și din cele publice. În ședința plenară finală, participanții au auzit rapoartele responsabililor diferitelor secțiuni, după care au fost trase concluziile discutiilor și a fost adoptată o rezoluție.

În Senatul american, Comitetul muncii și al bunăstării sociale

...a prezentat, în ședința din 22 mai a.c., un raport asupra proiectului de lege referitoare la crearea unei Comisii naționale pentru dezvoltarea bibliotecilor și a științei informării. Proiectul a fost aprobat în ședința din 23 mai 1969 a Senatului. Comisia va fi un organism autonom în cadrul Secretariatului Departamentului sănătății și al bunăstării sociale. Acest organism are următoarele sarcini: 1) a-l sfătui pe Președinte și Congresul asupra aplicării unei politici naționale în materie de bibliotecă și informare; 2) să întreprindă studii, anchete și analize vizând determinarea nevoilor naționale în privința bibliotecilor și a informării; 3) aprecierea suficienței sau a insuficienței serviciilor de bibliotecă și de informare existente și evaluarea eficienței

programelor actuale de dezvoltare a bibliotecilor și a științei informării; 4) elaborarea de planuri de ansamblu care să permită a se răspunde nevoilor țării în ce privește bibliotecile și informarea și coordonarea în acest fel a activităților întreprinse la scară federală, la scară unui stat sau la nivel local; 5) promovarea acelor activități în măsură să contribuie la dezvoltarea și îmbunătățirea serviciilor de bibliotecă și de informare, mijloace de comunicare cărora va trebui să le revină, pe plan național, un rol esențial. Membrii comisiei, în număr de 15, vor fi numiți de Președintele S.U.A., la propunerea și cu aprobarea Senatului. Dintre aceștia, 5 membri vor fi bibliotecari sau specialiști în domeniul informării. (Bibliographie. Documentation. Terminologie, 9, nr. 5, sep 1969).

Intr-o perioadă de 20 de ani de funcționare

...serviciul de împrumut al cărților prin curier de la Biblioteca landului saxon din Dresda a efectuat 1 milion de împrumuturi, ceea ce reprezintă circa 13 din totalul volumelor împrumutate de această bibliotecă în perioada amintită. Răspunzând solicitărilor telefonice sau prin corespondență ale oamenilor de știință, ale institutelor de învățământ superior și de cercetare, ale întreprinderilor și ale bibliotecilor publice din orașul Dresda, serviciul respectiv expediază cu o mașină lucrările cerute, aducând astfel solicitanților o însemnată economie de timp. (Der Bibliothekar, 23, nr. 9, sep 1969).

Între UNESCO și CIA (Consiliul internațional al arhivelor)

...au fost încheiate, în luna septembrie a.c., două contracte. Primul se referă la pregătirea, de către CIA, a trelor studiilor cu caracter regional asupra rolului arhivelor în politica de planificare și în administrația publică, în țările în curs de dezvoltare. Un capitol al fiecăruia din cele trei studii va fi rezervat problemei raporturilor dintre arhive și bibliotecă în interiorul regiunilor alocate. CIA are sarcina de a fixa limitele regiunilor care interesează studiile (din America Latină, Africa și Asia) și de a alege autorii acestor studii, ale căror manuscrise vor trebui să fie remise UNESCO-ului cel mai târziu la 15 decembrie 1970. Al doilea contract se referă la întocmirea unui manual de tehnică păstrării și a restaurării documentelor de arhivă, al cărui manuscris va fi predat UNESCO-ului până la 1 iulie 1970.

Un alt contract, referitor la pregătirea profesională a bibliotecarilor cu ajutorul mijloacelor audio-vizuale

...a fost încheiat între UNESCO și Școala de bibliotecari din Buenos Aires (Argentina). Într-o primă fază a acestui proiect, au fost înregistrate pe bandă de magnetofon 70 de cursuri didactice, consacrate celor mai importante subiecte din biblioteconomie, la care se adaugă executarea a 560 de diapozitive în culori, procurarea unei serii minimale de lucrări bibliografice și întocmirea unui ghid pentru utilizarea mijloacelor audio-vizuale și a diverselor materiale indispensabile aplicării unui plan minimal de lucrări practice. În a doua fază a proiectului, materialele descrise mai sus au fost utilizate în următoarele orașe din țări unde nu există încă școli de biblioteconomie: Tucuman (Argentina), Cochabamba (Bolivia), Havana (Cuba), Quito (Ecuador), Tegucigalpa (Honduras) și Guatemala (Guatemala). Dacă experiența va reuși, cursurile vor fi traduse în engleză și în franceză, pentru a putea fi utilizate în alte țări membre ale UNESCO, unde se va dispune astfel de un instrument eficient și economic pentru rezolvarea urgentă a problemei formării profesionale a bibliotecarilor și pentru stimularea creării de școli biblioteconomice în țările unde acestea nu există încă.

Institutul internațional de planificare a educației (IIPPE)

...a organizat, în cadrul programului său pe 1968-1969 un Seminar asupra planificării serviciilor de bibliotecă și de documentare. În cuvântul rostit cu prilejul deschiderii seminarului, R. Poincaré, directorul IIPPE, a recunoscut că planificarea națională a serviciilor de bibliotecă și de documentare ar trebui să fie considerate drept element esențial al planificării educației și a declarat că Institutul internațional de planificare a educației și-a propus ca în programul său să figureze în mod obișnuit cite un seminar asupra planificării naționale a serviciilor de bibliotecă și de documentare. (Bibliographie. Documentation. Terminologie, 9, nr. 5, sep 1969).

Rubrică redactată de GEORGE VLĂDESCU

Opera lui ION CREANGĂ în limbi străine

Urmărind circulația operi lui Ion Creangă peste hotare prin intermediul traducerilor, remarcăm că scrierile marelui clasic român au fost transpuse pînă în prezent în aproximativ 24 de limbi și câteva dialecte, fiind răspîndite pe o arie geografică întinsă, din Europa în America de Nord și cea de Sud și pînă în Asia.

Cronologic, prima limbă în care a fost tălmăcită o operă de I. Creangă este cea germană. În 1882, Mite Kremnitz traduce *Punguța cu doi bani* (*Das Beutelehen mit zwei Dreien*) și *Ivan Turbincă* (*Ivan mit dem Rängel*), cuprinzîndu-le în volumul *Rumänische Märchen* (Leipzig). De notat că tot Mite Kremnitz este autoarea primelor traduceri din opera lui Eminescu, apărute în antologia *Rumänische Dichtungen*, la Leipzig, cu un an mai înainte.

Ion Creangă fusese înregistrat în *Dizionario biografico degli scrittori contemporanei* al lui Angelo de Gubernatis, tipărit în 1879, la Florența.

În 1893 apare înția traducere din I. Creangă în limba franceză. Jules Brun publică în „Magasin littéraire” al lui Gand *Povestea porcului* (*Le conte du porc*). Textul este prezentat de Léo Bachelin care, peste un an, va edita la Paris cu Jules Brun volumul *Sept contes roumains*, unde sînt incluse din Ion Creangă, povestea menționată mai sus și *Povestea lui Stan Păițil* (*Stan l'Échaudé*).

Cam prin 1897 Jules Brun scoate la Paris un alt volum antologic de texte din scriitori români, intitulat *La Veillée* (Claca), în care se află *Povestea lui Harap alb* (*L'arabe blanc*) și *Soacra cu trei nurori* (*La belle-mère aux trois belles-filles*). Timp de aproape treisprezece ani nu mai înregistrăm nici o traducere din opera lui Ion Creangă. Abia în 1910, G. Weigand dă la iveală *Ion Creangă's Harap alb*, ediție bilingvă, însoțită și de unele îndrumări de ordin lexical.

De notat că în limba maghiară Creangă pătrunde înții printr-un studiu asupra vieții și operei sale: *Creangă János élete és munkái*, de Emil Precup (1912).

Tot în 1912 apare Popa Duhu în versiunea ruteană a Caterinei Mandicevski, în revista „Nedilea”. În aceeași limbă Vasile Simowicz ar fi tradus, tot prin 1912, *Amintiri din copilărie*, *Moș Ion Roată* și *Ivan Turbincă*.

În limba engleză prima traducere este din 1921 cînd Lucy Byng tălmăcește *Moș Nichifor Coțariul* (*Old Nichifor the Impostor*) în volumul său *Rumanian stories*, editat la Londra și New York.

Amintiri din copilărie este prima operă a lui Creangă tălmăcită în italiană; după un scurt fragment inserat de Carlo Tagliavini în a sa *Antologia rumena* (Heidelberg, 1923), și traducerea parțială, din 1929, a lui Enzo Loreti *Il tempo felice*, Agnesina Silvestri Giorgi dă, în 1931, textul integral *Ricordi*

d'infanzia (Florența). Volumul mai cuprinde și alte scrieri ale lui Creangă.

Primul studiu monografic de proporții asupra lui Ion Creangă a fost elaborat de francezul Jean Boutière: *La vie et l'oeuvre de Ion Creangă* (Paris, 1930); în același an apare la Paris antologia *Ecrivains roumains* de Rea Ipcar, cuprinzând, sub titlul general *Le vieux Jean Roată* cele două anecdote omonime ale lui Ion Creangă.

Înfiul volum în limba franceză consacrat în întregime scriitorului român este *Contes populaires de Roumanie* (Paris, 1931), întocmit de Stanciu Stoian și Ode de Chateaueux și prefațat de N. Iorga.

Anul 1931 înregistrează prima versiune engleză a *Amintirilor...*, *Recollections from childhood* datorată aceleiași Lucy Byng, cuprinsă în volumul său *Recollections* (Londra; Toronto), împreună cu *Capra cu trei iezi*, *Povestea lui Harap alb* și *Ivan Turbincă*.

În limba italiană au apărut două studii dedicate operei lui Creangă: Giuglio Goni, *Creangă e Petrescu* (se referă la Cezar Petrescu), Torino, 1931 și Luigi Salvini, *Ion Creangă. Una pagina di storia della letteratura romana*, Roma, 1932.

Konstanca Maizlova traduce pentru prima dată în limba polonă patru povești de Creangă în *Czarodzejskie opowiesci* (Varșovia, 1933), iar Mitrush Kuteli transpune în albaneză în 1944, în *Novela edhe Pralta*, câteva dintre povești.

Un moment notabil în istoricul traducerilor din opera lui I. Creangă îl constituie cele două versiuni ale *Amintirilor din copilărie* apărute în 1947, una în limba franceză, *Souvenirs d'enfance* (Paris), aparținând lui Yves Auger, cealaltă în portugheză, datorată lui Victor Buescu și Antonio R. Mousinho, *Recordacoes de infâncie*, cu o prefață de Jean Boutière.

Începând cu anul 1950 numărul traducerilor se intensifică. Este de altfel un fapt general, privind întreaga literatură română și care se datorește acțiunii bine organizate de propagare a culturii române peste frontierele naționale.

În privința operei lui Ion Creangă, menționăm în 1950 traducerea în limba maghiară a *Amintirilor...* (Budapesta; București), urmată de alte tălmăciri în această limbă în anii 1951, 1952, 1953, 1960, 1962, 1963. În limba germană apar în 1951, în traducerea lui Harold Krasser (Buc.) *Amintiri din copilărie* (*Erinnerungen aus der Kindheit*), iar ceva mai târziu, la București în 1956 și la Berlin în 1958, versiunea aceleiași scrieri elaborată de Renate Molitoris.

Alte traduceri în germană sînt din anii 1952, 1953, 1954, 1955, 1957, 1958, 1959, 1960, 1963.

În limba franceză apare, în 1955, volumul *Oeuvres choisies* în care pentru *Amintiri...* se reproduce versiunea din 1947 a lui Yves Auger, restul textelor fiind traduse de Elena Vianu. În 1963 se publică ediția bilingvă *Opere. Oeuvres*, de către Elena Vianu, cu o postfață de G. Călinescu.

În 1955 se tipărește la Torino volumul *Novelle*, cu traduceri din Creangă efectuate de Anna Colombo; în același an apare la Moscova versiunea rusă a *Amintirilor...* — *Vospominaniia detstva* — urmată de un volum de *Opere alese* editat la București (1956). Alte scrieri în traducere rusă s-au publicat în anii 1958, 1959, 1960, 1962. *Amintirile...* s-au tradus și în limba ucraineană, în 1957.

Trebuie amintită și versiunea engleză mai nouă a *Amintirilor...* (Londra, 1956), aparținând lui A. L. Lloyd, precum și volumul *Folk tales from Rumania* de Mabel Nandriș, tipărit în 1952 apoi și în 1953, la New York. Nu se poate trece cu vederea antologia englezului E. D. Tappe (Londra, 1956) *Rumanian Prose and Verse*, cuprinzând și un fragment din *Amintiri...*

În Cehoslovacia opera lui Creangă pătrunde mai târziu; abia în 1957 se traduce *Amintirile...* la Bratislava și în 1958, la Praga. În limba sîrbă s-a tradus din opera lui Creangă în anii 1955, 1956, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963.

În cursul anului 1957, *Capra cu trei iezi* a fost echivalată în trei dialecte indiene: *Gujarati* (India vestică), *Malayalam* (Malabar) și Marathi, scrierea Devanagari (Hindustan); transpunerile s-au realizat la București.

Tot aci, în același an basmul este tradus în vietnameză.

În 1961 opera lui Ion Creangă pătrunde în America de Sud prin volumul *Cuentos y relatos escogidos* (*Basme și povestiri alese*), întocmit de León Federico Fiel după versiunea franceză din 1955 a Elenei Vianu, tipărit la Editorial Losada, la Buenos Aires.

Bibliografia operei lui Ion Creangă în limbi străine numără peste 80 de titluri. Cifra este elocventă pentru răspîndirea în afara frontierelor naționale a scrierilor sale, certificînd o dată mai mult universalitatea geniului său.

Elena PIRU

G. T. Kirileanu, distinsul cărturar care cercetase în 1899 manusorisele marelui povestitor Ion Creangă în bojdeuca din Ticău, s-a evidențiat ca cel mai bun editor al lui Creangă. Edițiile scoase de el sînt model de stabilire și de interpretare științifică a textelor unui scriitor. Academicianul Perpescicius releva aceste merite: „G. T. Kirileanu a fost și a rămas inegalabilul editor științific al lui Creangă. Cine a cunoscut ediția critică a *Operei* lui Ion Creangă, din 1939, cu note, variante și glosar, cu cele 27 planșe afară de text, ba chiar și postfața celor 6 pagini de lămuriri asupra ediției, atât de dense, totuși, în sobrietatea lor, întocmite de G. T. Kirileanu, cunoaște îndeajuns meritele acestei lucrări, rod al unei sîrguințe de o viață”¹⁾.

Biblioteca documentară a orașului Piatra-Neamț, care poartă numele lui G. T. Kirileanu, provine din donația colecției personale a acestui pasionat bibliofil. Istoria ei este strîns legată de viața eruditului cărturar moldovean, astfel încît fiecare moment mai

important al constituirii și păstrării ei trădează, din partea posesorului, o neobosită activitate de strîngere a documentelor și o luptă, pînă la sacrificiu, pentru apărarea și

Kirileanu n-a fost un colecționar maniac, egoist, ci un spirit rafinat, generos, conștient de înalta valoare documentar-istorică și culturală a colecțiilor pe care le aduna. Nutrea convingerea că ele vor fi de mare folos pentru „viitorime”, cum îi plăcea să spună. Cele peste 22 000 de volume cite se mai află astăzi în biblioteca din Piatra, ca și numeroasele manuscrise și cărți rare, multe unicate, donate în mai multe rînduri Bibliotecii Academiei și altor biblioteci, au fost strînse, majoritatea, în cei peste 25 de ani cît a fost bibliotecar la București. În 1930, intrînd în dizgrația virfurilor conducătoare, e nevoit să plece la Iași, ca organizator al Fundațiilor universitare. Ieșit la pensie în 1934 și stabilindu-se în locurile natale, ca să fie aproape de „mama Bistrița”, continuă cu aceeași osîrdie să-și completeze fondurile de cărți.

Deși biblioteca sa a trecut prin împrejurări mai norocoase decît acelea ale înaintașilor săi, totuși o parte din colecții, poate cea mai valoroasă, s-a irosit în vremurile tulburi. Apoi, în 1950, se desparte de o parte a documentelor vechi, dîndu-le Bibliotecii

¹⁾ Perpescicius. *Editorul Kirileanu*. In: *Tribuna*, 8, nr. 52, 24 dec 1964, p. 10.
conservarea valorilor culturale întruchipate în cărți.

lui Ion Creangă (Boutière, Jean. *La vie et l'oeuvre de Ion Creangă*. Paris, 1930).

În bibliotecă se află un număr de 5 volume care au aparținut bibliotecii personale a lui Ion Creangă, cu însemnări ale povestitorului. Pe fiecare din ele, Kirileanu a consemnat în tuș neagră: „*Din biblioteca lui Ion Creangă, cu însemnări scrise de mâna lui. Cumpărată de la anticarul Kuperman din Iași G. T. K.*” Acestea sînt: un volum legat, cuprinzînd *Poezia română*, cercetare critică de Titu Maiorescu, urmată de o culegere de poezii (Iassi, Edițiunea și imprimeria societății Junimea, 1865), *Contra școlii Bărnuțiu* (Iași, 1868) și *Despre scrierea limbii române* (Iași, 1866), de același autor. Pe verso-ul copertei primului studiu găsim însemnarea: „Știe Smaranda ce poamă de om ești tu. hî! hî!!!” și explicarea unor cuvinte ca: „întinat = pingărit, spurcat”, „întinat = abie se ține”. Prima însemnare probabil că a făcut-o Creangă în timpul redactării *Amintirilor*, după propriul lui obicei de a nota undeva orice expresie sau propoziție ce-i trecea prin minte și i se părea mai deosebită, pentru a n-o uita, iar explicarea cuvîntului „întinat” e posibil să o fi făcut cînd citea versurile prietenului său Eminescu, unde întîlnește, în mai multe rînduri, acest cuvînt. Cît privește cuvîntul „întinat”, aceeași explicație — „abia se mai ține” — o aflăm și în glosarul cuvîntelor mai neobișnuite întocmit de Kirileanu la ediția din 1939 și nu înțelegem de ce n-a pus-o între semnele citației ca aparținînd povestitorului, deoarece Kirileanu însuși ne spune: „Tălmăcirile puse în semnele citației sînt ale lui Creangă”. Apoi: *Manual de liturgică* (Iași, 1858), purtînd semnătura lui Creangă din 1856 și mențiunea: „și este a bibliotecii Creangă Ioan”; *Pedagogia și metodică pentru învățătorii școlilor orășenești și sătești de vilom*, tradusă și refăcută de Naum Petrovici (Buda 1818), în care, printre altele, găsim notat de Creangă pe foaia de titlu: „neologism = ziceri sau cuvinte nouă”; *Legendarii și exerciția de limbă pentru clasa a II-a a școlilor populare*, de Ștefan Papu (Blaj, 1872), care, pe lângă însemnările scriitorului, păstrează iscălitura „tîitoarei” Ecaterina Vartic; *Limbă maternă în institutele pedagog. și clasele poporane române*, de dr. Ilarion Pușcariu (Sibiu, 1875), lucrare, după toate probabilitățile, folosită de institutorul Ion Creangă în predarea gramaticii la clasele primare, deoarece el, care tipărise *Regulile limbii române pentru începători*, de Titu Maiorescu, corectează cu creionul unele noțiuni gramaticale improprii, ca cele de pronume „substantivice” și „obiectivice” prin „nehotărîte” și „otărînde”, sau unele exemple de propoziții cuprinzînd ziceri nepotrivite: „racul este năting”, la care Creangă îndreaptă: „racul este îndărătnic” (s.n.). Tot aici, pe verso-ul copertei, pe lângă notări de tipul „s-a zorcăit” sau „umblă-n

Semnătura lui Creangă, cu caractere semi-chirilice, pe prima pagină netipărită a *Manualului de liturgică*, 1853, după care Creangă a învățat, aflată în Biblioteca „G. T. Kirileanu”.

Academiei. Peste cinci ani, în 1955, donează orașului Piatra Neamț întreaga bibliotecă, ca mărturie a dragostei sale pentru locurile de origine și a faptului că n-a adunat monumente de cultură pentru sine. Iar pasiunea lui G. T. Kirileanu pentru cărți nu se sfirșește o dată cu donarea bibliotecii. Cu aceeași rivnă și dragoste va lucra, pînă la moarte, în 1961, la completarea fondurilor acestei biblioteci. A întreținut astfel legături cu editurile și cu anticariatul, în buna sa intenție de a lăsa bogate izvoare de informare tinerilor cercetători din județ și din țară.

E și normal ca în biblioteca dăruită de Kirileanu obștei din Piatra Neamț să găsim un bogat material referitor la Creangă. Vom afla toate edițiile operelor lui Ion Creangă și aproximativ tot ce s-a scris despre el în țară și în străinătate, de la *Răspuns la criticele nedrepte și calomniile înversunate, îndreptate contra cărților noastre de școală de către d-l Iov Pop-Florantin* de institutorii V. Răceanu, Gh. Ienăchescu, C. Grigorescu și I. Creangă (Iași, 1888), pînă la ampla monografie a lui Jean Boutière, *Viața și opera*

fleorturi", se poate citi și o însemnare de interes biografic: „La 24 maiu 1880 am început a face băi reci”.

Kirilleanu a intrat în posesia unor manuscrise ale marelui povestitor la sfârșitul secolului trecut, când acestea erau vândute cu kilogramul de către negustori și erau întrebuintate în prăvălii pentru împachetat²⁾. Atunci a aflat, printre altele, „niște notițe și rectificări de text” din *Făt frumos, fiul cpei*. Astăzi, aceste documente nu se mai păstrează în biblioteca din Piatra Neamț, iar pînă acum nu a fost găsite informații cu privire la soarta lor.

Biblioteca cuprinde edițiile manualelor didactice la care Creangă a fost coautor, răs-punzînd de partea literară. După cum se știe, în aceste manuale au apărut și citeva din povestirile humuleșteanului: *Poveste (prostia omenească)*, în *Învățătorul copiilor*, partea I (începînd cu ediția a V-a, 1878); *Inul și cămeșa*, în *Învățătorul copiilor*, partea a II-a (începînd cu ediția a VI-a, 1879) și *Acul și barosul*, în *Învățătorul copiilor*, partea a III-a (începînd cu ediția a VI-a, 1879). Kirilleanu a făcut adnotări pe marginea bu-căților care aparțineau povestitorului, îndrep-tînd intervențiile neavizate sau tendința de literaturizare din partea tipografilor. A cer-cetat diferențele de la o ediție la alta, su-primările sau adăugirile făcute de Creangă. Din aceste anchete a restabilit adevăratul text al povestirilor din manualele didactice, așa cum însuși Creangă îl-ar fi vrut.

În ediția a X-a din *Învățătorul copiilor*, partea I (Iași, 1893), în josul paginii pe care se află povestea *Prostia omenească*, Kirilleanu a menționat: „Eminescu făcînd o dare de seamă asupra acestei cărți, reproduce povestea asta în *Timbul* din 7 mai 1880 și zice că pare a fi scrisă de Creangă. Reproducerea se face după ediția a VI-a, 1879”.

Dintre manualele școlare aflate în biblio-teca din Piatra mai consemnăm: *Metodă nouă de scriere și citire pentru usul clasei I primară*, de institutorii I. Creangă, C. Gri-gorescu, I. Ienăchescu ș.a. (Iași, 1878); *Regulele limbei române pentru începători* (clasa II-a primară), de Titu Maiorescu, retipărită cu învoirea autorului de Ion Creangă (Iași, 1882), cu o prefață semnată, în tus, de Crean-gă; *Geografia județului Iași*, de institutorii V. Răceanu, Gh. Ienăchescu, Ion Creanga (Iași, 1884)) în care recunoaștem pana lui Creangă în descrierea împrejurimilor Iașului.

Nu trebuie uitată prezența *Almanachului Societății academice social-literare România jună*, care purta deviza: „Uniți-vă în cuget, uniți-vă în simțiri”. În volumul I, din 1883, Creangă publică *Anecdotă (Moș Ion Roată și Cuza-Vodă)*, iar Eminescu, pentru prima oară, *Lucafărul*.

Gh. PĂTRAR

²⁾ Vezi: Teodorescu-Kirilleanu, Gh. *Notiță a-supra manuscriselor lui Ioan Creangă*. In: *Sezătoarea*, 5 (1899), nr. 12, p. 209—216.

Știri noi despre biblioteca lui Creangă ?

În biografia povestitorului de la Humu-lești, momentul cărții pare să fi rămas pen-tru majoritatea cercetătorilor legat de anii de școală și de diaconia sa nenorocoasă. În enunțările studiilor care i s-au închinat s-a scris despre realismul lui Creangă, despre umorul său, despre marile sale însușiri, de-spre „tărănia” sa, despre adinea sa cunoaș-tere a vieții poporului, dar despre „cultura” lui Creangă lipsa mărturiilor documentare n-a încourajat prea multe investigații. Păstrarea unei biblioteci personale este, de obicei, do-cumentul cel mai grăitor. Cărțile din biblio-teca personală sînt, cel puțin în parte, ele-mente de biografie, de adîncă semnifi-cație, prin intermediul cărora pătrundem în intimitatea intelectuală a unei per-sonalități. A avut Creangă o bibliotecă per-sonală? Care i-a fost compoziția și ce di-mensiuni a avut? În splendida sa mono-grafie închinată povestitorului, G. Călinescu susține că nu există nici un indiciu care să ateste pasiunea lui Creangă pentru carte și studiu. „Creangă nu e autodidact, fiindcă ceea ce știe a învățat din școală și nu se viră acolo unde n-are pregătirea trebuitoare. Creangă e un deștept luminat cu puține cărți, înțelegînd mai bine decît cei cu multe cărți și păstrînd o slavă exagerată pentru cei învățați”¹⁾. După moartea sa, printre obiec-tele rămase s-au descoperit și unele cărți, manuale și cărți bisericești printre care: *Sfințita istorie a Noului Testament*, de Hris-tofor Scriban, *Istoria bisericească pe scurt*, de Filaret Scriban, *Manual de tipicul sau for-mularul slujirei de Dumnezeu*, de protosin-ghelul Melhisedec, *Sfințita erminentică* de Filaret Scriban și alte lucrări de același fel apărute între 1854 și 1859.

În altă parte, tot G. Călinescu afirmă: „Nici o idee de carieră literară nu pare să fi trecut prin mîntea lui Creangă pe atunci, fiindcă nici măcar patima cititului n-o avea și nu o va avea niciodată. Felul cum iscălește el pe carte e al oamenilor care nu vor avea niciodată alte opere decît manualele școlare, pe care le țin în casă ca pe niște amintiri”²⁾. Observația lui G. Călinescu se confirmă. Pe o carte de istorie din 1847, la 20 martie 1854, Creangă se iscălise școlărește, plasînd

¹⁾ Călinescu, G. *Ion Creangă (viața și opera)*. Buc., E.P.L., 1966, p. 242.

²⁾ Ibid., p. 55.

alături și blestemul pentru posibilul hot. „Această istorie este a mea, jos iscălitului și cine va vre să mi-o înstrăineze, să nu fie entat de Dumnezeu și de toți sfinții lui”.

Cercetători mai tineri împărtășesc aceeași părere. În prefața la monografia călășesciană, Eugen Simion scrie: „E, se pune întrebarea, Creangă cu adevărat un cărturar? În înțelesul obișnuit, nu, căci dascălul nu are cunoștințe umanistice prea întinse. E însă familiar cu o cultură și o filozofie vastă, milenară: cultura populară, și pe acest teren nimeni din epoca lui nu-l poate egala”³⁾.

Dar iată că o scrisoare cărcia nu știm cât credit trebuie să-i acordăm, semnată de Octav Minar și adresată la 5 ianuarie 1913 lui Al. Tzigara-Samurcaș, directorul Bibliotecii Fundației universitare, vorbește despre un depozit de 80 de volume din biblioteca lui Creangă. „Stimate D-le Samurcaș, Fiind în posesiunea bibliotecii lui Creangă compusă din 80 volume adnotate de marele povestitor, cât și a diferitelor obiecte de birou, tablouri și fotografii, ași dori să le donez ori muzeului etnografic condus de dv. sau fundației Carol. Pentru acest lucru cer și eu un lucru, fiind student al facultății de litere din Iași, ași dori să capăt o bursă din fondurile pe cari le aveți la această instituție. De cât să fie acordată unui student oarecare, mai bine să mi se acorde mie, care am dat dovezi prin diferite lucrări de istorie literară. În caz de nu se poate, măcar un ajutor pentru publicarea unei biografii complete a lui Creangă a cărui (sic) tipar se va ridica la 800 pînă la 1 000 lei. Aștept răspunsul și sfatul Dv. Salutări distinse. Octav Minar. Iași 5 Ianuarie, str. Carol Lueger, (ortografia originalului).

De numele lui O. Minar este legată descoperirea multor mărturii interesante dar și publicarea unor documente imaginare care au creat multe confuzii conducând cercetările pe direcții false. S-ar putea ca afirmația atît de categorică din scrisoarea menționată cu privire la posesia bibliotecii povestitorului să fie dictată numai de interese materiale. Este posibil însă ca bibliotecile moldovene, îndeosebi, să adăpostească încă neștiute, unele din aceste volume.

În arhivele fostei Fundații universitare din București nu se află nici răspunsul la scrisoarea lui O. Minar și nici confirmarea primirii celor 80 de volume. Informațiile despre lucrările din biblioteca lui Creangă, cu mult mai multe decît cele care au fost găsite pînă acum, și, poate, cu un conținut mai interesant, ar fi o contribuție de seamă la istoriografia marelui povestitor. Dar, au existat ele oare?

Dunăreanu, Elena. *Presa românească sibiiană (1851—1968)*. Sibiu, 1969. 102 p., 8 pl.-8°. (Biblioteca „Astra” Sibiu).

Această bibliografie, alcătuită pe baza colecțiilor de periodice (ziare și reviste) ale Bibliotecii „Astra” din Sibiu, în primul rînd, și completată după fondurile Bibliotecii Muzeului Brukenthal și Bibliotecii Mitropolitice din localitate, cum se precizează în prefață, este rodul unei munci conștiințioase și meritorii. Astfel de inițiative trebuie salutate cu tot entuziasmul, cu atît mai mult cu cît munca aceasta prețioasă de strîngere și descriere a materialului publicistic al unui centru cultural important ca Sibiu a fost dusă de un bibliograf care a avut avantajul — față de colegii săi din alte centre — de a adăuga informații noi culese din arhiva orașului sau chiar din mărturiile orale ale unor publiciști care și-au dus activitatea în acest oraș.

O concisă prefață, datorată lui Mirocea Avram, reliefează momentele mai importante ale istoriei presei sibiene și dă utile indicații privitoare la concepția bibliografică de față.

Lucrarea cuprinde 157 de titluri de periodice, în strictă ordine alfabetică. În bibliografie nu au fost inserate anumite publicații seriale (anualele, calendarele, analele etc.). Elementele de descriere luate în considerație au fost următoarele: titlul, subtitlul, periodicitatea, formatul, editorul, redacția și direcția, tipografia. Sînt menționați anii din fiecare perioadă pe care îi posedă Biblioteca „Astra”. Lucrarea e însoțită de un indice cronologic al publicațiilor, un indice de nume proprii, un indice de edituri și tipografii, o bibliografie a lucrărilor consultate și de ilustrații. Toate aceste elemente fac din bibliografia Elenei Dunăreanu un instrument de informare ușor de cercetat și foarte util tuturor cercetătorilor.

Fără să diminuăm deci cîtuiș de puțin valoarea lucrării, vom semnala o serie de ele-

³⁾ *ibid.*, p. XXIII.

mente care vor servi, desigur, la îmbunătățirea bibliografiei într-o eventuală receditare.

În primul rând trebuie să remarcăm lipsa unor periodice apărute în Sibiu, ale căror titluri le redăm mai jos și care ar fi fost util să fie căutate în bibliotecile cu depozit legal neîntrerupt. În al doilea rând, multe periodice nu au indicat data încetării apariției lor (sau cel puțin anul). Or, acest lucru intră în obligația bibliografului care, pe baza informațiilor din presă sau a corespondenței privitoare la depozitul legal, poate stabili această dată, evitând astfel o mare lipsă a lucrării. Se întâlnesc frecvent știri privitoare la viața publicațiilor și în general se anunță când o revistă sau un ziar își întrerupe sau își suspendă apariția din lipsă de abonamente sau colaboratori sau când este oprit de cenzură să mai apară.

Astfel e bine să știm că *Adevărul. Organul Partidului social-democrat din Ungaria* își continuă apariția cu titlul *Tribuna Socialistă* până în 1926; *Crai nou* apare până în 1924, *Foia noastră* până în 1945, *Gazeta oficială...* până în 1922, *Gazeta Poporului* până în 1920, *Hornarul* a apărut și în 1937, *Proprietarul de casă* apare până în 1936, iar *Sora de ocrotire* (1943—1947) a apărut ca supliment la *Buletin engenic și biopoliție* etc.

În al treilea rând, dacă se pune după titlul și subtitlul periodicului descris întregă perioadă de apariție a acestuia (indiferent dacă a apărut la Sibiu sau în altă parte), este absolut necesar să se pună și toate localitățile prin care ziarul sau revista respectivă și-a mutat sediul redacției.

Modificările principale survenite în cursul apariției unui periodic trebuie anunțate cu data precisă de la care s-a făcut această modificare. Acest lucru ni se pare necesar pentru fiecare element al descrierii (titlu, subtitlu, localitatea, periodicitatea, adică felul apariției, format, direcție-redacție, tipografie). De exemplu *Renașterea României* de la ce dată își reduce formatul, de când trece sub direcția lui Eugen Goga, când începe a fi tipărită la București?

Enumerând elementele descrierii (notate cu sigle, ca T, S, P, F, D, R) am observat lipsa unuia dintre cele mai importante elemente care ajută la caracterizarea unei publicații: este vorba de colaboratori. Această semnalare o considerăm necesară, pentru toate publicațiile, fără nici o excepție.

Am mai adăuga și lipsa unor notițe care să însoțească descrierea unui periodic și care să cuprindă o mai largă caracterizare a acestuia. Sînt cazuri în care titlul și subtitlul unui periodic nu te lasă să ghicești programul și conținutul său. De exemplu, ce fel de publicație este *Albina Carpaților*, dar *Crai Nou*, dar *Înălțarea*? Ce program au, cui se adresează, ce rubrici cuprind? Acest lucru este cu atât mai mult de dorit cu cât ne-am lovit — chiar de la început — de faptul că

lucrarea nu este precedată de o introducere asupra presei sibiene, sau de faptul că în numărul de indici adăugați la sfîrșitul lucrării nu figurează și un indice pe materii.

În concluzie, bibliograful este obligat să facă toate investigațiile pentru a da datele complete privind apariția și viața unei publicații. Trebuie evitate mențiuni ca acestea: „Am văzut un singur număr pe care nu e indicat anul” cum a fost cazul cu *Tulnicul* la care însă era foarte ușor de descoperit anul (și indicat în paranteze drepte, bineînțeles) fără să fie nevoie de prea multe investigații, dacă nu trecem cu vederea că acesta a apărut în editura ziarului *Duhul Nou* (menționat în aceeași lucrare ca apărut în 1935). De asemenea era obligația autorului să încerce a depista colecțiile citate după izvoare în fondul unor mari biblioteci din țară, ca de pildă Biblioteca Academiei, care este cea mai completă în publicații periodice românești. Menționăm de pildă că aici se găsește revista *Dreptul* (sub cota P I 4906), apărută la Sibiu în 1919.

În încheiere, câteva cuvinte despre indici. Indicele cronologic, o simplă listă de titluri, ar fi fost poate mai util dacă ar fi avut indicat, în dreptul fiecărui titlu, anul de vîrstă al periodicului respectiv.

Indicele de nume însă, care dă date suplimentare cu privire la o persoană (titlurile și funcțiile sale, data nașterii și a morții), deși acest lucru nu este în uz, păcătuiește prin aceea că nu extinde această mențiune la toate numele, mai ales la cele mai puțin cunoscute. Toți știm că Agărbiceanu a fost scriitor, Septimiu Albini profesor și ziarist, Pavel Vasici medic, I. U. Soric poet, Ion Slavici scriitor etc., dar ar fi necesar să aflăm cine a fost Iosif Popescu de la *Tr. Albina Carpaților*, Popa Niculae, redactorul responsabil al *Cărților sateanului romanu* (care de altfel nu apare în indice), cine este Eugen Teodorescu etc. De ce au fost trecute fără mențiune nume ca: G. Buzoianu, Gh. Moga, Flueraș, I. Broșă etc.?

Cităm câteva din titlurile mai importante care lipsesc din repertoriul lucrării, precizînd că ele se află la Biblioteca Academiei: *Tribuna Poporului*, Sibiu, 1922; *Tărînimea*, Sibiu, 1919—20; *Mineral*, Sibiu, 1919—20; *Ceferistul din Ardeal*, Sibiu, Cluj, 1919—20; *Typograph*, Sibiu, Cluj, 1919—32; *Sibiul economic*, Sibiu, 1926—27; *Revista de drept*, Sibiu, 1919; *Revista Stomatologia*, Cluj, Sibiu, 1923; *Primul Buletin al grupării intelectuale „Thesis“*, Sibiu, 1932—1935.

Desigur, lipsurile semnalate, într-un fel inerente oricărei lucrări bibliografice similare, nu-i reduc nici valoarea și nici importanța pe care ținem să le subliniem. Bibliografia Elenei Dunăreanu va fi fără îndoială utilă cercetătorilor trecutului cultural al Sibiului, cât și oricăror cercetători ai istoriei presei

românești. În plus, nu mai e cazul să amin-
tim rolul ce revine unor asemenea întreprin-
deri în cadrul valorificării bibliografiei lo-
cale.

Neonila ONOFREI

**Maței, Ionel. Personalități ale științei, cul-
turii și artei românești. Prezentări biblio-
grafice. Partea I, Iași, 1968. 311 p.**

Editată de *Comitetul de cultură și artă al
județului Iași. Comisia pentru răspîndirea cu-
noștințelor cultural-științifice* spre a pune „la
dispoziția publicului o serie de indicatori bi-
bliografici, mențiți să ușureze munca celor
care se interesează, într-un fel sau altul, de
mișcarea noastră culturală”, cartea accasă,
prefațată de acad. Iuliu Nițulescu, a fost
achiziționată de Comitetul de Stat pentru
Cultură și Artă și difuzată tuturor comi-
tetelor județene de cultură și artă din țară,
precum și tuturor consiliilor județene ale or-
ganizației pionierilor din țară.

Autorul ne înfățișează un număr impres-
sionant de personalități (218) care s-au afir-
mat în diferite ramuri de activitate: filo-
zofie, istorie, științele fizico-matematice, chi-
mie, geologie-geografie, biologie; tehnică-in-
ginerie, agricultură-zootehnie, sănătatea pu-
blică-medicină, învățămînt-pedagogie, lingvis-
tică, literatură, arhitectură, arte plastice, mu-
zică și teatru. Fiecare din personalitățile în-
registrate în carte ne este prezentată prin
cîteva rînduri biografice și caracterologice
care aparțin autorului lucrării de față, prin
monografiile și studiile critice — apărute între
1949 și 1967 — și rezumate, de asemenea,
în cîteva rînduri, de autor, precum și prin
articolele apărute în presă în anii 1966 și
1967.

Fără îndoială că volumul așa cum este al-
cătuit este folositor celor care vor să se
informeze despre oamenii de seamă din cul-
tura românească reprezentați în volum, bi-
bliografia însoțitoare, deși prinsă în limite
de timp — 1949—1967 pentru monografiile și
studiile și 1966—1967 pentru articolele de
presă — fiind suficientă pentru un prim con-
tact cu personalitatea căutată. Numele celor
aleși să figureze în acest volum reflectă, fi-
rește, interesul și — așa spune — gustul au-
torului pentru anumite personalități pe care
le-a socotit mai reprezentative. Oricare dintre
noi care ar voi să alcătuiască o asemenea
listă ar exclude pe unii dintre cei trecuți de
autor și ar include pe alții. De asemenea,
așezarea într-o categorie sau alta a unei per-
sonalități care s-a ilustrat în mai multe do-
menii de activitate este în funcție de punctul
de vedere al autorului. Dar oricîtă libertate
și-ar lua autorul, sînt nume și categorii care
se supun de la sine și nu pot fi ignorate.
Oricîtă admirație am avea, de pildă, pentru
marea interpretă a cîntecului popular Maria

Tănase, sau pentru „prințul operetei” Nicu
Leonard, ca să nu pomenim decît doar de
personalități care și-au găsit locul între cele
218 socotite de autor ca reprezentative pentru
„știință, cultură și artă” (oare „știință” și
„artă” să nu facă parte din „cultură”?).
(Vezi *Dicționarul limbii române moderne*.
Cultură: Totalitatea valorilor naționale și
spirituale create de omenire în procesul mun-
cii sociale desfășurate de-a lungul istoriei),
ne îndoiim că ele sînt mai semnificative pen-
tru cultura noastră decît Titu Maiorescu, de
exemplu, al cărui nume lipsește dintre
cei 218.

Autorul este liber, bineînțeles, să prefere
pe poetul Blaga filozofului Blaga și să-l
treacă pe acesta între literați și nu între fi-
lozofi. Dar nici să nu-l pomenească măcar
între Simion Bărnuțiu, Vasile Conta, Dim.
Gusti și Ion Petrovici, cu o trimitere la lite-
rați? Și dacă a fost trecut, alături de
I. Mincu, Alexandru Orăscu, putea să lip-
sească Petre Antonescu și Duiliu Marcu?
Altă omisiune, cu totul regretabilă este aceea
a lui Sextil Pușcariu căruia autorul nu i-a
găsit loc alături de Ovid Densusianu, Iorgu
Jordan și Al. Rosetti.

Criteriile de selecție într-o asemenea lu-
crare trebuie să fie fundamentate.

Între locul pe care îl ocupă o personali-
tate în volum și referințe trebuie să fie o mai
strînsă legătură. Un exemplu ar fi cel al
lui Dimitrie Cantemir. Acesta a fost trecut
la capitolul „istorie”, dar prima dintre căr-
țile de referință, și singura care e prezen-
tată și în rezumat, este lucrarea lui Dan Bă-
dărău: *Filozofia lui Dimitrie Cantemir*. Și
cum din nici una din celelalte referințe nu
reieșe că Dimitrie Cantemir ar fi fost și is-
toric, cititorul mai puțin avizat, adică tocmai
acela căruia i se adresează în primul rînd
cartea, ar fi în drept să se întrebe de ce
Cantemir n-a fost trecut printre filozofi.

Un echilibru trebuia păstrat și în prezen-
tarea biografică. Și ca să mă refer tot la
cîteva din numele pomenite mai sus, în timp
ce Maric Tănase i se acordă 6 rînduri, iar
lui Nicu Leonard 11, lui Ovid Densusianu i
se acordă 5 rînduri. Unora li se dau toate
datele biografice, altora nici una, afară de
anul nașterii și, cînd e cazul, al morții.

În privința lucrărilor de referințe, poate că
în locul criteriului arbitrar de timp ar fi mai
îndicat criteriul de valoare: să fie mențio-
nate acele monografii și studii, acele arti-
cole din presă care au într-adevăr o va-
loare pentru înțelegerea operelor și a perso-
nalităților prezentate.

Aceste mici obiecții nu micșorează, firește,
meritele muncii desfășurate de Ionel Maței
pentru alcătuirea acestei bibliografii de reco-
mandare dar luarea lor în considerare ar
putea duce la o ediție simțitor îmbunătățită.

T. PARVULESCU

Encyclopaedia of Library and Information Science. (Enciclopedia științei bibliotecii și informației). Editată de Allen Kent și Harold Lancour. Editor asistent William Z. Nasri. Vol. 1. A. Asociație. New York, Marcel Dekker, 1968. XII+676 p. cu fig.

Conceptută și proiectată să apară în 18 volume, lucrarea aceasta este o evidentă confirmare a teoriei și practicii „științei bibliotecii și informației”, privitye oa un tot unitar, indisolubil legate, tratate aici într-o expunere realizată cu toată profunzimea și competența.

Rod al unei colaborări internaționale, la care și-au dat contribuția experți cunoscuți (P. Kirkegaard, A. I. Mikhailov, S. S. Snyders, R. S. Taylor, S. R. Ranganthan ș.a.), un comitet de redacție care cuprinde reprezentanți din întreaga lume (Olga S. Akhmanova, Jack Belzer, Charles P. Bourne, Douglas W. Bryant ș.a.), această enciclopedie se înscrie pe un plan superior tuturor realizărilor de pînă acum efectuate pe plan național.

Se știe că cel de-al șaselea deceniu al secolului nostru a cunoscut un avînt deosebit în crearea de școli și centre de specialitate de tipul primului „Center for Documentation Research” (1955). Acestea urmăresc modernizarea programelor și folosirea unor sisteme de mare eficiență pentru regăsirea informațiilor și a documentelor, privitye în lumina noilor concepte și tehnici, ce se impun în egală măsură biblioteconomiei și informației. Astfel privitye noua știință, prezenta enciclopedie confirmă principiile unanim recunoscute a ceea ce a devenit „un integrated Library and information science” („o știință comună a bibliotecii și informației”).

Volumul de față, operă colectivă a 73 de personalități în domeniul bibliotecii, informației și în domenii apropiate, cuprinde 93 note, prezentate în ordine strict alfabetică, ca un dicționar, adevărate sinteze ce concentrează idei esențiale privind cele două domenii ale aceleiași științe, de exemplu: „Accesul în bibliotecile publice”; „Bibliotecile în antichitate și evul mediu”; „Rezumate și rezumarea (abstracte)”; „Clasificarea abstractelor”. La fiecare notă s-a adăugat un bogat material de referință și bibliografie, uneori trimiteri încrucișate la subiecte conexe.

Încredințați de importanța unei unități depline între biblioteconomie și informatică, cei ce și-au dat contribuția la această monumentală enciclopedie au reușit să aducă un serviciu imens bibliotecarilor, documentariștilor, arhiviștilor, specialiștilor ca și cercetătorilor în mașini electronice de calcul, tuturor celor interesați în diferitele domenii ale informației.

Simona NISTOR

Berescu, Gh. **Etica muncii și modul de viață.** Buc., Editura politică, 1969.

Îndreptarea atenției cercetătorilor din domeniul științelor sociale spre investigarea complexului univers al transformărilor ce se petrec în conștiința maselor ca reflex al realităților socialiste și surprinderea formelor sub care se manifestă acesta în comportamentul omului în muncă și în viața extra-profesională sînt sarcini de mare răspundere tratate de partid acestui domeniu.

O dată cu generalizarea relațiilor socialiste asupra întregii economii a țării, oamenii muncii devin pe lîngă producătorii bunurilor materiale și principalii beneficiari în rezultatul activității lor. Fiind reali stăpîni ai mijloacelor de producție, contribuția lor la organizarea și conducerea producției, a întregii vieți sociale este decisivă. Acest nou cadru generează noi valori și norme etice. Aceste cerințe ale eticii evoluează o dată cu relațiile sociale care le-au generat, se perfecționează în pas cu ele, permanent. Încetățenirea lor în conștiința maselor se face în luptă cu vechile atitudini, norme de viață, cu rămășițele moralei burgheze.

O altă problemă abordată în volum, de o deosebită actualitate, este aceea referitoare la consecințele progresului tehnic asupra conștiinței oamenilor. Realitățile din lumea capitalistă sînt elocvente privind consecințele nefaste ale pătrunderii științei și tehnicii în producție. Omul muncii, înlăturat conștient din angrenajul luării deciziilor, datorită naturii profund inumane a modului de organizare capitalist, se transformă într-un automat. Abrutizarea își pune pecetea astfel asupra unei importante categorii de oameni, funcțiile culturale și etice fiind estompate.

Socialismul transformă radical caracterul muncii. Datorită noilor poziții pe care le ocupă oamenii muncii în procesul de producție, a desființării exploatării, socialismul stimulează dezvoltarea conștiințelor culturale și științifice ale indivizilor, a inițiativei și a responsabilității, contribuind la perfecționarea neconținută a omului, la dezvoltarea sa multilaterală.

În capitolul consacrat conținutului moral al îndatoririlor muncii, analiza surprinde cele mai intime resorturi ale determinării și evoluțiilor lor. Îndeplinirea cu corectitudine a obligațiilor de muncă reprezintă îndatorirea fundamentală a omului în socialism, ea fiind în același timp o componentă a moralei socialiste. În continuare, autorul, în urma investigației concrete a unui eșalon al clasei muncitoare din județul Bacău, prezintă un punctaj al acestor indicatori, punctaj ce relevă sintetic noua atitudine caracteristică

muncitorilor Românici socialiste. El cuprinde: îndeplinirea planului de muncă și a programului, perfecționarea profesională, calitatea muncii, întruajutorarea și colaborarea, inițiativa și spiritul creator, participarea la organizarea muncii, corectitudinea și conștiinciozitatea, grija față de avutul obștesc, exemplul în muncă, utilizarea efectivă a timpului de muncă. Concluzia pe care o trage autorul, concluzie ce corespunde realității, este aceea că în anii socialismului s-a format în țara noastră un om conștient de îndatoririle sale de muncă, un om ce participă activ și conștient la perfecționarea societății socialiste.

Interesanta analiză întreprinsă de autor se extinde și asupra sferelor de viață dinafara activității în câmpul muncii. Modul de viață și evoluția funcțiilor familiei, corelația modului de trai cu funcția moral-educativă a familiei, timpul liber și sensul activității culturale de masă, urbanizarea și noile concepții asupra modului de viață cotidian sînt capitole ale cărții pline de idei interesante, de prețioase constatări privind noua morală dominantă în țara noastră, morală socialistă.

Dan PETRE

Jacta, Maximilian. **Procese celebre.** Culegere. Buc., Editura științifică, 1969.

O carte care suscită, de la început pînă la sfîrșit, curiozitate și interes. Și cu drept cuvînt, deoarece ea atrage nu numai prin elementul de senzațional creat de desfășurarea faptelor și de numele persoanelor judecate, ci pentru că procesele prezentate constituie vii mărturii ale vremii, adevărate documente care reflectă colorat viața și moravurile societății în care ele s-au desfășurat.

Cartea cuprinde o culegere de 9 procese alese dintr-o lucrare mai vastă, în mai multe volume, intitulată *Berühmte strafprozesse* (Procese penale celebre), a scriitorului german Maximilian Jacta.

Două dintre procese, desfășurate în Franța, în secolul al XIX-lea, privesc doi celebri scriitori, Gustave Flaubert și Charles Baudelaire, care au fost profund afectați de aceste injuste judecăți, rod al convenționalismului moralei burgheze.

Procesul lui Gustave Courbet ne evocă cu putere brămintătele vremuri în care a fost răsturnat primul guvern de dictatură a proletariatului, Comuna din Paris. Cartea ne informează asupra tragicului sfîrșit al pictorului, consecință a suferințelor îndurate prin nedreapta lui eliminare din viața artistică franceză.

Cartea ne transpune apoi în atmosfera înăbușitoare a Prusiei lui Friederich Wilhelm al IV-lea, prin redarea procesului scriitoarei germane Bettina von Arnim, ajunsă pe banca acuzaților pentru vina de a fi fost purtătoare a unor concepții înaintate, pentru acea epocă.

Un savuros umor, pe de o parte, o impresie de tristețe, pe de altă parte, se desprind din citirea procesului lui Wilhelm Voigt (*Căpitanul din Köpenick*) care conține de fapt o vie critică la adresa spiritului militarist german din Reich-ul lui Wilhelm al II-lea. Proces care a inspirat romanul și piesa cu același nume (ce se mai reprezintă și astăzi cu succes).

Din paginile acestei cărți apare Ioanathan Wild „așa-zisul rege” al răufăcătorilor din Londra și procesul său, iar ca peisaj tabloul viu al criminalității din Anglia, la începutul secolului al XVIII-lea. Ioanathan Wild, cu ciudata lui faimă, l-a inspirat pe Berthold Brecht în creația semnificativului personaj Mackie-Șișul, din celebra sa lucrare *Opera de trei parale.*

Prin redarea procesului unui tînăr cadet englez, George Archer-Shee, acuzat pe nedrept de furt, ni se dezvăluie cu realism rigiditatea și birocratismul justiției engleze de la începutul acestui veac.

Cartea cuprinde și un proces judecat, relativ recent, în S.U.A. — procesul doctorului Sander — care ilustrează viu cum se pot evita în mod abil rigorile legii penale, în cadrul justiției americane, în situațiile în care inculpatul dispune de mijloace materiale.

În fine, o colorată frescă a moravurilor politice din Franța, în ajunul primului război mondial, apare prin redarea procesului soției ministrului francez Caillaux.

Autorul descrie atrăgător, cu lux de amănunte, împrejurările de fapt care au dus la aceste procese, desfășurarea interesantă a dezbaterilor, precum și mecanismul procedural din țara și epoca respectivă.

Camelia IONESCU

Bandi, Hans-Georg. **Originea eschimoșilor.** Buc., Editura științifică, 1969.

Lucrarea profesorului elvețian Hans-Georg Bandi, remarcabil arheolog, participant la mai multe expediții arheologice (Groenlanda, Alaska, insulele Clavering ș.a.) este rezultatul cercetărilor directe efectuate de autor pe teren, în laborator sau muzeu, adăugînd acestora, pentru competența sa analiză a originilor îndepăntate ale eschimoșilor, atît datele etnografice, lingvistice, cit și antropologice.

În bogata literatură dedicată acestor pionieri ai Nordului, lucrarea lui Bandi este ca însăși o pionieră pe calea puțin cunoscută dar îndolung controversată a originilor acestor populații.

Cercetările arheologice din Arctica și Subarctica efectuate în ultimii 40 de ani au scos la iveală dovezi concludente privind preistoria eschimoșilor și trecutul lor milenar, permițîndu-ne să ne facem o imagine aproximativă despre formarea, dezvoltarea și răspîndirea culturii eschimoșilor.

Bucurându-se de binemeritate aprecieri, cartea învățatului elvețian a cunoscut mai multe ediții în alte țări. Editura științifică pune la dispoziția cititorilor săi o ediție revăzută și completată de autor special pentru cititorii din țara noastră.

Îngrijirea științifică a ediției românești aparține prof. univ. Ion Nestor după traducerea Luciei Berciu.

Corneliu MATEESCU

Müller, Joseph E. *Arta modernă*. Buc., Editura științifică, 1969.

Miscarea artistică contemporană îmbrățișează direcții atât de diferite și contradictorii, folosește soluții atât de surprinzătoare, încât înțelegerea ei, chiar și pentru cei cu o bogată experiență în frecventarea artei, este destul de dificilă. Lucrarea *Arta modernă* de E. Müller cu o prefață a cunoscutului critic de artă Dan Grigorescu, deși de mici proporții, reprezintă o sinteză valoroasă și accesibilă pentru mase largi de iubitori de artă, un ghid prețios pentru o mai bună înțelegere a ei. Ceea ce este deosebit de important — și cartea lui Müller urmărește în primul rând această problemă — este distincția între nouitatea adevărată și cea falsă, între adevăratele inovații și înnoirea doar a unor tehnici și acestea adeseori discutabile.

Cu multă convingere, cartea demonstrează că multiplele fenomene existente în arta modernă nu constituie un simplu capriciu al artiștilor, o chestiune de modă, o manifestare de snobism, ci răspund unor necesități, unor mutații reale în sensibilitatea omului contemporan.

Prefața lucrării, semnată de criticul Dan Grigorescu, nu reprezintă numai un comentariu ci și o poziție critică față de diferitele tendințe ale artei moderne. În acest fel, cititorul poate să se apropie avizat, cu discernământ, de asemenea orientări și curente ca naturalismul, suprarealismul, expresionismul, abstracționismul — de la cel geometric la cel liric, arta informală etc., să urmărească în mai mare cunoștință de cauză probleme ca formarea artei moderne, ostilitatea publicului; naturalismul în decursul istoriei și limitele sale; realismul intelectual; deformările; cultul iraționalului; noul limbaj al artei figurative etc., să descifreze sensurile, adeseori deosebit de profunde, ale capodoperelor artei moderne.

Interesul deosebit pentru lucrarea lui Joseph E. Müller este determinat îndeosebi de strălucita sinteză ce o realizează acesta asupra creației unor mari artiști ca Bonard, Matisse, Braque, Brâncuși, Villon, Chagal, Laurence, Picasso, Liger, Mondrian, Kandinsky etc., etc.

T. M.

Ráth-Végh István. *Istoria culturală a proștii omenești*. Buc., Editura științifică, 1969.

Cartea aparține scriitorului maghiar Ráth-Végh István care a demisionat din magistratură în perioada antebelică și care scrie, între altele, despre sine: „În casa părintească m-au învățat să nu mă zbat, în viață, după o felie mai mare de pîine sau cozonac, ci să-mi folosesc aptitudinile în lupta pentru ridicarea omenirii și împotriva lenei spirituale”.

Cartea întreprinde vaste săpături arheologice în moravuri, mentalități, obiceiuri, iluzii ale unor lumi apuse, sub forma ironiei culte, susținute de date abundente, într-o limbă bogată.

Autorul mușcă pînă aproape de rădăcinile răului, arată cum pot fi de artificioase, înșelătoare, flori ale lumii feudale, în unison cu rînduile nedrepte, absurde, în care nu are valoare omul ca atare, ci titlul, averea, participarea la întreaga cohortă a vanităților, autoiluzionărilor — toate purtînd pecetea ridicolului și unele dintre ele chiar a înumanității.

Este remarcabilă strădania autorului de a depista și selecta de pe spațiile mai puțin cunoscute ale istoriei culturii elemente caracteristice și colorate care dau o imagine a modului în care rațiunea omenească sănătoasă eșuează uneori, apropiindu-se de faliment.

Pașinile cărții evocă himera febrei auru-lui; aruncă priviri pline de sarcasm în lumina de falsă strălucire a curților domniilor absolute, se oprește asupra particularităților megalomaniei etichetei de la Versailles și a curții spaniole; se ocupă de mania titlurilor și rangurilor (între altele de moda arborilor genealogici fantastici care conduc „originea” unor familii chiar și pînă la Adam și Eva); insistă asupra faimoaselor procese din evul mediu în care apar ca inculpați animale; creionează figuri de învățați care au fost ostili unor progrese ale științei vremii lor; descrie mecanisme de constituire și răspîndire a unor știri ziaristice mincinoase, în care este exploatată credulitatea unui anumit public; încheie cu istoria flintului, înfățișînd dragostea epocii cavalerilor, curtenia franceză, galanteria spaniolă, cochetăria italiană.

Datele cărții și satira sînt a autorului aduc un real serviciu cititorului de azi, arătîndu-i prin ce druzauri aride, întortocheate, pline de spini și bălării și-a croit cale progresul istoric.

I. S.

EDITURA TEHNICĂ VĂ PREZINTĂ SERIA A.M.C.

Încă din anul 1964, sub egida Editurii tehnice, apare Seria A.T.M. (Automatică, Telemecanică, Metrologie) care, începând cu volumul 9 (anul 1967), își schimbă denumirea în A.M.C. (Automatică, Metrologie, Calculatoare).

Volumele, cuprinse în această serie, înseamnă circa 20—30 de articole sintetice scrise de specialiști din țară și din străinătate, cuprinzând concepții generalizatoare prezentate în congrese, simpozioane, colocvii internaționale sau în consfăturile importante din țară.

În totalitatea ei, seria urmărește să transmită unui cerc larg de cititori experiența acumulată în țările avansate referitoare la principiile, metodele și mijloacele metrologiei, utilizării aparatelor de măsurat și de reglare, automaticii, tehnicii calculului, ciberneticii, telemecanicii.

La alcătuirea volumului 11 din această serie au colaborat ing. N. Ghiță, ing. C. Simbotin, dr. ing. A. Millea, ing. D. Fințescu și ing. C. Racoviță. Volumul a apărut în decembrie 1968 și cuprinde trei secțiuni care se bazează în principal pe congresele internaționale din 1967 MESUCORA (măsurători, control, reglare), IMEKO (Confederația Internațională de Măsurări) și pe materialele sesiunii de automatică — București, 1967 — organizată de Comisia de Automatizare a Academiei din R.S. România. În volum sînt prezentate succint toate comunicările expuse, iar în articole de sinteză sînt indicate direcțiile principale din domeniile: măsurări termice, măsurări de mărimi mecanice, controlul industrial, măsurări de mare precizie, măsurări specifice sistemelor energetice, traductoare, mijloace de prelucrare a informațiilor în măsurări, analize fizico-chimice moderne, siguranță în funcționare, telemecanică, acționări electroce reglabile.

La întocmirea volumului 12, apărut în cursul acestui an, au colaborat ing. M. Leon, ing. L. Trufinescu, ing. V. Ionescu, ing. C. Brana, ing. S. Florea, ing. D. Georgescu. Cuprinsul volumului se bazează pe materialele Conferinței FID/IFIP „Înmagazinarea, reținerii și difuzarea mecanizată a informațiilor”, care a avut loc la Roma în 1967, „Al Cincilea Congres Internațional de Cibernetică” desfășurat la Namur în 1967 și Simpozionul IFAC „Identificarea în sistemele de reglare automată” de la Praga 1967.

Volumul mai cuprinde și articole de sinteză în care se discută probleme ridicate de specialiști cu renume mondial în referate sau în discuții la mese rotunde. Articolele asigură o informare succintă și eficientă asupra eforturilor de cercetare făcute pe plan mondial și a realizărilor curente în aceste

domenii ale tehnicii. De asemenea, sînt cuprinse și articole independente scrise de specialiști din țară, reprezentînd sinteze cu un aparat bibliografic cuprinzător.

Tot în acest an este programat să apară A.M.C. volumul 13. Volumul va avea două secțiuni. Prima parte va cuprinde *Instruirea în știința calculatoarelor*, precum și un articol de informare asupra stadiului actual al utilizării calculatoarelor în Europa.

Cea de-a doua secțiune va cuprinde un studiu scris de Gr. C. Moisil, privind realizările școlii românești în domeniul tehnicilor de calcul și al calculatoarelor.

Ioana BRICIU

Pop, Simion. *Criza de timp*. Buc., Editura pentru literatură, 1969. 287 p.

Este în ultimul roman al lui Pop Simion o tensiune ce se transmite cititorului de la primele rînduri. Nu o literaturizare a unui traumatism pricinuit de un accident real, ci o seismogramă de dureroasă percepție a consecințelor lui psihice.

Într-o stare de semiletargie, pe masa de operație, naratorul parcurge „clipe-limită” și se comunică cu acuitatea intenselor trăiri. În cursa împotriva morții, croul este prizonierul percepțiilor concrete, investiminte în sunet și culoare. Doctorul are „ochi albaștri cenușii, cu irizări de verde”, încercarea este umitor de albă, miroase a clorofom, iar privind în curtea spitalului zărește copacii „despăduși”, cu firidurile de ciori, emigrînd „din nuc în nuc”. Conștiința accidentatului pendulează între viață și neființă, iar senzațiile prezentului (doctorița, sora, chirurgia, ordinea lui scurte) declanșează prin asociații dezordonate imagini care năvălesc din străfunduri, întretîind spațiile abisale. Este o retragere în timp, și o instinctivă luptă împotriva unei întrebări, neformulate complet, dar subzistînd ca o prezență fizică: ce se va întîmpla cu el.

Pentru a se elibera de obsesia clipei încercînd să se sustragă groazei și să-și păstreze luciditatea, naratorul reinvie perioade din viața sa, lungînd-o „cu ani de memorie”. Și din noianul de fapte, întîmplări apare pe scenă portarul liceului, Hebe Iosif, cel ce și-a vindut cu anticipație scheletul pentru laboratorul de anatomie, la oferta profesorului de specialitate. Din același ținut al subconștiinței apar în acest film retrospectiv tatăl său, Tudor Tunsu, stăpînul unei mori de apă în satul său de baștină, mama și frații, bunicii și vecinii. Luminile se sting și se aprind, iar bolnavul, smulgîndu-se din conul de penumbra, vede cu ochii minții derulîndu-se evenimentele de mult uitate, reface din linii abrupte, frînte, itinerariul acelei zile de groază — a accidentului.

Remarcabilă este retranscrierea stărilor prin care trece naratorul înainte și după accident, când vrea să știe tot ce se întâmplă cu el, fie că va depăși sau nu punctul critic — strădania de a-și proiecta ancora în trecutul apropiat, pentru a rezista din punct de vedere psihic.

Din același instinct al conservării naratorul scrie în gînd o carte de călătorii în țări necunoscute sau se vede mergînd ca mai înainte. Și ca încheiere reproducem profesia lui de credință: „Pînă nu înveți să mori, nu știi să trăiești“.

Elena BERAM

ianuarie — februarie — martie 1970

4 IANUARIE — 50 de ani de la moartea (1920) prozatorului și dramaturgului spaniol BENITO PÉREZ GALDÓS (n. 1843).

Doña Perfecta. Traducere, prefată și note de Andrei Ionescu. Buc., E.L.U., 1965. 243 p. (Clasicii literaturii universale); *Zaragoza*. Texte alese. Studiu introductiv, note și vocabular de Marieta Pletreanu. Buc., Editura științifică, 1967. 120 p.

— 10 ani de la moartea (1960) scriitorului francez ALBERT CAMUS, laureat al Premiului Nobel (n. 1913).

Ciuma. Introducere de Constantin Ciopraga. Buc., E.L.U., 1965. 270 p.; *Exilul și împărăția*. Eseuri și nuvele. Traducere și prefată de Irina Mavrodin. Buc., E.P.L., 1968. I + 366 p. (B.P.T., 462); *Străduin. Ciuma*. Prefată de Georgeta Horodincă. Buc., E.P.L., 1968. LVII + 398 p. (B.P.T., 463); *Mitul lui Sisif*. Traducere, prefată și note de Irina Mavrodin. Buc., E.L.U., 1969. XXVI + 154 p.

Vîtner, Ion. *Albert Camus sau tragicul existenței*. Buc., E.L.U., 1968. 476 p. cu portr.

5 IANUARIE — În luna ianuarie se împlinesc 140 de ani de la nașterea (1830) lui PETRE ISPIRESCU, scriitor și folclorist român (m. 1887).

Petre Ispirescu povestind copililor. Precuvîntare de Eusebiu Camilar. Buc., Editura tineretului, 1960. 144 p.; *Tinerete fără bătrînețe și viață fără de moarte*. Buc., Meridiane, 1961. 19 f.; *Prislea cel voinic și merete de aur*. Prefată: Ion Stăvărus. Coperta și ilustrațiile: Val Munteanu. Buc., E.P.L., 1962. XVI + 280 p. + 10 f. pl.; *Basme*. (Pentru clasele V—VIII). Prefată și note de Corneliu Bărbulescu. Buc., Editura tineretului, 1965. 223 p. cu portr. (Bi-

blioteca școlară, 105); *Basme*. Precuvîntare de Eusebiu Camilar. Ilustrații de Florica Cordescu Jebelleanu. Buc., Editura tineretului, 1966. 160 p.; *Povești*. Buc., Editura tineretului, 1966. 64 p. (Traista cu povești); *Zina Zinelor*. Basme, legende, snoave. Ed. îngrijită de Radu Albala. Prefată de Corneliu Bărbulescu. Ed. a 2-a revăzută și adăugită. Buc., E.P.L., 1966. XXXVI + 452 p. (B.P.T., 9); *Făt-Frumos cel rădăci*. Repovestire în imagini de Sorin Obreja. Buc., Editura tineretului, 1968. 12 f. cu ilustr.; *Ileana Simziana*. Poveste populară românească. Buc., Editura tineretului, 1968. 63 p. (Traista cu povești); *Legende sau Basmele românilor*. Ed. îngrijită de Aristia Avramescu. Prefată de Jorgu Jordan. Buc., E.P.L., 1968. XV + 471 p.

15 IANUARIE — 175 de ani de la nașterea (1795) scriitorului rus A. S. GRIBOEDOV (m. 1829).

Prea multă minte strică... Comedie în 3 acte în versuri. În românește de Adrian Maniu. Buc., Cartea rusă, 1957. 251 p. cu ilustr.

— 120 de ani de la nașterea (1850) poetului român MIHAI EMINESCU (m. 1889)

Vezi referințele bibliografice din *Calendar* (aprilie—mai—iunie 1969). In: *Revista bibliotecilor*, 22. nr. 3, mar 1969, p. 192.

18 IANUARIE — 1821. Pandurii, avînd în frunte pe Tudor Vladimirescu, încep răscoala în Oltenia și Muntenia.

21 IANUARIE — Se împlinesc 100 de ani de la moartea (1870) lui A. I. HERZEN, democrat revoluționar rus, filozof materialist și scriitor (n. 1812).

Despre munca literară. Buc., Cartea rusă, 1958. 479 p. (Mica bibliotecă critică, 57); *Amintiri și cugetări*. Vol. 1—4. Buc., Cartea rusă — E.L.U., 1958—1961. 4 vol.; *Cine-i de vină?* (Roman). În românește de Tamara Gane. Buc., E.L.U., 1962. 263 p.

— 1924. A murit V. I. Lenin.

24 IANUARIE — *Unirea Principatelor Române*.

Vezi: Maciu, Vasile. *Condițiile unirii Moldovei și Țării Românești*. In: *Revista bibliotecilor*, 19. nr. 1, ian 1966, p. 50—51; Raus, Lidia și Stoica, Ion. *Unirea Țărilor Române*. (Bibliografie selectivă). In: *Revista bibliotecilor*, 19. nr. 1, ian 1966, p. 51—53.

25 IANUARIE — 50 de ani de la moartea (1920) pictorului și sculptorului italian AMEDEO MODIGLIANI (n. 1884).

Modigliani. Portrete. Text de San Lazzaro. Buc., Meridiane, 1966. 17 p. + 15 f. reprod. (Mică enciclopedie de artă).

Salmon, André. *Viața pasionată a lui Modigliani*. Buc., Meridiane, 1968. 348 p.

28 IANUARIE — 90 de ani de la nașterea (1880) lui CAMIL RESSU, pictor, grafician și pedagog român (m. 1962).

Insemnări. Cuvînt înainte: prof. dr. Gh. Ghiescu. Buc., Meridiane, 1967. 127 p. cu ilustr. + 5 f. pl.

Cosma, Gheorghe. *Camil Ressu.* Buc., Meridiane, 1967. 80 p. cu ilustr.

— 1943. Apare ziarul patriotic ilegal „România liberă”.

30 IANUARIE — Se împlinesc 130 de ani de la apariția revistei „Dacia literară”, editată de Mihail Kogălniceanu (1840).

— 250 de ani de la nașterea (1720) pictorului și gravorului venețian BERNARDO BELLOTTO, numit și CANALETTO (m. 1780).

— 25 de ani de la Congresul general al Sindicatelor unice din România, la care s-a constituit Confederația Generală a Muncii (1945).

1 FEBRUARIE — 1933. Sub conducerea P.C.R., muncitorii petrolști din Valea Prahovei se rîdică la luptă.

3 FEBRUARIE — 100 de ani de la nașterea (1870) scriitoarei italiene ADA NEGRI, reprezentantă a verismului (m. 1945).

4 FEBRUARIE — 150 de ani de la nașterea (1820) scriitoarei cehe BOZENA NEMCOVÁ, promotoare a realismului critic și creatoare a stilului clasic în proza cehă (m. 1862).

Bunicuța. Roman. Prefață de Corneliu Barborică. Buc., E.P.L., 1962. XXXI + 328 p. + 1 f. portr. (B.P.T., 155); *Virtuțea de aur.* Povești. Buc., Editura tineretului, 1967. 240 p.

10 FEBRUARIE — 15 ani de la moartea (1955) actriței române SONIA CLUCERU (n. 1892).

Sonia Cluceru. Prezentare de Virgil Brădățeanu. Buc., Meridiane, 1963. 36 p. + 15 f. pl. (Figuri de seamă ale teatrului românesc).

13 FEBRUARIE — 35 de ani de la moartea (1935) filologului român IOAN BIANU, fondatorul și organizatorul Bibliotecii Academiei Române (n. 1856).

— 90 de ani de la nașterea (1880) sociologului și filozofului român DIMITRIE GUSTI (m. 1955).

Pașni alese. Texte stabilite și note de Ovidiu Bădina și Octavian Neamtu. Studiu introductiv de Ovidiu Bădina. Buc., Editura științifică, 1965. 408 p. + 12 f. pl.; *Opere.* Studiu

introdutiv de Ovidiu Bădina. Texte stabilite, comentarii, note de Ovidiu Bădina și Octavian Neamtu. Vol. 1. Buc., Editura Academiei, 1968. 563 p. cu ilustr. + 1 f. portr.

Bădina, Ovidiu. *Dimitrie Gusti.* Contribuții la cunoașterea operei și activității sale. Buc., Editura științifică, 1965. 208 p.; Bădina, Ovidiu și Neamtu, Octavian. *Dimitrie Gusti.* Viață și personalitate. Buc., Editura tineretului, 1967. 239 p. + 20 f. pl. (Oameni de seamă).

15 FEBRUARIE — 130 de ani de la nașterea (1840) lui TITU MAIORESCU, critic literar, estetician și om politic român (m. 1917).

Critice. Antologie și prefață de Paul Georgescu. Text stabilit de Domnica Stoicescu. Buc., E.P.L., 1966. LXXXI + 621 p.; *Critice.* Prefață de Paul Georgescu. Text stabilit, tabel cronologic, indice și bibliografie de Domnica Filimon-Stoicescu. Vol. 1-2. Buc., E.P.L., 1967. Vol. 1: CVII + 275 p. + 1 f. portr.; vol. 2: 576 p. (Minerva); Din „*Critice*”, Studiu introductiv de Liviu Rusu. Ed. îngrijită de Domnica Filimon-Stoicescu. Buc., Editura tineretului, 1967. 400 p. (Lyceum, 12).

— 1907. A izbucnit marea răscoală a țăranilor îndreptată împotriva claselor exploatare.

Bădea, M. și Ilincioiu, I. *Răscoala țăranilor din România — 1907.* Buc., Editura politică, 1967. 152 p.

Vezi și: Vlădescu, George. *1907 în literatura română.* Bibliografie selectivă. In: *Revista bibliotecilor*, 20, nr. 1, ian 1967, p. 44-45.

— 1933. În zilele de 15-16 februarie au avut loc eroicele lupte ale muncitorilor de la Atelierele „Grivița”, conduse de P.C.R.

Deac, Augustin și Matei, Gheorghe. *Februarie 1933.* Ecoul internațional al eroicelor lupte ale cefeștilor și petrolștilor. Buc., Editura științifică, 1967. 304 p. cu ilustr. + 14 f. facs.

18 FEBRUARIE — 225 de ani de la nașterea (1745) fizicianului italian ALESSANDRO VOLTA, inventatorul electroforului (m. 1827).

20 FEBRUARIE — 50 de ani de la moartea (1920) exploratorului american ROBERT EDWIN PEARY, primul care a atins Polul Nord (n. 1856).

21 FEBRUARIE — 165 de ani de la nașterea (1805) lui TIMOTEI CIPARIU, filolog și lingvist român, participant la revoluția de la 1848 din Transilvania (m. 1887).

— 105 ani de la nașterea (1865) publicistului și prozatorului român ANTON BALBAȘA (m. 1899).

Scriseri alese. Text ales și stabilit, studiu introductiv, note și bibliografie de Virgiliu Ene. Vol. 1—2. Buc., E.P.L., 1965. Vol. 1: XLVII + 356 p. + 1 f. portr.; vol. 2: 368 p.; Moș Teacă. Ilustrații de Eugen Taru. Buc., E.P.L., 1968. 244 p.

22 FEBRUARIE — 160 de ani de la nașterea (1810) poetului român GRIGORE ALEXANDRESCU (m. 1885).

Poezii. Memorial de călătorie. Ed. îngrijită de I. Fischer. Buc., E.P.L., 1961. XXVII + 284 p. + 1 f. portr. (B.P.T., 97); Poezii. Buc., Editura tineretului, 1963. 128 p. cu portr. (Cele mai frumoase poezii); Versuri și proză. Culegere și prefață de Silviu Iosifescu. Text stabilit, note, tablou bibliografic de I. Fischer. Ed. a 2-a. Buc., Editura tineretului, 1964. 271 p. cu portr. (Biblioteca școlară, 75); Făbule și alte scrieri. Ed. îngrijită de I. Fischer. Prefață de P. Marcea. Buc., E.P.L., 1967. 287 p.; Versuri și proză. Text stabilit și note de I. Fischer. Studiul introductiv și notele finale de Florin Mihăilescu. Buc., Editura tineretului, 1967. 280 p. (Lyceum, 3).

Călinescu, G. Gr. M. Alecsandrescu. Buc., E.P.L., 1962. 260 p. + 8 f. pl.

— ZIUA CEFERIȘTILOR.

23 FEBRUARIE — Se împlinesc 25 de ani de la moartea (1945) lui A. N. TOLSTOI, scriitor rus și sovietic (n. 1883).

Aelita. Buc., Cartea rusă, 1958. 203 p.; Despre munca literară. Buc., E.L.U., 1961. 306 p.; Gobelinul reginei Marie-Antoinette și alte povestiri. Buc., E.P.L., 1961. XX + 308 p. + 1 f. portr. (B.P.T., 56); Hiperboloidul inginerului Garin. Roman. Buc. E.P.L., 1961. 300 p.; Petru I. (Roman). Buc., E.L.U., 1962. 768 p.; Calvarul. Prefață și tabel cronologic de Tatiana Nicolescu. Vol. 1—3. Buc., E.P.L., 1963. 3 vol. (B.P.T., 173—175); Cheia de aur sau Minunatele pățanii ale lui Burattino. Buc., Editura tineretului, 1967. 104 p.

25 FEBRUARIE — 80 de ani de la apariția ziarului „Munca”, organ politic muncitoresc (1890).

— 1848. La sfârșitul lunii februarie a apărut „Manifestul Partidului Comunist”, elaborat de Karl Marx și Friedrich Engels.

27 FEBRUARIE — 120 de ani de la nașterea (1850) pictorului ION ANDREESCU, unul dintre clasicii picturii românești (m. 1882).

Bogdan. Radu. Ion Andreescu. Buc., Meridiane, 1962. 9 p. + 11 f. pl. (Arta pentru toți).

— 30 de ani de la moartea (1940) lui NICOLAE TONITZA, pictor, grafician și publicist român (n. 1881).

Scriseri despre artă. Cuvînt înainte de Tudor Arghezi. Culegere de texte, cu adnotări și o prefață de Raul Șorban. Ed. a 2-a. Buc., Meridiane, 1964. 202 p. cu ilustr. + 6 f. pl.

Comarnescu, Petru. N. N. Tonitza. Buc., Editura tineretului, 1962. 296 p. + 20 f. pl. (Oameni de seamă); Brezlanu, Barbu. Tonitza. Buc., Editura Academiei, 1967. 220 p. cu ilustr.

— 50 de ani de la moartea (1920) lui A. D. XENOPOL, istoric, sociolog, economist și filozof român (n. 1847).

Opere economice. Texte alese, note și studiu introductiv de Ion Veverka. Buc., Editura Academiei, 1967. 323 p.; Scrieri sociale și filozofice. Ediție, studiu introductiv, comentariu și note de N. Gogoneață și Z. Ornea. Buc., Editura științifică, 1967. 432 p. + 1 f. portr. + 2 f. facs.

Gogoneață, Nicolae și Ornea, Z. A. D. Xenopol. Concepția socială și filozofică. Buc., Editura științifică, 1965. 264 p. + 4 f. pl.

2 MARTIE — 150 de ani de la nașterea (1820) lui MULTATULI (pseudonimul lui Edward Douwes Dekker), scriitor olandez (m. 1887).

Max Havelaar în Indiile olandeze. Roman. Prefață de Alexandru Sever. Buc., E.P.L., 1967. XX + 379 p. (B.P.T., 413).

5 MARTIE — 100 de ani de la nașterea (1870) scriitorului american FRANCK NORRIS (m. 1902).

Caracatița. Roman din viața Californiei. Prefață de Mircea Ivănescu. Buc., E.L.U., 1961. XXV + 574 p. + 1 f. portr. (Clasicii literaturii universale).

French, Warren. Frank Norris. Cu o postfață de Dan Grigorescu. Buc., E.L.U., 1967. 303 p.

— 15 ani de la moartea (1955) scriitoarei române HORTENSIA PAPADAT-BENGESCU (n. 1876).

Concert din muzică de Bach. Drumul ascuns. Cu un studiu introductiv de Silviu Iosifescu. Buc., E.P.L., 1963. XXXIX + 487 p. + 1 f. pl.; Teatrul. Ed. îngrijită și prefațată de Eugenia Tudor. Buc., E.P.L., 1965. XXIV + 386 p. + 8 f. pl.; Romane. Ed. îngrijită de Gheorghe Radu. Prefață de Eugenia Tudor. Vol. 1—2. Buc., E.P.L., 1966. Vol. 1: L + 430 p.; vol. 2: 335 p. (B.P.T., 349—350).

— 10 ani de la moartea (1960) lui ASZ-TALOS ISTVÁN, scriitor de limbă maghiară din țara noastră (n. 1909).

Vezi referințele bibliografice din: *Calendar* (Iulie-august-septembrie 1969). In: *Revista bibliotecilor*, 22, nr. 6, iun 1969, p. 382.

6 MARTIE — 25 de ani de la instaurarea primului guvern democratic din istoria României, condus de dr. PETRU GROZA (1945).

8 MARTIE — ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FEMEII.

9 MARTIE — 50 de ani de la moartea (1920) scriitorului român HARALAMB G. LECCA (n. 1873).

— Între 7 și 9 martie 1966 a avut loc Congresul de constituire a Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție.

11 MARTIE — 15 ani de la moartea (1955) bacteriologului scoțian ALEXANDER FLEMING, care a pus bazele științei moderne a antibioticelor, laureat al Premiului Nobel (n. 1881).

Maurois, André. *Alexander Fleming*. Post-față de prof. dr. N. Nestorescu. Buc., Editura medicală, 1965. 284 p.

12 MARTIE — 20 de ani de la moartea (1950) lui HEINRICH MANN, scriitor german antifascist (n. 1871).

Profesorul Unrat. (Sfârșitul unui tiran). Roman. Prefată de Horia Bratu. Buc., E.P.L., 1961. XXI + 274 p. + 1 f. portr. (B.P.T., 74); *Tineretea lui Henri IV*. Studiu introductiv de Ion Ianoși. Ed. a 2-a. Vol. 1-2. Buc., E.L.U., 1968. Vol. 1: 504 p.; vol. 2: *Implinirea și sfârșitul lui Henri IV*, 655 p.

Sora, Mariana. *Heinrich Mann*. Omul și opera. Buc., E.L.U., 1966. 415 p.

— 5 ani de la moartea (1965) lui G. CĂLINESCU, critic, istoric literar și scriitor român (n. 1899).

Vezi referințele bibliografice din: *Calendar* (aprilie-mai-Iunie 1969). In: *Revista bibliotecilor*, 22, nr. 3, mar 1969, p. 192.

14 MARTIE — 1883. A murit KARL MARX.

17 MARTIE — 30 de ani de la moartea (1940) actorului român ION (IANCU) BREZEANU (n. 1869).

Vasiliu, Mihai. *Ion Brezeanu*. Buc., E.S.P.L.A., 1959. 278 p. + 4 f. pl.

— 50 de ani de la prima reprezentare a Operei Române (1920), în localul Teatrului Național, cu opera „Aida” de Verdi.

18 MARTIE — 1871. Proclamarea Comunei din Paris.

19 MARTIE — 105 ani de la moartea (1865) lui NICOLAE FILIMON, prozator și critic muzical român (n. 1819).

Vezi referințele bibliografice din *Calendar* (Iulie-august-septembrie 1969). In: *Revista bibliotecilor*, 22, nr. 6, iun 1969, p. 382.

20 MARTIE — 150 de ani de la nașterea (1820) lui ALEX. IOAN CUZA, primul domnitor al Principatelor Unite (m. 1873).

Glurescu, Constantin C. *Viața și opera lui Cuza Vodă*. Buc., Editura științifică, 1956. 479 p. + 19 f. pl.; Mihalache, Marin. *Cuza Vodă*. Buc., Editura tineretului, 1967. 255 p. + 3 f. pl. (Oameni de seamă).

— 200 de ani de la nașterea (1770) poetului german J. C. F. HÖLDERLIN (m. 1843).

21 — MARTIE — 1922. Crearea de către Partidul Comunist Român a organizației comuniste de tineret din țara noastră — U.T.C.

25 MARTIE — 85 de ani de la nașterea (1885) prozatorului și poetului român MARTEI I. CARAGIALE, fiul lui I. L. Caragiale (m. 1936).

Pajere, Remember, Craii de Curtea Veche. Sub pecetea tainei. Ed. îngrijită și prefată de Perpessicius. Buc., E.P.L., 1965. XXV + 285 p. (B.P.T., 309); *Craii de Curtea-Veche*. Ed. îngrijită de Perpessicius. Studiu introductiv și note finale de Teodor Virgolic. Buc., Editura tineretului, 1968. 256 p. (Lyceum, 25.)

27 MARTIE — Ziua mondială a teatrului.

— 125 de ani de la nașterea (1845) savantului german WILHELM CONRAD ROENTGEN (RÖNTGEN), descoperitorul razelor X, laureat al Premiului Nobel (m. 1923).

Birzu, I. *Din istoria radiologiei. Viața și opera lui W. K. Roentgen*. Evoluția radiologiei. Aplicațiile medicale ale razelor X. Buc., Editura medicală, 1959. 76 p. cu ilustr.

Catalogul colectiv (II)

Metode de organizare a catalogului colectiv

Organizarea oricărui tip de catalog colectiv — acțiune de amploare și de durată — impune, ca o premisă necesară, organizarea unei colaborări constante între mai multe biblioteci. Numai după ce colaborarea a fost perfectată — bibliotecile participante asumându-și conștient și liber obligațiile ce decurg —, se poate trece la elaborarea planului de întocmire a catalogului colectiv.

Nu se pot stipula reguli stricte în această direcție, soluțiile depinzând de situația și posibilitățile concrete din fiecare țară în parte. Oricare ar fi însă condițiile locale, la elaborarea planului de organizare a catalogului colectiv trebuie să se țină seama de câteva mari principii generale, stabilite pe bază unor factori comuni, și anume: obiectivul principal, aria de cuprindere și dimensiunile catalogului colectiv, metoda de lucru, dependența de o anume bibliotecă, posibilitățile de personal și mijloacele financiare.

— Organizarea catalogului colectiv începe, așadar, totdeauna prin *alegerea bibliotecilor participante și definirea fondurilor ce se vor insera*. Criteriile însă variază: unele cataloage colective grupează numai biblioteci cu fonduri omogene; altele cumulează biblioteci de tip diferit, cu fonduri eterogene; uneori se are în vedere valoarea sau unicitatea colecțiilor, altelei accesibilitatea lor, altelei volumul sau diversitatea fondurilor.

Catalogul colectiv ideal tinde să fie *general și exhaustiv*. În lumina acestui principiu, întocmirea catalogului colectiv național — cel mai apropiat ca structură de catalogul colectiv ideal — se face prin inserarea fondurilor din cele mai mari și mai importante biblioteci ale țării, indiferent de profilul lor, precum și a fondurilor din cele mai reprezentative biblioteci speciale, oricât de restrânse. Este preferabil să se includă fondul unei biblioteci în întregime, chiar și cu lucrări ce par neimportante, decît să se creeze un climat de nesiguranță printr-o înglobare fragmentară.

Inițial, cataloagele colective au fost generale. Fixându-și limite, ele tind să se specializeze; se întocmesc pe discipline și adesea selectiv, cu delimitări privind data de apariție a publicațiilor, natura și originea lor (periodice, teze, publicații străine). În cele

mai multe țări, cataloagele colective s-au orientat spre publicații străine. În Elveția, spre exemplu, catalogul colectiv este de fapt un catalog de publicații străine, avînd rolul de a completa evidența bibliografică a patrimoniului național, al cărui nucleu îl constituie fondul „Helvetica” conservat în Biblioteca națională de la Berna.

Este imperios necesar să se stabilească de la început și să se urmărească consecvent un principiu clar în ceea ce privește *categoriile și genurile* de publicații ce se includ în catalog; procedîndu-se altfel, va fi foarte greu să se remedieze omisiunile ce se fac, golurile sau plusurile ce se creează printr-o înțelegere confuză a lucrurilor. Reamintim că există un principiu unanim acceptat care prevede inserarea în catalogul colectiv a tuturor publicațiilor, în afara acelor care, prin natura lor, necesită norme speciale de catalogare (manuscrite, stampe, hărți, note muzicale) și pentru care de multe ori se întocmesc cataloage suplimentare. Sînt totuși unele categorii de publicații cu care se procedează diferit; ne referim la broșuri, teze, extrase, cărți pentru copii, manuale școlare, care figurează în unele cataloage colective și în altele nu. Discuțiile se extind și asupra opțelor de popularizare sau asupra literaturii beletristice. În ceea ce privește publicațiile periodice, toți specialiștii sînt de acord în a recomanda întocmirea de cataloage colective speciale.

Un alt principiu de bază al organizării cataloagelor colective este principiul unității, al cumulării tuturor semnalărilor într-un singur instrument de informare, atît pentru ușurarea cercetării, cît și pentru o cunoaștere de ansamblu a patrimoniului inserat. Împărțirea în „secții” a catalogului colectiv nu înseamnă o abatere de la principiul unității, catalogul rămînd unul singur în structura sa, dar alcătuit din mai multe părți (sau fișiere).

Problema *dimensiunilor* catalogului colectiv este legată de funcțiile pe care le îndeplinește, de posibilitățile și de perspectivele ce i se preconizează. Din acest punct de vedere nu se poate vorbi de un principiu unic. Problema trebuie privită însă cu seriozitate de la început și nu soluționată prin fracționări sau limitări ulterioare, ce pot împietă asupra exactității și consecvenței întregii lucrări.

Bibliotecile participante trebuie să ajungă la un acord și asupra *caracteristicilor formale* ale colaborării lor, spre exemplu formatul fișelor, siglele, normele de catalogare, elementele necesare în descrierea publicațiilor pe care le semnalează. În general, catalogul colectiv se întocmește pe fișe de format internațional, utilizează sigle formate din litere și cifre, adoptă normele internaționale de descriere a publicațiilor, optează pentru o descriere mai simplă, redusă la elementele esențiale: autor, titlu, localitate și an de apariție, număr de pagini, colecție. Momentul de față se caracterizează prin efortul pe care-l fac cataloagele colective spre o uniformizare a descrierilor pe plan internațional.

De mare importanță pentru organizarea catalogului colectiv este *stabilirea metodei de lucru*. Sintetizând ceea ce literatura de specialitate și istoricul marilor cataloage colective ne indică în acest sens, ne vom opri asupra a trei dintre metodele cele mai cunoscute, și anume:

1. *Metoda lanțului circular* (Umlaufverfahren), creată și aplicată de F. Milkau pentru constituirea monumentalului *Gesamtkatalog der preussischen Bibliotheken*. Loturi de cite 150—200 de fișe, copii ale fișelor din catalogul alfabetic al Bibliotecii de stat din Berlin, treceau zilnic de la o bibliotecă colaboratoare la alta, pentru a se întoarce la sfârșit înapoi, având marcat pe ele siglele bibliotecilor care posedau lucrările respective, fiind completate și cu fișele publicațiilor ce nu figurau în catalogul circulant. Metoda lui Milkau s-a răspândit mai mult în Germania. Datorită acestui sistem de lucru, catalogul bibliotecii centrale nu este stingerit în activitatea lui, iar volumul de muncă depus pentru întocmirea catalogului colectiv se împarte între biblioteca centrală și bibliotecile participante. Dificultatea cea mare este însă realizarea unei copii a catalogului central; de asemenea, fondurile ce se confruntă trebuie să fie cât mai omogene, iar cataloagele bibliotecilor în prealabil uniformizate.

2. *Metoda raportării* (Meldeverfahren), inversă aceeași a lui Milkau, constă în trimiterea de fișe (copii) de către bibliotecile participante la serviciul de organizare a catalogului colectiv. Această metodă permite utilizarea catalogului colectiv de la început și în tot timpul organizării lui; atât constituirea nucleului, cât și creșterea catalogului se fac după același sistem; se pot insera fără dificultate fonduri eterogene. Metoda se bazează însă aproape exclusiv pe activitatea serviciului de organizare a catalogului colectiv. Acesta trebuie să trieze, să clasifice și să intercaleze un mare număr de fișe; pentru a nu se încărea inutil catalogul, trebuie ca din mai multe fișe ce descriu aceeași lucrare, primite de la diferite biblioteci, să se selecționeze fișa cea mai corect întocmită

și să se raporteze pe ea siglele celorlalte biblioteci. Este evident că bibliotecilor colaboratoare le revine o sarcină infinit mai ușoară — trimiterea regulată a unor copii de pe fișele noilor achiziții; fiind totuși metoda cea mai simplă și cea mai directă, se poate vorbi astăzi de o universalizare a ei.

3. *Compararea fișelor* din catalogul bibliotecii centrale cu fișele din cataloagele bibliotecilor participante. Dacă ele corespund, pe fișa bibliotecii centrale se notează și siglele celorlalte biblioteci; pentru publicațiile ce nu figurează în catalogul central se întocmesc fișe noi. Metoda se recomandă pentru biblioteci mici și poate fi cu succes adoptată la constituirea cataloagelor colective locale. Metoda comparării poate aduce îmbunătățiri diferitelor cataloage, premergînd uniformizării lor; ea asigură utilizarea neîntreruptă a catalogului central, dar privează în schimb, temporar, bibliotecile participante de cataloagele lor.

4. În momentul de față poate fi considerată ca o nouă metodă tehnica reproducerii fotografice sau microfilmării fișelor, cu o utilizare din ce în ce mai largă în munca de bibliotecă, contribuind — printre altele — la urgentarea procesului de constituire sau de completare a catalogului colectiv, ca și la uniformizarea descrierilor.

— În ceea ce privește *metoda de clasare a fișelor*, ea constituie încă obiectul unor preocupări speciale, așa cum s-a arătat în legătura cu definiția catalogului colectiv. Deși ordinea sistematică corespunde mai bine informării bibliografice, în cazul catalogului colectiv ea nu poate fi adoptată, deoarece nu toate bibliotecile lucrează după același sistem de clasificare și pentru că — practic — țineră la zi a unui catalog colectiv sistematic nu este posibilă. În organizarea catalogului colectiv s-a impus definitiv ordinea alfabetică. Trebuie remarcat însă că ordinea alfabetică a catalogului colectiv diferă de ordinea utilizată în cataloagele alfabetice ale bibliotecilor, tinzînd spre o simplificare care să reducă volumul de muncă. În 1956, la München, Comisia pentru cataloage colective a F.I.A.B. s-a declarat de acord cu adoptarea sistemului special de clasare propus pentru cataloagele colective de Ch. W. Berghoffer. Acesta a împărțit catalogul colectiv în secții, cea mai importantă fiind secția numelor de persoană (vedeta — numele autorului sau numele de persoană aflat în titlu anonimelor). În afară de această secție, Berghoffer a mai stabilit o secție geografică (publicațiile catalogate la numele geografic din titlu) și o secție de anonime (clasate după primul substantiv la nominativ din titlu). Originalitatea sistemului Berghoffer, creat pentru economie de timp și de muncă, constă în clasarea după numele de familie, fără a se ține seamă de prenume sau de inițiale, și apoi după titlu. Pentru același nume de familie, ordinea este determinată

de titlul publicației. Sistemul Berghöffer a fost adoptat la Berna pentru catalogul numerelor de persoane și parțial pentru catalogul de anonime, deoarece aici titlurile de anonime au fost aranjate după cuvântul tipic și nu după primul cuvânt sau primul substantiv din titlu, adesea nesemnificative. Sistemul Berghöffer, cu modificările ce i s-au adus, a dat rezultate satisfăcătoare, nu numai în ceea ce privește reducerea timpului de intercalare a fișelor, ci și în depistarea publicațiilor, prin faptul că — frecvent — cererile adresate catalogului colectiv sînt incomplete (lipsește în general prenumele autorului), confuze sau de-a dreptul inexacte.

— În mod obișnuit, catalogul colectiv face parte din serviciile unei biblioteci centrale; el poate fi însă organizat și ca centru bibliografic independent. Oricare ar fi situația, activitatea catalogului colectiv nu se poate dezvolta în bune condiții și pe măsura exigențelor decît dacă își desfășoară activitatea în strînse relații cu o mare bibliotecă, de regulă biblioteca națională a țării, sau este afiliată ei. Numai astfel se poate sprijini pe un material de referință bogat și variat, ca și pe îndrumarea de specialitate și asistența competentă ce-i sînt permanent necesare.

— Organizarea catalogului colectiv și buna lui funcționare presupune *respectarea strictă a obligațiilor asumate de bibliotecile participante*. După constituirea nucleului principal, problema cea mai acută și permanent deschisă este semnalarea regulată și fără omisiuni a noilor achiziții, precum și inserarea acestora fără întârziere în catalogul colectiv. Pentru a se cunoaște progresia intrărilor, ritmicitatea, stagnarea sau întreruperea colaborărilor, este necesară o evidență amănunțită a fișelor primite, înscrierea lor în registre, cronologic și pe instituții. În general, biblioteca centrală nu primește automat de la toate bibliotecile fișele noilor achiziții. Este necesar ca serviciul ce răspunde de ținerea la zi a catalogului colectiv să fie preocupat în mod permanent de această problemă și să obțină ca bibliotecile participante să-și îndeplinească îndatoririle. Periodicitatea trimiterilor de fișe variază de la o bibliotecă la alta, în raport cu posibilitățile financiare și nu se pot stabili norme valabile pentru toți. Dacă însă se constată un gol, trebuie acționat imediat și cu toată energia, deoarece este știut cît de greu pot fi recuperate fișele ce n-au fost trimise la timp.

— Funcționalitatea catalogului colectiv nu poate fi asigurată decît printr-o *organizare sistematică a alimentării lui curente*: orice întârziere, inexactitate sau neglijență în intercalarea fișelor are repercusiuni în primul rînd asupra informării. Constatîndu-se că dezvoltarea masivă și continuă a catalogului colectiv depășește de multe ori posibilitățile de a fi ținut la zi, J.H.P. Pafford a propus

soluția de a se detașa din catalogul general anumite cataloage specializate. O altă soluție ar mai putea fi organizarea lui pe secții. Practic, pentru ca marelui volum de muncă să nu aibă o influență negativă asupra exactității ce se cere în clararea și intercalarea fișelor, noile semnalări se aranjează separat, alfabetic, formînd un supliment ce se încorporează în catalogul principal la intervalele determinate. În felul acesta nici informarea nu va avea de suferit; trebuie vegheat însă ca suplimentul să nu ia amploare, devenind un nou catalog.

— Catalogul colectiv nu poate fi eficient dacă nu *corespunde întru totul realității*. Bibliotecile participante sînt obligate să anunțe modificările survenite în situația fondurilor lor, eventualele rectificări, eliminarea scrierilor învechite etc.

— Este necesar, de asemenea, să se întocmească o *evidență zilnică a informațiilor ce se dau*. Se notează conținutul cererilor, răspunsurile date, frecvența cererilor fără răspuns, cauzele, cercetările întreprinse, măsurile de luat.

— *Publicarea catalogului colectiv nu este obligatorie*; ea depinde de obiectivele ce se urmăresc și de posibilitățile existente. În general, tipărirea înseamnă întârziere; catalogul tipărit nu poate fi ținut la zi. Acest considerent major a făcut pe unii teoreticieni să devină ostili tipării, după ei fiind suficientă organizarea pe fișe, ca bază de informații sigură, completă și ușor de manevrat. Necesitatea cunoașterii cataloagelor colective în afară, de către cercuri cît mai largi, fiind resimțită și manifestată însă mereu mai mult, tipărirea și difuzarea lor pe plan național și internațional s-a impus de la sine.

Cataloage colective naționale astăzi

Activitatea bibliotecară din zilele noastre este marcată de o vie însuflețire în ceea ce privește informarea și documentarea prin intermediul catalogului colectiv. Socotim necesar să înfățișăm pe scurt câteva din aspectele cele mai proeminente ale acestei activități în plină dezvoltare.

— Începînd din 1952, *Biblioteca Națională de la Paris* completează catalogul fondului național, alcătuiind catalogul colectiv al publicațiilor străine care intră în principalele biblioteci ale țării. În 1962, numărul bibliotecilor colaboratoare era de circa 400. Pentru perioadele străine în curs de publicare, Biblioteca națională a Franței editează un catalog separat, cu colaborarea a peste 1 800 de instituții și întreprinderi. În 16 biblioteci universitare din provincie s-au constituit cataloage colective regionale, prin unificarea cărora se întocmește catalogul colectiv național. Există, de asemenea, în Franța un catalog inserînd toate tezele de doctorat ce s-au susținut în universitățile franceze.

— Pe lângă *Biblioteca Națională de la Roma* a luat ființă în 1951 Centrul național pentru catalogul unic al bibliotecilor italiene și pentru informații bibliografice, care în 1962 a tipărit primul volum (litera A-Aeschl) din *Catalogul colectiv al bibliotecilor italiene*, cuprinzând operele tipărite între anii 1500 și 1957 existente în bibliotecile țării. Tipărirea catalogului colectiv a început după o perioadă de organizare de 10 ani a catalogului colectiv național pe fișe.

— *Biblioteca regală a Olandei* este sediul unui catalog colectiv de periodice, la care colaborează peste 180 de biblioteci, și este totodată centru de împrumut interbibliotecar. La Delft există un catalog tehnic central cu 160 000 de fișe de specialitate.

— După un plan vast și amănunțit conceput se lucrează în *Uniunea Sovietică* la catalogul colectiv al cărții ruse. Începând din 1954 se publică selectiv un catalog colectiv al publicațiilor străine existente în țară, în două serii a câte 6 volume anual, semnalând în genere cam 22 000 de titluri în fiecare serie.

— În *Anglia*, pe lângă *Catalogul colectiv național* și ca o completare a acestuia, s-au realizat alte două cataloage colective de mari proporții: *Catalogul colectiv al bibliotecilor din Londra* și cunoscutul *Outlier Union Catalogue*, cu publicații specializate, însumând împreună peste 4 milioane de fișe.

— În *Elveția*, Biblioteca națională de la Berna, cu colaborarea a 350 de biblioteci, continuă lucrările la catalogul colectiv național inițiat în 1928 sub conducerea lui Marcel Godet, directorul bibliotecii. Din 1924 a început să publice, ca supliment la bibliografia națională, un buletin în care se înregistrează cele mai importante achiziții de cărți străine.

— Cea mai mare amploare o are însă *Catalogul colectiv național de la Washington*, care încă din 1953 ajunsese la 10 500 000 de fișe. În afară de acesta, la Biblioteca Congresului se întocmesc cataloage colective complementare, cum fiind publicațiile imprimate cu alte caractere decât alfabetul latin (catalogul colectiv slav, cel ebraic, cel chinez și cel japonez). Centrul bibliografic de la Philadelphia dă numai informații, spre deosebire de centrele bibliografice Denver și Seattle, care sînt în primul rînd centre de împrumut; toate cele trei centre activează pe baza câte unui catalog colectiv de circa 4 milioane de fișe.

— *Biblioteca națională a Canadei* organizează un catalog colectiv național prin fotografierea fișelor din bibliotecile participante. Pînă în 1954 s-au fotografiat cataloagele din 76 de biblioteci canadiene.

— Impresionante sisteme de cataloage colective regionale și locale caracterizează activitatea din Anglia, Republica Democrată Germană, Republica Federală a Germaniei

și Statele Unite. Printre cele mai cunoscute notăm: *Catalogul colectiv din Hessa*, *Catalogul colectiv din Halle*, cele din Rostock, Jena, Dresda, Cleveland, Seattle, Denver.

Cataloagele colective din țara noastră

Primele încercări de alcătuire a unor cataloage colective datează la noi din epoca dintre cele două războaie mondiale, cores-punzînd tendințelor ce se manifestau pretutindeni atunci în această direcție. În anii în care se constituiau în Europa cataloage colective de mari proporții, ca cel de la Berna sau cel de la Haga, se concretizau și în țara noastră încercuturi modeste, dar semnificative pentru orizontul cultural, aspirațiile, formația științifică și rivna cărțurilor noastre de atunci. Este vorba de *Catalogul revistelor științifice și medicale din Cluj* alcătuit sub direcția lui E. G. Racoviță în 1926 de către A. Valentiny, cumînd 2 800 de titluri de reviste românești și străine din 32 de biblioteci din Cluj. În anul următor se tipărea la București, sub îngrijirea lui S. Tovaru, o lucrare similară: *Indexul periodicelor medicale existente în bibliotecile din București* și, cîțiva ani mai tîrziu — în 1932 — *Catalogul revistelor periodice științifice ce se găsesc în bibliotecile din București*, alcătuit de prof. St. Vencov și cuprinzînd 1 200 de titluri din 50 de biblioteci din București.

Noua orientare a activității bibliotecare în anii construcției socialiste a creat premisele unei dezvoltări sistematice și organizate a cataloagelor colective.

Începînd din anul 1954, Biblioteca Academiei a inițiat lucrările de întocmire a unor cataloage colective de mare cuprindere privind publicațiile periodice; în 1957 și în 1961 s-au publicat volumele III. *Medicină* și V. *Chimie* din *Repertoriul general al periodicelor științifice și tehnice străine aflate în principalele biblioteci din Republica Socialistă România*. Nu trebuie trecută cu vederea nici inițiativa locală, datînd din 1949, a Bibliotecii universitare din Iași, de a alcătui *Catalogul colectiv special al publicațiilor de matematică și chimie din bibliotecile locale*, însumînd aproximativ 60 000 de fișe, ca și aceea a Bibliotecii universitare din Cluj, care a tipărit *Catalogul colectiv al revistelor științifice străine intrate în bibliotecile din Cluj. 1945—1958; 1959—1962*.

În 1956, Biblioteca Centrală de Stat din București a fost desemnată ca centru național al catalogului colectiv. Se impunea acum crearea unui sistem unitar de cataloage colective, a căror structură, organizare și delimitare să fie stabilite în funcție de sarcinile concrete și imediate ale muncii de informare și de gradul de dezvoltare a activității bibliotecare din țara noastră. Hotărîrile care s-au luat sînt cunoscute tuturor. Reamintim

totuși că s-a stabilit crearea unui catalog colectiv de tip național, organizat pe fișe olate alfabetice, după principiile comune de constituire ale marilor cataloage colective europene. Catalogul colectiv național urma să se realizeze și să se dezvolte prin colaborarea principalelor biblioteci ale țării, care și-au asumat obligația de a trimite regulat copii de pe fișele noilor achiziții. S-a hotărât totodată ca, paralel cu organizarea și ținerrea la zi a catalogului național pe fișe, să se publice anual, selectiv, un *Catalog colectiv al cărților străine intrate în bibliotecile din Republica Socialistă România* și două repertorii de periodice străine: *Repertoriul periodicelor străine din Republica Socialistă România. Abonamente* și *Repertoriul periodicelor străine din Republica Socialistă România. Schimb internațional*. În momentul de față, catalogul colectiv național pe fișe cumulează mai mult de un milion de semnalări primite de la 220 de biblioteci și centre de documentare; prin catalogul colectiv tipărit al cărților străine se publică cea 30 000 de titluri anual, iar prin cele două repertorii de periodice străine peste 20 000 de titluri pe an, comunicate de 750 de biblioteci, institute, întreprinderi, centre de documentare și cabinete tehnice.

Necesitățile de informare și cercetare ce s-au ivit ca urmare a industrializării tuturor regiunilor țării, a creării și răspândirii pe întregul teritoriu a numeroase institute de învățământ superior, au impus dezvoltarea și a altor tipuri de cataloage colective, utile în informarea curentă, pentru împrumutul interbibliotecar și la coordonarea achizițiilor. Este vorba de cataloagele colective întocmite de bibliotecile centrale din rețeaua de învățământ superior, de cataloagele care cumulează fondurile din bibliotecile institutelor și filialelor Academiei, de unele cataloage și repertorii întocmite de centrele de documentare ale diferitelor ministere pentru cabinetele tehnice ale întreprinderilor pe care le tutează etc.

Pentru asigurarea unei informări curente, operative, pe domenii de cunoștințe, începând din anul 1968 s-a organizat pe plan național publicarea buletinului lunar *Cărți străine intrate în bibliotecile din România*. Acest buletin se redactează în 19 serii, pe discipline științifice și ramuri de activitate tehnică, de către bibliotecile și centrele de documentare cele mai autorizate în materie. Întregul material publicat timp de un an în cele 19 serii ale buletinului este cumulat apoi în *Catalogul colectiv al cărților străine intrate în bibliotecile din Republica Socialistă România*.

Anul 1969 se caracterizează printr-un interes crescut al bibliotecilor municipale în ceea ce privește organizarea de cataloage colective locale. Așa cum s-a arătat în articolul semnat de Mircea Ionescu și intitulat

Noi perspective activității bibliografice, apărut în nr. 10/1969 al *Revistei bibliotecilor*, o serie de inițiative laudabile sînt în curs de realizare în mai multe centre ale țării — Galați, Constanța, Pitești, Sibiu, Suceava etc. De remarcat însă că majoritatea cataloagelor colective proiectate — în special cele de cărți — sînt limitate tematic, pe categorii de publicații sau după data de apariție a lucrărilor inserate.

Pentru necesitățile de informare însă, bibliotecile municipale, centre principale de informare bibliografică pentru filialele țării, trebuie să planifice și întocmească cataloage colective generale care să oglindească, centralizat, publicațiile existente în principalele biblioteci — de orice tip — din orașul și județul respectiv. Structura acestor cataloage colective trebuie stabilită în funcție de activitatea de informare și cercetare pe plan local, de specificul județului sau regiunii istorice, de stadiul în care se găsește munca de informare bibliografică, de tradițiile moștenite și care se cer continuate sau desăvîrșite de dezvoltarea sistemului local de biblioteci. Serviciul catalog colectiv național din Biblioteca Centrală de Stat stă la dispoziția bibliotecilor municipale în ceea ce privește îndrumările și sprijinul necesar organizării de cataloage colective județene sau regionale.

Se cuvine ca, în încheiere, să subliniem colaborarea țării noastre la două cataloage colective internaționale și anume: *Repertoriul internațional al surselor muzicale* și *Catalogul colectiv internațional al incunabulelor*.

Ecaterina TENEA

BIBLIOGRAFIE

1. Ambarțumian, V. A. *Cataloagele colective în străinătate*. In: *Biblioteconomia și bibliografia în străinătate*. Culegere. Buc., 1960, p. 141—185.
2. Auger, P. *Tendances actuelles de la recherche scientifique*. Paris, UNESCO, 1961. 262 p.
3. Bernaténé, H. *Comment concevoir, réaliser et utiliser une documentation*. Paris, 1964. 121 p.
4. Brummel, L. *Les catalogues collectifs. Organisation et fonctionnement*. Paris, UNESCO, 1956. 102 p.
5. Brummel, L. et Egger, E. *Guide de catalogues collectifs et du prêt international*. La Haye, 1961. [8] p.
6. Egger, E. *Die Gesamtkataloge in Europa. Stand. Probleme. Zusammenarbeit*. In: *Libri*, nr. 94, 1958, p. 309—324.
7. Malcèls, L. N. *La bibliographie*. Paris, 1956, p. 121—126.
8. Moldoveanu, V. *Sistemul cataloagelor colective din R. P. Română*. In: *Studii și cercetări de documentare și bibliografie*, 6, nr. 2, 1964, p. 161—172.
9. Sofariu, S. *Cataloagele colective — instrumente de bază în informarea bibliografică*. In: *Revista bibliotecilor*, 19, nr. 5, mai 1966, p. 295—299.
10. Willemis, S. *Technique des catalogues collectifs. Guide pratique*. In: *Bulletin de l'Unesco à l'intention des bibliothèques*, 20, nr. 1, 1968, p. 2—24.

BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

editează :

BIBLIOGRAFIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

publicație bilunară, reprezentând bibliografia națională curentă și cuprinzând seriile :

1. CĂRȚI, ALBUME, HĂRȚI

2. ARTICOLE DIN PUBLICAȚII PERIODICE ȘI SERIALE

Prima serie înregistrează anual peste 4 000 titluri de cărți, broșuri, albume și alte categorii de publicații, cuprinzând astfel producția reprezentativă de carte tipărită pe teritoriul țării noastre ; cea de-a doua serie cuprinde peste 65 000 titluri de articole, studii, referate, recenzii etc., publicate în periodicele care apar în țara noastră.

Prin aceste două serii, BIBLIOGRAFIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA înregistrează lucrările de interes general, social-politice, științifice, literar-artistice și de popularizare, lucrările originale, traduceri sau prelucrările apărute în limba română, în limbile naționalităților conlocuitoare și în limbi de circulație internațională.

BIBLIOGRAFIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA, fiind utilă atât tuturor categoriilor de biblioteci din țara noastră, cât și specialiștilor, recomandăm procurarea acestora prin abonamentele efectuate de oficiile poștale din Capitală și din țară.

FIȘE TIPĂRITE

pentru cataloagele alfabetice și sistematice.

Prețul unui abonament anual (apr. 1970—apr. 1971) este de :

— 400 lei (serie pentru uzul bibliotecilor științifice, bibliotecilor publice mari și bibliotecilor specializate) ;

— 250 lei (seria pentru uzul bibliotecilor publice mici).

Abonamentele se fac pe adresa : BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA, București, Str. Ion Ghica 4, cont. 60.01.01.40 Banca Națională a Republicii Socialiste România. Filiala Sector IV. Abonamentele vechi încetează automat la 1 aprilie 1970. Reînnoirea abonamentelor se poate face pînă la 30 aprilie 1970.

В П О М Е Р Е

<p>Андрей ВЕРЕШ и Корнел МАТЕЙ: <i>Научно-информационная деятельность в Центральной библиотеке Клужского университета. Статистические данные о деятельности „Зала библиографических справок”</i> 719</p> <p>Устав — необходимость для библиотек. Обмен мнениями 736</p> <p>Геххард БЛЮХЕР — <i>Славянское Евангелие Лаврентия в свете филогранологии</i> 741</p>	<p>Мирча АВРАМ: <i>О работе публичных библиотек ФРГ</i> 743</p> <p><i>Соглашение о сотрудничестве между публичными и профсоюзными библиотеками ГДР</i> 746</p> <p>Елена ПИРУ: <i>Произведения Иона Крянги на иностранных языках</i> 748</p> <p>Г. ПАТРАР: <i>Крянга в библиотеке им. Г. Т. Кирилеану</i> 750</p>
---	--

EXTRAIT DU SOMMAIRE

SUMARY

<p>VERESS Andrei și Cornel MATEI: <i>L'activité d'information scientifique à la Bibliothèque Centrale Universitaire de Cluj. Considérations statistiques en marge de l'activité de la „Salle de référence en bibliographie”</i> 719</p> <p><i>Le statut des bibliothécaire — une nécessité-échange d'opinions</i> 736</p> <p>Gebhard BLÜCHER: <i>Considérations de filigranologie sur l'Évangéliste slavon de Lavrentie</i> 741</p> <p>Mircea AVRAM: <i>Quelques aspects de l'activité des bibliothèques publiques de la République Fédérale de l'Allemagne</i> 743</p> <p><i>Une convention de coopération entre les bibliothèques publiques et les bibliothèques syndicales de la République Démocratique Allemande</i> 746</p> <p>Elena PIRU: <i>L'oeuvre de Ion Creangă en langues étrangères</i> 748</p> <p>Gh. PATRAR: <i>Creangă dans la bibliothèque „G. T. Kirileanu”</i> 750</p>	<p>VERESS Andrei and Cornel MATEI: <i>The Scientific Information Activity at the Cluj Central University Library. Statistic estimations concerning the activity of the “Bibliographical Information Room”</i> 719</p> <p><i>The Librarian's Rule — a Necessity. Exchange of opinions</i> 736</p> <p>Gebhard BLÜCHER: <i>Studying the Watermark of Lavrentie's Slavonic Gospel</i> 741</p> <p>Mircea AVRAM: <i>Some Aspects of the Public Libraries' Activity in the Federal Republic of Germany</i> 743</p> <p><i>A Co-operation Agreement Between Public Librarians and Trade-Unions in the German Democratic Republic</i> 746</p> <p>Elena PIRU: <i>Ion Creangă's Works Translated into Foreign Languages</i> 748</p> <p>Gh. PATRAR: <i>Creangă's Works in the “G. T. Kirileanu” Library</i> 750</p>
---	---

